

వార్త

ఆదివారం

29 సెప్టెంబరు 2020

వణకుతున్న వన్యవ్యాపాలు

ప్రైల్ హత్తులో రక్కలో?

వెండితెరపై విస్తారంగా

గ్లామర్ను ఒలికించిన కథానాయకల జాబితాలో
చేరిపోయింది రకుల్.

తెలుగు సినిమాలు
చేస్తూనే బాలీవుడ్ సిని
మాల్లోనూ తన ముద్ర
వేయడానికి ప్రయత్ని

స్టోంది. గతేడాది అజయ్

దేవ్గణ్ సరసన నటించిన దేదె ప్యార్ దే' చిత్రం
విజయం అందించింది. దీంతో మళ్లీ అజయ్
దేవ్గణ్ సరసన నటించే మరో ఛాన్స్ ఆమెకు
దక్కిగొంది. అజయ్ స్టోయు దర్జకత్వంలో తన
సొంత బ్యానర్పై 'మేడే' పేరిట ఓ చిత్రాన్ని
నిర్మిస్తున్నాడు. ఇందులో రకుల్ పైలట్

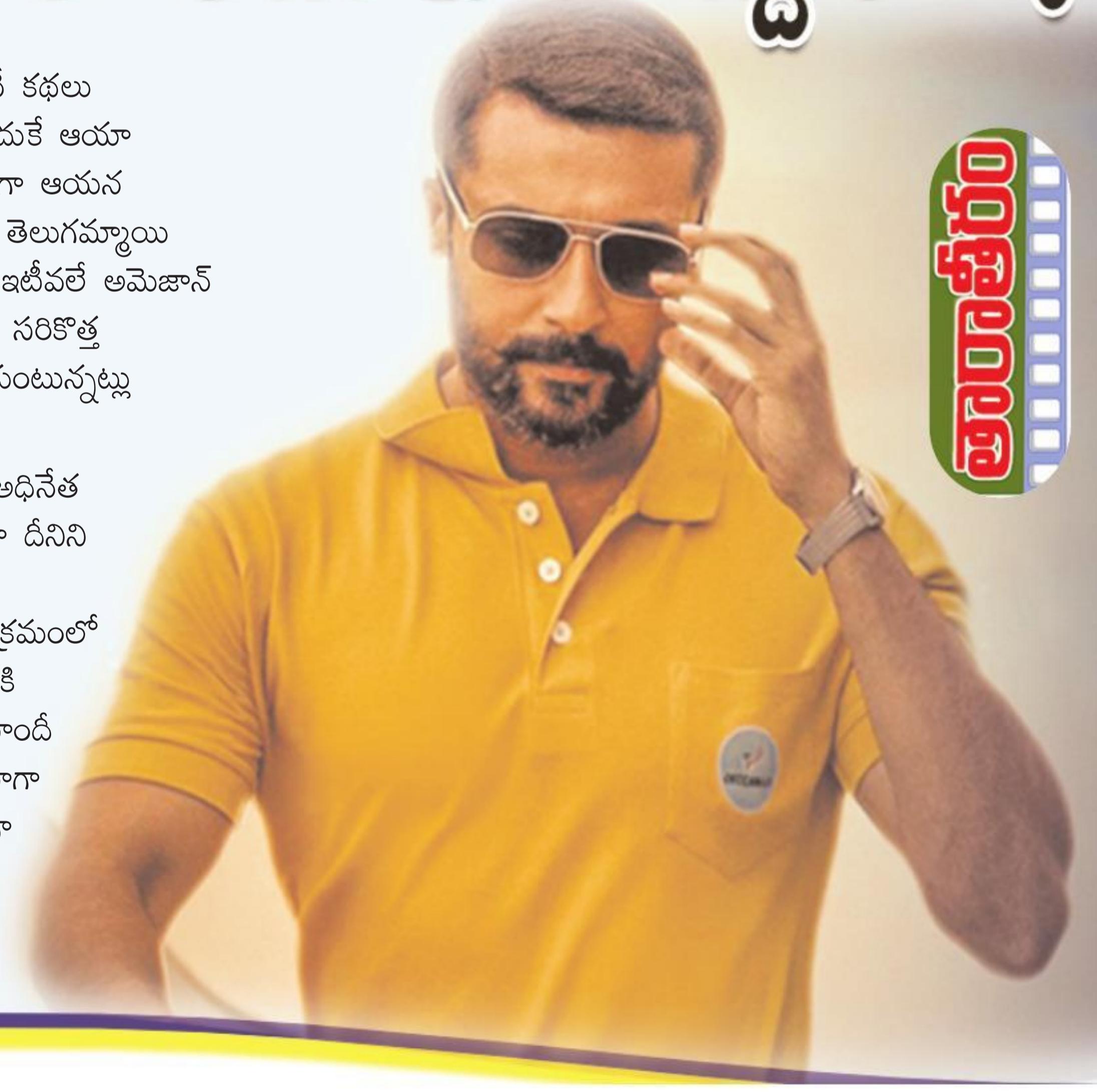
పొత్తులో కనిపిస్తుందట. ఈ చిత్రం మాటిం
గును వచ్చే నెల నుంచి ప్రాదరాబాద్లోని
రామోజీ ఫిలిం సిటీలో జరగనుందని
సమాచారం.

అమితాబ్ బచ్చన్ కీలక పొత్తును పోషిస్తున్న
ఈ సినిమా భావోద్యేగాల నడుమ ట్రిలర్గా
రూపొందుతుందని తెలుస్టోంది.

హిందీలో 'ఆకాశమే నీ హాహ్రూ' ?

మిళ కథానాయకుడు సూర్య ఎంచుకునే కథలు
త వైవిధ్యంతో కూడుకొని ఉంటాయి. అందుకే ఆయా
చిత్రాల్లో కొత్తదనం కనిపిస్తుంది. తాజాగా ఆయన
'ఆకాశం నీ హాహ్రూ' పేరిట ఓ చిత్రాన్ని చేశాడు. తెలుగుమ్మాయి
సుధ కొంగర దర్జకత్వం వహించిన ఈ చిత్రాన్ని ఇటీవలే ఆమెజాన్
ప్రైమ్ వీడియోస్ ద్వారా విడుదల చేశారు. చిత్రం సరికొత్త
కథాంశంతో సాగడంతో ప్రేక్షకులను బాగా ఆకట్టుకుంటున్నట్లు
సమాచారం.

ప్రముఖ విమానయాన సంస్థ ఎయిర్ డెక్కున్ అధినేత
జిఅర్ గోపీనాథ్ ఆత్మకథ 'సింపీ ఘట్య' ఆధారంగా దీనిని
తెరకెక్కిగొంచారు. ఈ చిత్రం హీరో సూర్యకు, సుధ
కొంగరకు కూడా మంచి పేరు తెచ్చిపెట్టింది. ఈ క్రమంలో
అప్పుడే ఈ చిత్రాన్ని హిందీలోకి రీమేక్ చేయడానికి
సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి. ప్రస్తుతం 'జెర్సీ' హిందీ
రీమేక్లో నటిస్తున్న షాహీద్ కపూర్ కి ఈ చిత్రం బాగా
నచ్చడంతో హిందీ రీమేక్లో నటించడానికి ఆసక్తిగా
ఉన్నట్లు తెలుస్టోంది. ఓ ప్రముఖ చిత్ర నిర్మాణ
సంస్థ దీనిని రీమేక్ చేసే ప్రయత్నాల్లో వుందట.

మంచి ముత్యాలు

డబ్బుతో స్నేహితుల్ని సంపాదించడం సులభమే కాని,
డబ్బు లేకుండా వారిని సంపాదించుకోవడమే
అసలైన గొప్పతనం. - క్రీస్టఫర్ బావిస్టర్

విషయ విశేషం

వెరైటీ కిల్లలు

4

5 'సంఖీ'భావం..

'స్థానికం'లో సమర్థులను ఎన్నుకోవాలి

కరోనాతో ఎయిడ్స్ తగ్గముఖం నిజమేనా? 6

8 కవర్స్టోర్..

వణకుతున్న వన్యప్రాణులు

సంపూర్ణ జాతక కథలు.. 14

చతురుడైన బాలుడు

18 కలవరపెడుతున్న తారల సూసైడ్

కథ.. 20

జ్ఞాపకాలు

23 ఈవారం కవిత్వం

అలుపెరుగని అధైట్

26

విపరియాతకు నెలవు కొడ్డెకెనాల్

30 చిత్రభారతి..

ఆశల పల్లకిలో చిన్న సినిమాలు

ఇంకా..కృతి,

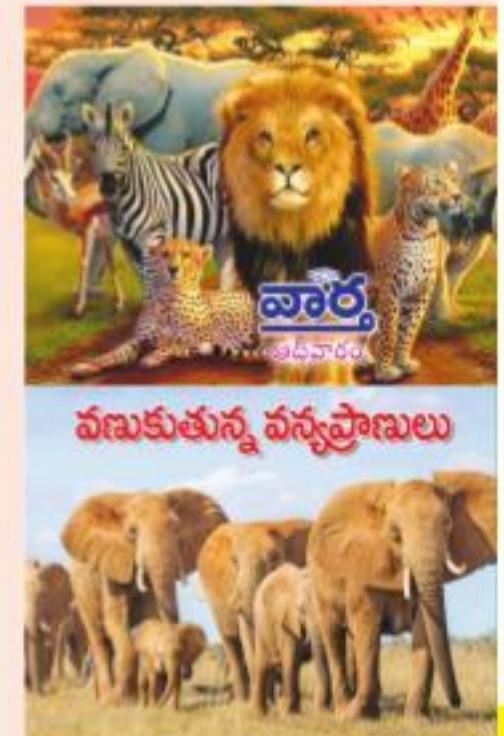
మొగ్గ,

నవ్వుల్..రువ్వుల్,

వాస్తు వార్త,

వారఫలం..

వగైరా..వగైరా.

స్పెషల్ మూన్

అద్భుతం రు త్రీడీ కట్టడాలు

ప్రపంచ ప్రభ్యాత కట్టడాలకు కేరాఫ్ దుబాయ్. ఇక్కడే త్రీడీ ప్రింటింగ్స్ తో నిర్మిత మైన మొదటి వాణిజ్యభవనం ఉంది. పూర్వ ఆకాడమీ కార్యాలయంలోని 2,600 చదరపు అడుగులున్న ఈ నిర్మాణం ఓంధ్రభవనం. గిన్నిస్ వరల్డ్ రికార్డ్ లో కూడా స్థానం సంపాదించింది. ఇది 20 అడుగుల ఎత్తు, 120 అడుగుల పొడవు, 40 అడుగుల వెడల్పుతో ఉంటుంది. ఈ భవనాన్ని త్రీడీ ప్రింటర్ ప్రాథమికంగా ముద్రించడానికి పదిహేడు రోజులు పట్టింది. ఇంటీరియర్ డిజైన్‌ను పూర్తిచేయడానికి మరో మూడునెలలు. దీనిని ప్రత్యేక సిమెంట్ మిశ్రమాన్ని ఉపయోగించి నిర్మించారు. కేవలం 50 శాతం శ్రామికులతోనే పూర్తి చేశారు.

మొదటి ఇల్లు

ఇది త్రీడీ ప్రింటింగ్స్ తో నిర్మింతమైన మొదటి ఇల్లు. ఫ్రాన్స్ లోని నాంటెన్స్ లోని ఓ కుటుంబం 2018లో నిర్మించి, గృహాప్రవేశం కూడా చేసింది. మొదటి 3డి ప్రింటెడ్ హాస్ హోదా కోసం చాలామంది పోటీ పడ్డారు.

ఈ కుటుంబానికి మాత్రమే ఆ అవకాశం దక్కింది. ఇందులో నాలుగు పడక గదులు ఉన్నాయి. 1,022 చదరపు అడుగుల విస్తరణలో నిర్మించడానికి 54 గంటల సమయం పట్టింది. కిటకిలు, తలుపులు, పైకప్పును జోడించడానికి కాంట్రాక్టర్లకు మరో నాలుగునెలలు అవసరం అయ్యాయి.

కవర్స్టోర్ బాగుంది

లేఖలు

నవంబరు 3వ తేదీ ఆదివారం అనుబంధంలో కవర్స్టోర్ 'కరోనా చదువులు' ప్రస్తుత పరిస్థితులలో పిల్లల చదువులు, మధ్యతరగతి వారు చదుతున్న అవస్థలు లాభనష్టాలను చక్కగా వివరించారు. కాళంరాజు వేఱగోపాల్గారు సంపూర్ణంగా విశేషించారు. ధన్యవాదములు. సంఖీ భావంలో పక్కదారిచదుతున్న ప్రభుత్వసహాయం బాగుంది. అదేవిధంగా ఈ వారం కవితలు బాగున్నాయి. సాహితీవనంలో తెలుగుకానరానిదెక్కడ? బాగుంది. వాశిరాజు ప్రకాశగారి చిత్రభారతిలో మాలినీ అయ్యర్ మధురస్మృతులపై రాసిన తీరు బాగుంది.

- కౌండిన్స్,
చించ్యాల, నల్గొండ

వేడుక చిన్నదైనా పెద్దదైనా తాంబులం అనేది తప్పనిసరిగా ఉంటుంది. ఇందులో పేద, ధనిక అనే బేధాలు లేవు. భారతీయ సంప్రదాయాల్లో ఏ వేడుక అయినా తాంబులం ఇవ్వాల్సిందే. ఆకు, వక్క ఇచ్చి, తమ సంప్రదాయ విలువల్ని చాటుకునే ఆచారం నేటికే కొనసాగుతునే వుంది. అది పెళ్ళి కానివ్యండి, చిన్న ఫంక్షన్ కానివ్యండి తమలపాకు లేనిదే విందువినోదాలు వుండవు. ఎన్ని వెరైటీ వంటకాలు, పండ్లు పెట్టినా పెట్టకపోయినా ఆకు, వక్క మాత్రం అతిథులకు ఇస్తారు. మనం ఇంట్లో ఎప్పుడైనా కిళ్ళి చేసుకుంటే సున్నం వాడే శాతాన్ని బట్టి అది చప్పగా లేదా ఘూటుగా ఉంటుంది. అదే వేడుకల్లో అయితే తియ్యగా ఉండి..ఇంకోటి తీసుకోవాలని అనిపిస్తుంది.

అయితే ఇలా ఒకటో రెండో రకాలు కాకుండా మనకు తెలియని ఎన్నో రుచుల్లో పిల్లలు సైతం తినగలిగేలా వస్తున్నాయి కొత్తరకం కిళ్ళిలు. సున్నం, వక్క పలుకులు, కొబ్బరి తురుము, గుల్కండ లాంటి ఎప్పుడూ వాడే పదార్థాలతోపాటూ చాక్కెట్లూ, డ్రైఫ్రూట్స్, పండ్లూ, ఐస్క్రీమ్ అంటూ రకరకాల రుచుల్ని జోడించడం వీటి ప్రత్యేకత. అందుకే వీటి రుచి మాత్రమే కాదు, ఆకృతికూడా పూర్తిగా మారిపోతోందిప్పుడు.

కొన్నింట్లో తమలపాకుల మధ్య డ్రైఫ్రూట్స్ పలుకులూ, పండ్లముక్కలు ఉంచితే మరికొన్నింట్లో రసమలై నుంచి ఐస్క్రీమ్ వరకూ పెట్టి చుట్టేస్తున్నారు. వీటి తయారీలో వాడే పండ్లలోనూ ఫైనాపిల్, కిఫీ, లిచీ, మామిడి వంటివెన్నో చేరిపోతున్నాయి. ఉదాహరణకు మామిడి కిళ్ళి కలిపి తీసుకుంటే పండును చిన్న

ముక్కుల్లా కోసం కిళ్ళి మధ్యలో పెట్టడం ఒక రక మైతే, పల్పని ముక్కును కిళ్ళిపైన చుట్టి ఇవ్వడం మరో రకం. కేవలం మామిడి పండు ముక్కునే

తమలపాకుగా వాడి కిళ్ళిని తయారు చేస్తున్నవారూ లేకపోలేదు. అదేవిధంగా కిళ్ళిని పూర్తిగా తయారు చేశాక వాటిని బట్టర్స్పూచ్, పండ్ల తురుము, మల్టై, ట్రీమ్, తేనెలాంటి వాటిని పూతలా వేసి ఇవ్వడం కూడా కిళ్ళి రుచుల్లో కొత్తగా వస్తున్న త్రొండే. ఇలాంటి వాటితో పొలిస్తే ఖర్జుర కిళ్ళి పూర్తిగా భిన్నం. దీని తయారీలో తమలపాకును సన్నగా కోసి దానికి కిళ్ళి తయారీలో వాడే పదార్థాలు కలిపి ఖర్జురాల మధ్యలో కూర్చు మరీ ఇస్తారు. ఇలా చేయడం వల్ల కిళ్ళి రుచి పూర్తిగా మారడమే కాదు. పిల్లలు తిన్నా ఎలాంటి ఇబ్బందీ ఉండడని చెబుతారు తయారీదారులు. ఇవన్నీ ఒకెత్తుయితే చాక్కెట్ కిళ్ళిలు మరో ఎత్తు. వీటిని చూస్తే ఉక్కున నోట్లో వేసుకోవాలని అనిపిస్తాయి. పండ్ల ముక్కుల్లానే కిళ్ళి మధ్యలో చాక్కెట్ పెట్టి ఇస్తారు. అంతేగా అనుకుంటే పొరబడినట్టే. కిళ్ళి తయారీలో చాక్కెట్ ముక్కులు వాడటంతోపాటూ తమలపాకులకు చాక్కెట్ పూతనే వేస్తున్నారు. అలాగే ఖర్జుర కిళ్ళిలా అవసరమైన మసాలాను పూర్తిగా తయారు చేశాక దాన్ని చాక్కెట్ మిశ్రమంలో ముంచి..కాసెపు ఫ్రైజ్లో పెట్టి స్టప్ తరహాలోనూ అందిస్తున్నారు. కొన్నింట్లో అయితే కరిగించిన చాక్కెట్ సిరప్సీ వాడేస్తున్నారు. వీటన్నింటితో కిళ్ళి తియ్యగానే కాదు, ఘూటుతక్కువగా ఉంటుంది కాబట్టి సరదాపడి పిల్లలూ ఒకటి వేసుకున్నా ఎలాంటి ఇబ్బందీ ఉండదు. ఇలా ఒకటి రెండని కాకుండా రకరకాల రుచుల్లో వచ్చే ఈ కిళ్ళిలను భోజనం తరువాతే తినాలని కాకుండా ఎప్పుడూ పడితే అప్పుడే లాగించేస్తున్నారు. □

‘సంఘీ’భావం

‘సానికం’లో సమర్థులను ఎన్నుకోవాలి

ప్రాదరబాద్ నగరపాలక సంస్థ ఎన్నికల పోలింగ్‌కు రంగం సిద్ధమైంది. మరోపక్క ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఏ క్షణంలోనైనా పంచాయితీ ఎన్నికల నగారా మోగే అవకాశాలు కనిపిస్తున్నాయి. గతంతో పోలిస్ట్ ఎన్నికల్లో ఈసారి ధన ప్రభావం అధికంగా ఉంది. జిహోచెంసి ఎన్నికల ప్రచారం హోరాహోరీగా సాగింది. కరోనా సమయంలో కూడా నిబంధనలు పక్కన పెట్టి అభ్యర్థులు ప్రచారాన్ని కొనసాగించారు. కరోనా కష్టకాలంలో ఆర్థిక ఇబ్బందులు ఉన్నప్పటికే ప్రచారంలో మాత్రం డబ్బు నీళ్లలూ ప్రవహించింది. ఒట్టును రాబట్టుకునేందుకు అభ్యర్థులు తమ స్థాయిని మించి డబ్బు ఖర్చు పెట్టారు. ఏ విధంగానైనా అధికారంలోకి రావాలని తాపత్రాయవడుతున్నారు. ఈ సమయంలో ఒట్టర్లు ఎంతో విజ్ఞతతో వ్యవహరించాల్సి ఉంటుంది. తమ ప్రాంతాల అభివృద్ధిని లక్ష్యంగా పెట్టుకుని ఒట్టర్లు ఒక నిర్ణయానికి రావాలి. డబ్బు, మద్యం, ఇతర ప్రలోభాలకు తలొంచితే రాబోయే ఐదేళ్లు కష్టాలు తప్పవు. ఇదే పరిస్థితి ఆంధ్రాలో జరిగే పంచాయితీ ఎన్నికల పై కూడా ఉంటుంది. ప్రస్తుతం జిహోచెంసి ఎన్నికల పోలింగ్ మరో రెండు రోజుల వ్యవధిలో జరుగుతుంది. ఎన్నికల ప్రచారం హోరుకు తెరపడింది. అభ్యర్థులు, పార్టీలు తమ మ్యానిఫెస్టోను ప్రజల ముందు ఉంచారు. కార్పోరేట్ అభ్యర్థులు తాము గతంలో పనిచేసిన అభివృద్ధిని ప్రజలకు తెలుపుతూ మళ్ళీ అవకాశం ఇస్తే ఎంతవరకు సమస్యలు పరిష్కరించగలమన్న అంశాన్ని ఒట్టర్లుకు తెలిపారు. ఇక కొత్తగా రంగంలో ఉన్న వారు గతంలో పనిచేసిన వారికంటే భిన్నంగా మరింతగా అభివృద్ధి చేస్తామన్న హామీలను గుప్పించారు, ఒకొక్క పార్టీది ఒకొక్క పూర్వహం. అభ్యర్థులు కూడా స్థానిక సమస్యలపై పూర్తిస్థాయిలో దృష్టి సారించి ప్రచారం నిర్వహించారు. దీనితో ఒట్టర్లకు అభ్యర్థుల విషయంలో ఒక స్పష్టత వచ్చింది. ఇక ఉట్టెవరికి అన్న విషయం ఒట్టర్లు తేల్చుకోవాల్సి ఉంటుంది. ప్రస్తుతం కార్పోరేటర్గా పనిచేసి మరో అవకాశం కోసం అభ్యర్థిస్తున్న వారి విషయంలో ఒట్టర్లు పరిశీలన చేసుకోవాలి. తమ డివిజన్లో సమస్యలు ఏమేరకు పరిష్కారం అయ్యాయి. గత ఎన్నికల ప్రచారంలో ఇచ్చిన హామీలను ఏమేరకు సాధించారు. ప్రజలకు ఎంతవరకు అందుబాటులో ఉన్న రన్న విషయాలు బేరీజు వేసుకోవాలి. మరోపక్క ఈసారి భారీగా వర్షాలు కురిసాయి, నగరంలో చాలా భాగం కాలనీలు నీటమునిగాయి. ఈ సమయంలో కార్పోరేటర్ పనితీరును సమీక్షించుకోవాలి. ప్రకృతి వైవరీత్యం వల్ల నీరు కాలనీల్లో చేరింది. అయితే దీనికి కారణాలు కూడా అన్నేపీంచాలి. కాల్వెలను అభివృద్ధి చేయకపోవడం, మరమత్తులు లేకపోవడం కారణాల వల్ల కూడా ముంపు సమస్య ఏర్పడింది. కొన్ని కాలనీల్లో వారం పదిరోజుల తరబడి నీరు నిలిచి పోయింది. దీనివల్ల ప్రజలు అనేక ఇబ్బందులు పడ్డారు. ఈ సమయంలో కార్పోరేటర్ ఏమేరకు కృషి చేశారన్న విషయాన్ని ఒకసారి పరిశీలించాలి. కొన్ని ప్రాంతాల్లో కార్పోరేటర్లు కనిపించకుండా పోయారని ప్రజలు ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. మరోపక్క ప్రభుత్వం ఇచ్చిన సహాయాన్ని పక్కదారి పట్టించిన కార్పోరేటర్లు ఉన్నారు. నీటి ముంపు తో సమస్యలు ఎదర్కొవడమే కాకుండా ఇళ్ల కూడా పాక్షికంగా, కొన్ని

ప్రాంతాల్లో పూర్తిగా దెబ్బుతెన్నాయి. వీరిని సత్యరం ఆదుకోవడానికి ఏలుగా ప్రభుత్వం పదివేల రూపాయల చౌప్పున సహాయాన్ని ప్రకటించింది. అయితే పంపిణీ విషయంలో సరైన మార్గదర్శకాలు లేకపోవడంతో కార్పోరేటర్లు కొండరు పెద్దమొత్తంలో నిధులు పక్కదారి పట్టించారు. గంటల తరబడి కూడాలైన నీలబడిన వారికి కూడా డబ్బు అందని పరిస్థితి కనిపించింది. సగానికిపైగా డబ్బు పంపిణీ అయిన తరువాత ప్రభుత్వం మీసేవ సంస్థల ద్వారా డబ్బు పంపిణీకి శ్రీకారం చుట్టారు. అప్పటికే జరగాల్సిన సంస్థం జరిగిపోయింది, వందల కోట్ల రూపాయలు కార్పోరేటర్ల జేబుల్లోకి వెళ్లిపోయాయి. ఇక నగరంలో బతుకమ్మ చీరల పంపిణీ కూడా ప్రహసనంగా సాగింది. కేవలం 30 నుంచి 40 శాతం చీరలు మాత్రమే అర్పులకు అందాయి. రేపన్ పాపుల ద్వారా కాకుండా కార్పోరేటర్లు, ఎమ్బుల్స్ ల ఆధ్వర్యంలో పంపిణీ కార్బ్రూక్రమం చేపట్టారు. కరోనా ప్రభావంతో ఉపాధి, ఉద్యోగాలు కోల్పోయి చాలా కుటుంబాలు గ్రామాల బాటు పట్టారు. వారి రేపన్కార్బులు. ఆధార్కార్బుల్లో ఉన్న చిరునామాల నుంచి వేరే ప్రాంతాలకు తరలి వెళ్లిపోయారు. రేపన్ పంపిణీలో బయోమెట్రీక్ విధానం ఉండటంతో వారు రాష్ట్రంలో ఏ ప్రాంతంలో ఉన్న అక్కడి నుంచి సరుకులు తీసుకునే వెసులుబాటు ఉంది. అయితే బతుకమ్మ చీరల పంపిణీకి మాత్రం ఇటువంటి అవకాశం లేదు. దీనితో సగం చీరలను పొందలేక పోయారు. ఇక మిగిలిన చీరలను కొండరు కార్పోరేటర్లు మార్కెట్ తరలించి సొమ్ము చేసుకున్నారు. ఇలాంటి ఘటనలు గత ఐదు సంవత్సరాల్లో అనేకం చవిచూశారు. ఈ పంపిణీ విషయంలో కార్పోరేటర్లు న్యాయంగా వ్యవహరించారా....? లేక అవినీతికి పాల్పడ్డారా అన్న విషయాన్ని ఒట్టర్లు బేరీజు వేసుకోవాలి. నిజంగా కష్టపడిన వారికి మరో అవకాశం కల్పించాలి. లేదంటే మరో అభ్యర్థికి అవకాశం కల్పించాలి. స్థానిక ఎన్నికల్లో పార్టీల కంటే వ్యక్తులకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. పార్టీల కంటే అభ్యర్థులే ముఖ్యం.

నిత్యం మనతో పాటు ఉంటూ మనకోసం శ్రమించే వారికి గుర్తింపు ఇవ్వాలి. ప్రతి ఒట్టరు విజ్ఞతతో ఆలోచించాలి. కరోనా, వరదలు వంటివి ఈసారి నగరవాసులకు పరీక్షాకాలంగా నిలిచాయి. కరోనాలో కష్టాల నుంచి తేరుకోక ముందే రికార్డు స్థాయిలో వర్షాలు కురవడం, చెరువులు తెగి నగరంలోకి నీరు ప్రవహించడం వంటి ఘటనలు జనజీవనానికి ఇబ్బందికరంగా పరిణమించాయి. ఈ సమయంలో జిహోచెంసి ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయి. ఒట్టర్లు సరైన నిర్ణయం తీసుకోవాలి. ఎవరైతే తమ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయగలరో వారికి పీరం దక్కేలా చూడాలి. ఎన్నికల ప్రచారం సమయంలో లభించే డబ్బులు, మద్యం, ఇతర ప్రలోభాలకు ఏమాత్రం లొంగుకుండా ఆత్మస్థయిర్యంతో వ్యవహరించాలి. అన్న పార్టీలను, అందరు అభ్యర్థులను సమానంగా చూడాలి. రాబోయే ఐదు సంవత్సరాల్లో నీలబడిన సమర్పులైనిని వారికి పట్టం కట్టాలి.

- డాక్టర్ గిరీష్ కుమార్ సంఘీ

క్షణికావేశం, తెలినీ తెలియని వయస్సులో చేసిన పొరపాట్లు, మరెవరో చేసిన పొరపాటు వల్ల ఎయిడ్స్ వ్యాధిగ్రస్తులైనవాళ్లు, అభం శబం తెలియని చిన్నారులు సూరేండ్రపాటు జీవించే బంగారు జీవితం నాశ నం అయిపోతుంది. నేటి యువతరమే రేపటి పాలకులై దేశాన్ని అభి వృధి పథంలోకి తీసుకొని వెళ్లాల్సి ఉండగా పక్కవారి సమకారం లేక, సమాజంలో విలువ కోల్పోయి అనారోగ్యంతో చికిత్సల్యమై, మృత్యు వాత పడుతున్నారు. దీనికంతటికీ కారణం ఎయిడ్స్ అనే మహాభూతం. ఎయిడ్స్ అనేది ఆరోగ్య సమస్య కాదు, వ్యక్తిగత సమస్య కాదు, అదోక సామాజిక సమస్య, ఆధిక సమస్య, సైతిక సమస్య అయింది.

ఎయిడ్స్
సోకి తల్లి
దండ్రులు
మరణిస్తే
వారి పిల్లలు
అనాధలై బజారులో పడుతు
న్నారు.

కరీనాతో ఎయిడ్స్

తగ్గమఖం నిజమెనా?

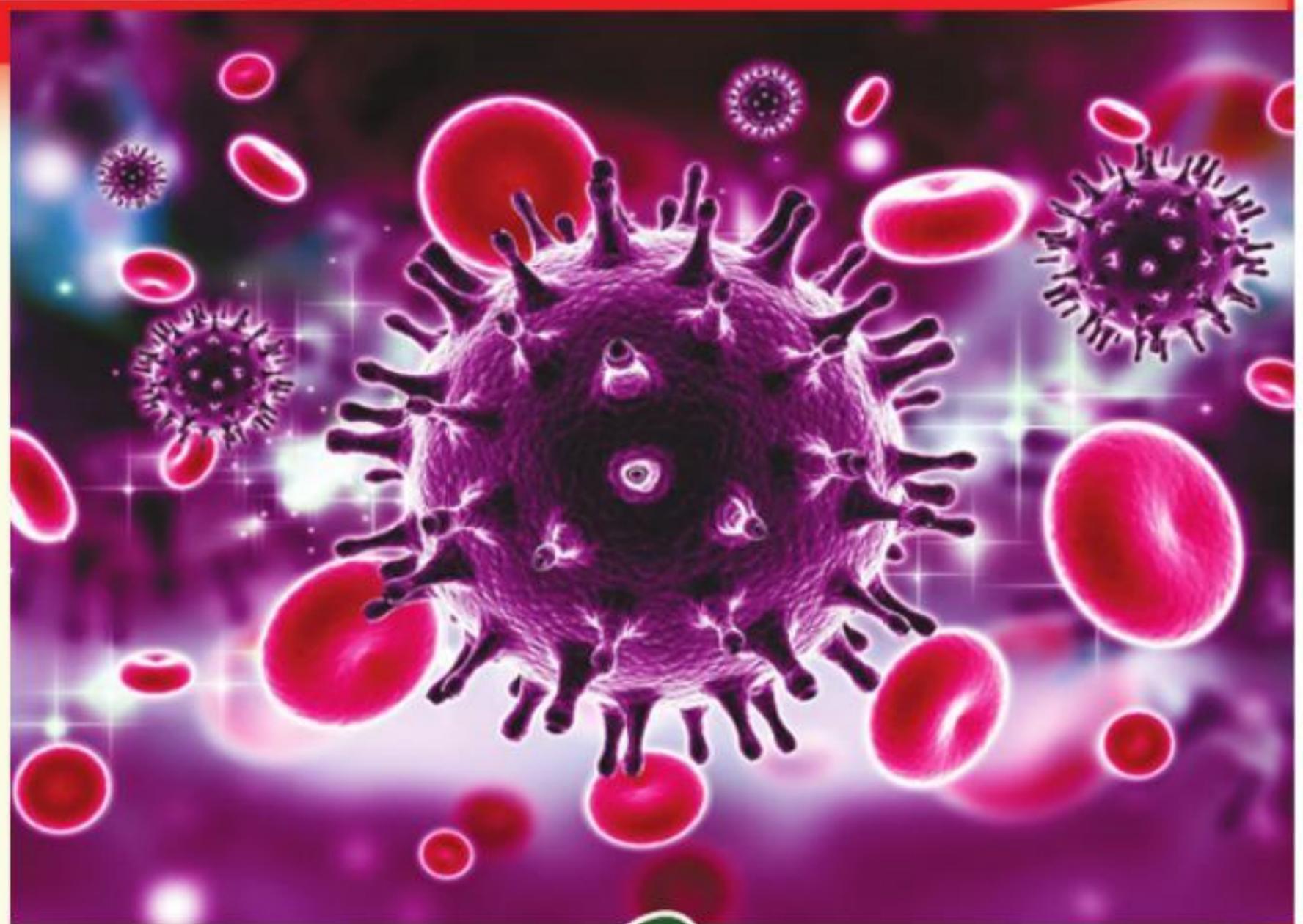
ప్రపంచానికి

ఈ సమస్య పెనుసవా

లుగా మారింది. హెచ్.ఐ.వి.టో జీవి స్తున్న
వారిలో మూడోవంతు మంది 15 నుంచి 24

సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు ఉన్న యువతీ యువకులే కావడం భారతదేశ ఉత్సాహక రంగంపై తీవ్రమైన ప్రభావం కలుగజేస్తుంది. ప్రతి ఏటా డిసెంబరు 1వ తేదీన ప్రపంచ ఎయిడ్స్ దినోత్సవం జరుపుకుంటారు. ఏటా ప్రపంచ ఎయిడ్స్ దినోత్సవాన్ని నిర్వహించాలని 1987లో ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థలో పగ్గోబల్ ప్రోగ్రాం ఆన్ ఎయిడ్స్ ప్రజా సమాచార అధికారులైన జేమ్స్ బన్, ధామన్ నేట్టర్ నిర్ణయించారు. ఎయిడ్స్ అంటే ఎక్స్ట్రో ఇమ్యూన్ డేఫిసియస్ సింట్రోం. ఎయిడ్స్ వ్యాధిపై ప్రజల్లో అవగాహన కల్పించి చైతన్యవంతులుగా చేసి తద్వారా ఎయిడ్స్ రహిత సమాజ స్థాపనకు ప్రతించుక్కరు కృషి చేయాలనే సందర్భంలో గ్రామస్థాయి నుంచి ప్రపంచ స్థాయి వరకు ఉన్న ప్రజలు అందరు ఎయిడ్స్ వ్యాధి పట్ల అవగాహన కలిగివుండాలని ఎన్నో చైతన్యవంతమైన కార్బూక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నారు. హెచ్.ఐ.వి. వైరస్ వ్యాప్తిని అరికట్టడానికి చర్యలను చేపట్టడం కోసం ఈ దినోత్సవాన్ని నిర్వహిస్తారు.

ఎయిడ్స్ వ్యాధి గులంచి: ఎయిడ్స్ అనేది అంటువ్యాధి కాదు. అంటించుకునే వ్యాధి. విష్టులవిడి సంభోగాల వల్ల, ముఖ్యంగా తెలియనివారితో అక్రమ సంబంధాలు పెట్టుకోవడం వల్ల వచ్చే వ్యాధి ఇది. స్ట్రైఫ్ నుండి పురుషుడికి; పురుషుడి నుండి స్ట్రోక్ రావడం, ఆ తర్వాత తల్లి నుండి బిడ్డకు, ఇంకా కలుపిత సిరంజిల వల్ల ఒకరి నుండి ఇంకోకరికి సంక్రమిస్తుంది. మొదట్లో ఈ వ్యాధిని ప్రాణాంతక వ్యాధిగా పరిగణించేవారు. 1980లో రాబర్ చార్లెస్‌గాల్లో అనే శాస్త్రవేత్త ఎయిడ్స్ పైన పరిశోధన చేశాడు. 1981 జూన్ 5వ తేదీన మొదటిసారిగా అమెరికాలో నలుగురు స్వల్పింగ సంపర్కుల్లో గుర్తించిన ఎయిడ్స్ నేడు ప్రపంచవ్యాప్తంగా నాలుగు కోట్ల మందికి సోకింది. 20వ శతాబ్దపు తొలినాటలో పశ్చిమ మధ్య ఆధికాలో హెచ్.ఐ.వి. వైరస్ ప్రాణం పోసుకుండని అంచనా వేస్తున్నారు. కామెరూన్ దేశంలో కొన్ని రకాల పెద్ద కోతులకు హెచ్.ఐ.వి. సోకింది. ఇందులో వైరస్

చింపాంజీల్లాంటి వాటి శరీరం లో ఉండడం వల్ల వేటగాళ్లకు గానీ, వస్యమృగాల మాంసం తినేవాళ్లకుగానీ ఈ వైరస్ పాకి

ఉంటుంది. ఈ వ్యాధి వైరస్ పుట్టుకను ఆధికాలో గుర్తించగా, తొలిసారిగా అమెరికా ఈ వ్యాధి పట్ల విశేషంగా ప్రచారం చేసింది. ప్రతి సంవత్సరం డిసెంబరు 1వ తేదీని ప్రపంచ ఎయిడ్స్ దినోత్సవంగా నిర్వహిస్తున్నారు. ఎయిడ్స్ వ్యాధితో మరణించిన వారిని సంస్కరించుకొని, ఈ వ్యాధి నివారణకు ప్రపంచ ప్రజలు నిర్విరామంగా పోరాటం చేయాలని, ఎయిడ్స్ వ్యాధిగ్రస్తులకు చేయాతను అందించాలని ఈ దినోత్సవం ప్రకటిస్తుంది. 1987లో భారతదేశంలో “నేషనల్ ఎయిడ్స్ కంట్రోల్ ప్రోగ్రాం” మొదలైంది. తొలి ప్రపంచ ఎయిడ్స్ దినోత్సవాన్ని 1988లో నిర్వహించారు. ఇది ఆరోగ్య రంగానికి సంబంధించిన తొలి ప్రపంచ దినోత్సవం.

తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు: సమయానికి హౌష్టికపోరం తీసుకోవాలి. తగినంత విశ్రాంతి, వ్యాయామం చేయాలి. ప్రశాంత జీవితం గడపాలి. వేళకు తప్పకుండా మందులు తీసుకోవాలి. అంటువ్యాధులు వ్యాపించిన ప్రదేశాలకు, అంటువ్యాధులు వ్యాపించిన రోగులకు దూరంగా ఉండాలి. వైద్యులు సూచించిన టీకాలను తీసుకోవడం ద్వారా కొన్ని వ్యాధులను నివారించవచ్చు. సరైన సమయంలో క్రమం తప్పకుండా వైద్యుడిని సంప్రదించాలి. ధూమపానం, ముద్యపానం చేయకూడదు. సీడీ-4 కణాల సంఖ్యను ఎప్పటికప్పుడు పరీక్షల ద్వారా తెలుసుకుంటూ ఉండాలి. నిజం చెప్పాలంటే ఎయిడ్స్ అనేది సామాజిక రోగం. ఇప్పటికీ సమాజంలో ఎయిడ్స్ వ్యాధిగ్రస్తులంటే ఒక రకమైన చులకన్భావం, నిర్లక్ష్యం కొట్టొచ్చినట్లుగా కనబడుతున్నాయి. సగం బెంగ, దిగులుతోనే ఎయిడ్స్ రోగులు జీవచ్చువాలుగా మారుతున్నారు. హెచ్.ఐ.వి. వైరస్ ప్రాణికి చికిత్స లేదన్న విషయం అబద్ధం. సాధారణ వ్యక్తులు ఎన్ని రోజులు జీవిస్తారో హెచ్.ఐ.వి. సోకినవాళ్లు సైతం అన్ని రోజులు బతకడం సాధ్యమని ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ తెలుపుతుంది. హెచ్.ఐ.వి. వైరస్ ప్రాణికి అత్యంత సమర్థవం తమైన చికిత్స ఇప్పుడు అందుబాట్లో ఉంది. అదే ఏత్తో మందులు. ఈ ఏత్తో మందులు వాడడం ప్రారంభించింది మొదలు బతికివున్నంత వరకు క్రమం తప్పకుండా రోగి వాడాల్సి ఉంటుంది. ఎయిడ్స్ వ్యాధిగ్రస్తులను చూస్తే జనం ఈ వ్యాధి తనకు వ్యాపిస్తుందని అపోహ పడతారు. ఈ వ్యాధి వాస్తవంగా దోషకాటు, పిల్లల కాటు, కుక్క కాటు, దగ్గ కాటు, తుమ్ములు, ముద్దులు, స్క్రించడం, కౌగిలించుకోవడం ద్వారా వ్యాపించదు. వ్యాధిగ్రస్తుడి బట్టలు ధరించడం, వారు వాడిన మరుగుదొడ్డను,

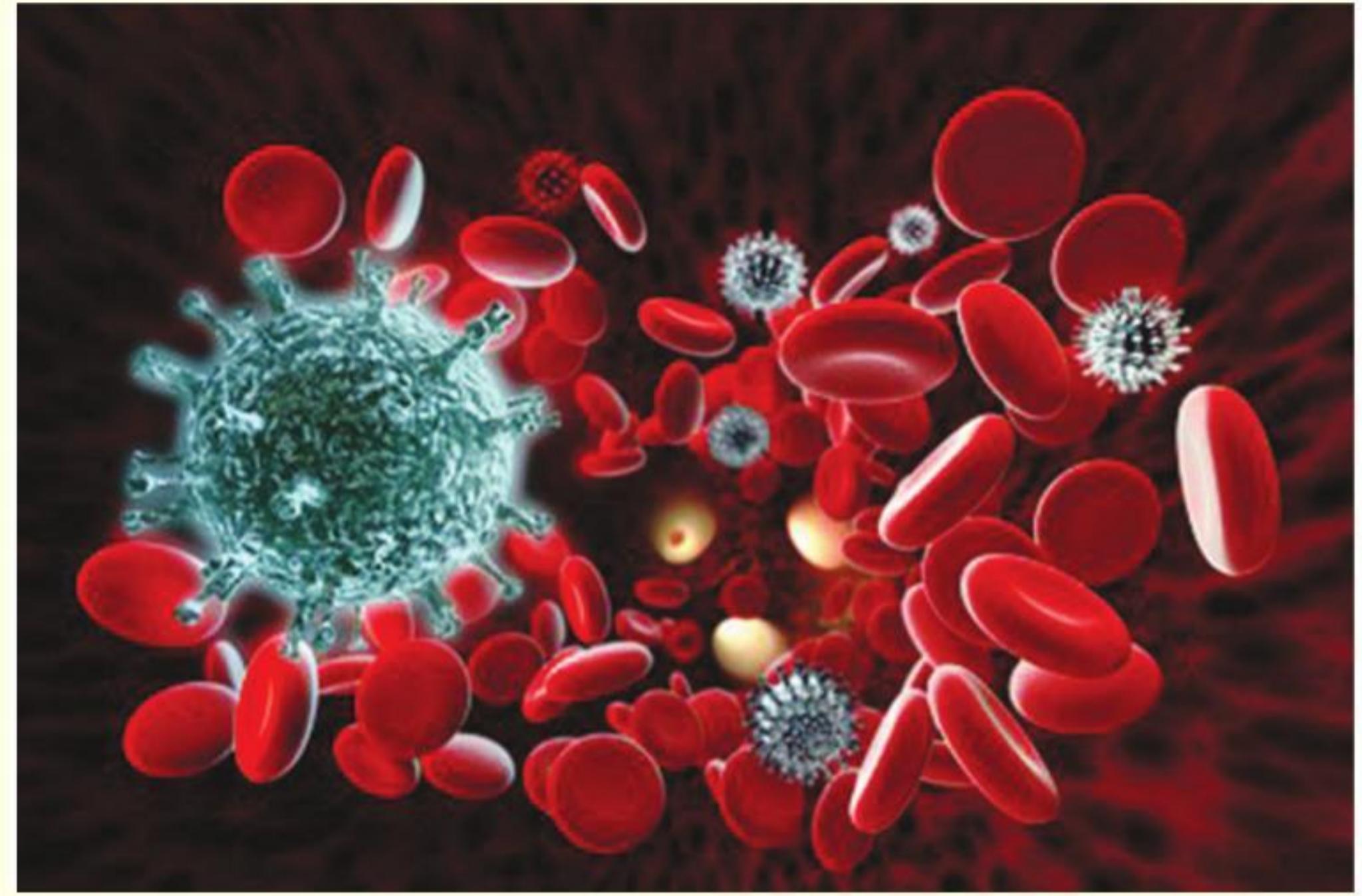
స్విమ్మింగ్ పూల్సు వాడడంతో కలిసి మెలిసి తిరగడంతో ఎయింట్ వ్యాధి సోకదు.

ఎయింట్ వచ్చే రుగ్గుతలు

మనుషుల్లో సహజంగా రోగ నిరోధకశక్తి ఎన్నో రోగాలను అడ్డుకుంటుంది. ఈ శక్తి తగ్గినప్పుడు రుగ్గుతలు వచ్చి చేరుతాయి. ఎయింట్ కలిగించే రుగ్గుతలు సాధారణంగా ఆరోగ్యవంతులకు రావు. అందుకనే వీటిని ఎయింట్ కలిగించే రుగ్గుతలని పిలుస్తారు. సాధారణంగా ఈ వైరస్ శరీరంలోకి ప్రవేశించిన తర్వాత కొన్ని నెలల వరకు పరీక్షల ద్వారా తెలుసుకోవడం సాధ్యంకాదు. జ్యరం, నోటిఫూఅట, చర్చవ్యాధులు, సీరసం, సీళ విరోచనాలు, ఆకలి తగ్గిపోవడం, అలసట, పది శాతం బరువు కోల్పోవడం, గ్రంథుల వాపు హెచ్చపాపీ వ్యాధి ప్రాథమిక లక్షణాలు. హెచ్చపాపీ వైరస్ మనుషుల శరీరంలో ప్రవేశించాక మూడు నెలల నుంచి ఆరు నెలల వరకు నిర్ధారణ పరీక్షలు నిర్వహించినా బయట పడకపోవచ్చు. బాగా ముదిరేవరకు తమలో జబ్బు ఉన్నట్లు ఎవరూ గుర్తించలేదు. ఏదైనా అనారోగ్యం ఏర్పడితే అనారోగ్యానికి కారణాలు తెలుసుకోవడానికి జరిపే వైద్య పరీక్షల్లో ఇలాంటి వ్యాధులు బయటవడతాయి. ఈ హెచ్చపాపీ ఎయింట్ వ్యాధిని ట్రైడాండ్, వెస్ట్సన్బ్లాట్, సీడి-4 కణాల సంఖ్య తెలుసుకోవడం ద్వారా గుర్తిస్తారు. మొదట క్లైటస్టాయిలో ట్రైడాండ్ పద్ధతి ద్వారా తెలుసుకుంటారు. ఇది నులువైన పద్ధతి. కానీ ఈ పద్ధతిలో శరీరంలో హెచ్చపాపీ ఏ సిథితిలో ఉన్న పూర్తి స్థాయిలో గుర్తించడం కష్టం. వెస్ట్సన్బ్లాట్ పద్ధతిన నిర్ధారణ చేస్తే పూర్తిస్థాయిలో వ్యాధి తీవ్రతను గుర్తించడానికి వీలుంటుంది. కానీ ఈ పరీక్ష చేయడానికి కొన్ని రోజులు పడుతుంది.

హెచ్చపాపీ సోకిన వ్యక్తికి కొన్నెళ్ళ తర్వాత సీడి-4 కణాల సంఖ్యను తెలుసుకోవడం ద్వారా ఆ హెచ్చపాపీ వ్యాధిగ్రస్తుడి ఎయింట్ వ్యాధిగ్రస్తునిగా నిర్ధారించడానికి వీలవుతుంది. అరక్కిత లైంగిక విధానమే ఈ వ్యాధి విస్తరించడానికి ప్రధాన కారణం. చిన్న రక్త పరీక్షలతో వ్యాధి నిర్ధారణ పరీక్షలు చేసుకోవచ్చు.

కరోనా ప్రభావం: ఎయింట్ స్వల్ప కాలం ఆనందం కోసం జరుగుతున్న

రక్కణ లేని సెక్స్ అలవాట్లు, వ్యఘిచారం వంటి కారణాలతో ఎయింట్ వ్యాధి ప్రబలుతున్నది. కరోనా దెబ్బతో అన్ని రంగాలు విలవిలలాడిన ట్లుగానే ఎయింట్ కూడా కొంచెం తగ్గముఖం పట్టినట్లుగా కనిపిస్తుంది.

ప్రస్తుతం మన దేశంలో వ్యాధి అదుపులోనే ఉంది.

ఒకరినొకరు ముట్టుకోవా లంటే భయపడే ఈ కరోనా పీడిత రోజుల్లో ఎయింట్కు కొంచెం విశ్రాంతి లభించినట్లుగానే భావించవచ్చు. ఏది ఏమైనా ఎయింట్ ఒక భయంకర వ్యాధి అన్న సంగతి మరువరాదు. ప్రతి సంవత్సరం డిసెంబరు 1వ తేదీన ప్రపంచ ఎయింట్ దినోత్సవం సందర్భంగా వాగ్గానాలు కురిపించే రాజకీయ నాయకులు, అధికారులు ఈసార్టైనా తమ హమీలను నెరవేర్చాలని బాధితులు కోరుతున్నారు. పడుపువృత్తిని, కాల్గోర్డ్, సెక్స్ వర్గుల వ్యవస్థను నిర్మాలించడానికి పాలకులు, పోలీసులు, సమాజం చూసి చూడనట్లు ఉండడంతో యవ్వనంలో ఉండగానే ఈ వ్యాధికి గురవుతున్నారు. సమాజంలో వ్యాధిగ్రస్తుల పట్ల సానుభూతి, సహకారం, ప్రేమ లేకపోగా సూచిపోటి మాటలతో సమాజం వేలెత్తి చూపడం వల్ల చాలా మంది ఆత్మస్ఫూర్యం తా భావానికిలోనై మధ్యలోనే జీవితాన్ని ముగిస్తున్నారు. అలాగే ఎయింట్ వ్యాధిగ్రస్తులకు పించన్న ఇస్తామని, ఉచితంగా గృహాలు కట్టిస్తామని, బస్లు, రైల్లులో ఉచిత ప్రయాణానికి పాస్సులు జారీ చేస్తామని పాలకులు అగిపోయిన రికార్డులవలె ప్రకటిస్తున్నారు. కానీ దశాబ్దాలు గడిచినా వారి బాధలను పట్టించుకునే ప్రభుత్వాధికారులు, ప్రజాప్రతినిధులు కరువ య్యారు. స్వచ్ఛంధ సంస్థలు, సామాజిక వేత్తలు కొంతవరకు కృషి చేస్తున్నప్పటికీ అది ఏమాత్రం సరిపోవడం లేదు. అందరమూ కలిసికట్లుగా కృషి చేసి ఈ ఎయింట్ మహమ్మార్ రిని దూరంగా తరిమేయడంలో చక్కని సహకారం అందించాల్సి ఉంది.

- కాళంరాజు వేణుగోపాల్

వస్తువుల్లో వన్యప్రాణులు

ఎక్కడో అడవుల్లో నివసించాల్సిన వన్యప్రాణులు అనేక సందర్భాలలో జనావాసాల్లోకి వచ్చేసి ప్రజలను భయబ్రాంతులకు గురి చేస్తున్నాయి. నిజానికి వన్యప్రాణులు అడవుల్లో, అభయారణ్యాలలో, వన్యప్రాణి సంరక్షణా కేంద్రాలలో, జాతీయ వనాలలో నివసిస్తుంటాయి. కర్మడి చావుకు సహాలక్ష కారణాలు ఉన్నట్లు అడవుల్లో ఉండాల్సిన వన్యప్రాణులు జనావాసాలలోకి రావడానికి అనేక కారణాలున్నాయి.

పుట్టి. నక్క, ఖడ్గమృగాలు, ఏనుగులు, సింహాలు, చిరుతలు, జింక, లేడి, కుందెలు.. ఇత్యాది జంతువులలో పాటు గద్ద, రాబందు, నెమలి ఇంకా పలు రకాల పక్కలు ఇవన్నీ అడవుల్లో జీవిస్తుంటాయి. ఇటు వంటి వాటిని వన్యప్రాణులు అంటారు. అడవుల్లో నివసించే వన్యప్రాణులు మనుషులతో స్నేహంగా కలిసి మెలిసి జీవించలేవు. వాటిలో కొన్ని మాంసాహారులు కూడా ఉన్నాయి. అవి ఏ క్షణాన్నయినా మను షులపై దాడి చేస్తాయనే భయం అందరిలో ఉంటుంది. మనుషుల నుండి ప్రాణహాని ఉండనే భయం జంతువులకు కూడా కచ్చితంగా ఉంటుంది. ఎవరి రక్షణ వాళ్లు చూసుకోవడంతో మనుషులు జనావాసాలకు, వన్యప్రాణులు

అడవులకు

తరలివెళ్లాయి. ఎవరి

స్థానంలో వారు జీవిస్తున్నారు. ఒకప్పుడు సర్కున్వారు కొన్ని క్రూర జంతువులను సైతం మచ్చిక చేసుకుని వాటిచేత విన్యాసాలు చేయించే వారు. అటువంటి సందర్భాలలో ప్రజలు వన్యప్రాణులను దగ్గరగా చేసేవారు. నేడు సర్కున్లో వన్యప్రాణులచే విన్యాసాలు చేయడాన్ని నిషేధించారు. అందువల్ల అందరూ దృశ్యమాధ్యమాలలో వన్యప్రాణులను తిలకిస్తున్నారు. కానీ నేడు కొందరు చేస్తున్న తప్పిదాల వల్ల వన్యప్రాణులు అడవులను వదిలి జనావాసాలపై పడుతున్నాయి. ఒకప్పుడు వన్యప్రాణులు జంతు ప్రదర్శనశాలలు, సర్కున్ బోనుల్లో ఉంటే జనాలంతా వెళ్లి వాటిని దగ్గరగా చూసేవారు. నేడు అనేక సందర్భాలలో వన్యప్రాణులు జనావాసాలపై వడి వీధుల్లో తిరుగుతుంటే మనుషులంతా భయవడి ఇంటి తలుపులు మూసుకుని బతుకుజీవుడా అంటూ కిటికీలలో నుండి వాటిని చూసున్న సందర్భాలు కోకొల్లలు.

మన దేశంలో 45 వేల వృక్షజాతులు, 77 వేల జంతు జాతులు, 1200లకు పైగా పక్కిజాతులు ఉన్నాయి. వన్యప్రాణులు ఎక్కువగా అడవుల్లో నివసిస్తుంటాయి. వీటిని కాపాడుకునే ప్రయత్నంలో ప్రపంచవాప్తంగా అనేక అభయారణ్యాలను ఏర్పాటు చేశారు. మన

దేశంలో ఇటువంటి అభయారణ్యాలు వందలాది ఉన్నాయి. వీటిలో పాటు 166 జాతీయ వనాలు, ఇంకా అనేక

కవర్క్ష్యాట్

- ఫీక్ అబ్బల్ హాక్టిం జాని

వన్యప్రాణి సంరక్షణా కేంద్రాలు కూడా అడవి జంతువులకు ఆశ్రయం కల్పిస్తున్నాయి. వన్యప్రాణుల పరిరక్షణ కోసం ఇన్ని ప్రయత్నాలు చేయడమే కాక ప్రతి ఏడాది ఆక్షేభర్ మాసంలో జంతు సంరక్షణా దినోత్సవం జరుపుతున్నారు. దీన్నే ప్రపంచ వన్యప్రాణి దినోత్సవం అని కూడా అంటారు. మన దేశంలో మార్పిలో వన్యప్రాణి పరిరక్షణా దినోత్సవం జరుపుకుంటూ ప్రజల్లో అవగాహన కల్పిస్తానే ఉన్నారు. మనుషులతో పాటు జంతువులు కూడా సమానంగా, స్వచ్ఛగా బతిక హక్కును కల్పించారు. వాటిని ఎంతో ప్రేమతో అక్కున చేర్చుకుంటున్నాం. మనదేశ జాతీయ జంతువు పెద్దపులి కాగా, జాతీయ పక్కి నెమలి. మన దేశమే కాదు ప్రపంచంలో అనేక దేశాలు, రాష్ట్రాలు వన్యప్రాణుల్ని తమ జాతీయ జంతువులుగా చేసి వాటి పరిరక్షణకు కంకణం కట్టుకుని ప్రత్యేక స్థానం కల్పించాయి.

అంతరస్తున్న అడవులు

అడవుల అధ్యయన శాస్త్రాన్ని సిల్వ్ కల్పర్ అంటారు. మనదేశంలో అడవుల విస్తరణం మధ్యప్రదేశ్, అరుణాచల్ప్రదేశ్, ఛత్రీస్థఫుద్ రాష్ట్రాలలో అధికం. అడవుల విస్తరణ తక్కువగా ఉన్న రాష్ట్రాలు గోవా, హర్యానా, పంజాబ్. క్రమేహి అడవులు అంతరస్తున్న తరుణంలో వన్యప్రాణులకు అక్కడ నీడ కరువై జనారణ్యంలోకి వస్తున్నాయి. వ్యవసాయం కోసం కొందరు అడవుల్లో నరికేస్తుంటే, కలపకోసం మరికొందరు అడవులకు నష్టం కలిగిస్తున్నారు. ఆనకట్టలు, జలాశయాలు నిర్మించడం వల్ల కొంతమేరకు అడవులకు నష్టం వాటిల్లింది. వాతావరణంలో కార్బన్ డై ఆష్ట్రోడ్ పరిమాణం పెరగకుండా చేసి మనిషికి కావలసిన ప్రాణవాయువు చెట్టునుండి లభిస్తుంది.

అటువంటి చెట్లు అత్యధికంగా ఉండే అడవులు నాశనమైతే మనిషి మనుగడకే కాక అక్కడ నివసిస్తున్న వన్యప్రాణుల ఉనికికి కూడా ముప్పు వాటిల్లుతుంది. అన్ని జీవులు ప్రకృతిపై ఆధారపడి జీవిస్తున్నాయి. అయితే మనిషి మాత్రం స్వార్థంతో ప్రకృతినే నియంత్రించాలని కలు కంటున్నాడు. అంతేకాక ప్రకృతిని దోషుకుని తాను సుఖంగా జీవించాలని కూడా ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఒక్కసారి ప్రకృతిని నాశనం చేస్తే దాన్ని పునరుద్ధరించడం అంత తేలికైన పని కాదని మనిషి గమనించలేకపోతున్నాడు. ఆ కారణంగానే ప్రకృతిని చిద్రం చేసి దాని కోపాగ్నికి బలౌతున్నాడు. ఎండ, వాన, చలి నుండి పర్యావరణ పరిరక్షణలో అడవులు కీలక పాత్ర వహిస్తాయనేది నగ్గ సత్యం. కానీ పెరిగిపోతున్న జనాభా అవసరాల దృష్టి పారిశ్రామికీకరణ, రోడ్సు, రైలు మార్గాల నిర్మాణం, నగరీకరణ, జలవిద్యుత్ ప్రాజెక్టులు, నీటి పారుదల ప్రాజెక్టులు.. ఇత్యాది కార్బుకలాపాల వల్ల అడవుల వీస్తుర్చం క్రమేపీ తగ్గిపోతుంది. కొన్ని సందర్భాలలో అడవుల్లో రగిలిన కార్బుచ్చు వల్ల ఆ మంటలు దాహలనంలా వ్యాపించి అడవులను బుగ్గపాలు చేస్తున్నాయి. ఒకప్పుడు 35 శాతం ఉండే అడవులు నేడు 21 శాతానికి పడిపోయాయి. ఈ విధంగా అడవులు తగ్గిపోవడం వల్ల పర్యావరణ సమతుల్యత దెబ్బతినడమే కాక అక్కడ నివసించే వన్యప్రాణులు జనావాసాలకు వస్తున్నాయి. వన్యప్రాణి సంరక్షణలో ప్రభుత్వాలు అవలంభిస్తున్న అనాలోచిత వైఫలి కారణంగా అరుదైన జంతువులు అంతరించి పోతున్నాయని పర్యావరణ ప్రేమికులు ఆవేదిన చెందుతున్నారు. ప్రపంచ జంతు సంరక్షణ చట్టం ప్రకారం జంతువుల ఆకలి, దాహాన్ని తీర్చాలి. వాటికి వ్యాధులు వచ్చినా, గాయాలైనా వైద్యం చేయించాలి. జంతువులను హింసించకూడదు. వాటికి ఎటువంటి అసాకర్యాన్ని కలిగించకూడదు. అప్పుడే అపి జనావాసాలకు రాకుండా అడవుల్లోనే నివసిస్తాయి.

వేటగాళ్ల బాలన బలోవుతున్న వన్యప్రాణులు

స్వార్థపరులైన కొందరు వేటగాళ్ల ధన దాహానికి వన్యప్రాణులు బలోవుతున్నాయి. ఏనుగు దంతాలతో చేసిన కళాకృతులకు చాలా గిరాకీ ఉంది. ఆ దంతాలను పొందడం కోసం కొందరు ఏనుగులను చంపుతున్నారు. పులి, జింక చర్చాలకు విదేశాల్లో సైతం మంచి గిరాకీ ఉంది. వాటిని చంపి ఆ చర్చాన్ని సొంతం చేసుకుని లాభాలు గడిస్తున్నారు. మరికొందరు ధనవంతులు తిన్నది అరక్కు వేట పేరుతో మూగజీవాలను వేటాడి చంపుతున్నారు. కృష్ణజింకలు, దుష్పులు, కుండేళ్లు, నెమళ్లు, అడవికోళ్లు కొండ గొర్రెలు... ఇత్యాదివి ధనవంతుల వేట సరదాకు బలోతూ మాంసాహారంగా మారుతున్నాయి. ఖడ్గమృగం కొమ్మును ఆయుర్వేద ఔషధాలలో కలిపి తింటే లైంగిక శక్తి పెరుగుతుందని ప్రచారం జరుగుతోంది. ఈ నేపథ్యంలో దాని కొమ్మును సొంతం చేసుకోవడానికి ఖడ్గమృగాలను సంహరిస్తున్నారు. ఇందులో నిజానిజాలు ఎంతమేరకు ఉన్నాయనేది తరువాత సంగతి. ఏదో ఒక కారణంగా వన్యప్రాణులకు అపకారం జరుగుతున్నదనేది ప్రధాన అంశం. చర్చం, మాంసం కోసం వన్యప్రాణులకు కొందరు హాని చేస్తుంటే మరికొందరు పనమూలికలు, పూలు, గింజలు, శౌషధ మొక్కలను, కలపను సేకరించి అక్రమంగా రవాణా చేస్తూ అడవులకు నష్టం వాటిల్లేలా చేస్తున్నారు. జంతువుల కొమ్ములు, దంతాలు, అస్తిపంజరాలు.. ఇత్యాది వాటితో తయారయ్యే వస్తువులు, ఆభరణాలతో పాటు కొన్ని వన్యప్రాణుల

మాంసానికి కూడా మంచి గిరాకి ఉంది. మరికొందరైతే అడవుల్లో పెరిగే గంజాయి వంటి మాదక ద్రవ్యాలను కూడా అక్రమ రవాణా చేసి ధనార్థన చేస్తున్నారు. కొన్ని జంతువుల ఎముకలతో ఆటవస్తువులు, చర్చంతో తయారయ్యే వస్తువులు, టోపీలకు విదేశాల్లో మంచి గిరాకి ఉంది. పాము చర్చంతో బెల్లులు, మొసలి చర్చంతో చేసిన హ్యండ్ బ్యాగులకు విదేశాల్లో మంచి గిరాకి ఉంది. నేపాల్కు చెందిన కొందరు స్వద్గర్లు మన దేశంలోని వన సంపదను అక్రమంగా విదేశాలకు రవాణా చేసిన సందర్భాలు కూడా చాలా ఉన్నాయి.

వన్యప్రాణి సంరక్షణ చట్టాలు

అంతరించిపోతున్న వన్యప్రాణులను పరిరక్షించడానికి భారత ప్రభుత్వం 1952లో జాతీయ అటవీ విధానాన్ని తెచ్చారు. 1972లో కొన్ని చట్టాలను చేసింది. ఈ చట్టాన్ని 2003లో సవరించి ఇండియన్ వైల్డ్ లైఫ్ ప్రోటెక్షన్ చట్టం 2002గా పేరు మార్చారు. దీని ప్రకారం వన్యప్రాణులను వేటాడటం నేరం. ఈ చట్టం ప్రకారం వన్యప్రాణులనే కాక అడవిలోని పట్టులు, చెట్లకు కూడా రక్షణ కల్పిస్తుంది. ఈ చట్టం ఆరు షెడ్యూల్స్ కలిగి ఉంది. వీటిని అనుసరించి వన్యప్రాణులను వేటాడితే శిక్ష, జరిమానా విధిస్తారు. వన్యప్రాణులను వేటాడిన నేరానికి పదివేల జరిమానాలతో పాటు మూడేళ్ల జైలుశిక్ష విధించవచ్చు. రెండవసారి వన్యప్రాణుల్ని వేటాడి చంపినా, వాటిమాంసం తిన్నా ఏడేళ్ల జైలుశిక్షతో పాటు పాతికవేల పైబడి జరిమానా విధిస్తారు. ఈ భూమిపై అంతరించిపోతున్న చెట్లు, జంతువులను కాపాడుకోవడానికి భారత ప్రభుత్వం జాతీయ వన్యప్రాణి సంరక్షణ కేంద్రాలు, జాతీయ ఉద్యానవనాలు నెలకొల్పి, వన్యప్రాణులను రెండు విధాలుగా కాపాడే ప్రయత్నం చేస్తుంది. ఏదైనా భౌగోళిక ప్రాంతంలో అంతరించిపోయ జీవజాతులను అదే భౌగోళిక ప్రాంతంలో ఉంచి సంరక్షించే విధానాన్ని అంతస్థాన్యది సంరక్షణ అంటారు.

ఇందులో భాగంగా బయోస్పెయర్లు, జాతీయ పార్కులు, వన్యమృగ సంరక్షణ కేంద్రాలు, అభయారణ్యాల ఏర్పాటులు, ఇంకా అనేక ప్రత్యేక పథకాలను కూడా ప్రవేశపెడుతున్నారు. రెండవ విధానమైన పరస్థానీ సంరక్షణా విధానంలో భాగంగా మానవ ప్రమేయంతో ఒక భౌగోళిక ప్రాంతంలో అంతరించిపోయే జీవజాతులను ఆ ప్రాంతం వెలుపల ఉంచి సంరక్షించడం, బోటానికల్ గార్డెన్స్, జూపార్కులు, జను యి బ్యాంకు ఏర్పాటు చేయడం, సర్వేషన్ పద్ధతులు అనుసరించి విత్తనాలు, పిండాలను నిల్వచేయడం, ఆ తరువాత వాటిని ఉపయోగించడం ఇత్యాది చేస్తున్నారు.

1947కు పూర్వం మనదేశంలో పాతిక వేల పులులు ఉన్నాయని ఒక అంచనా. మితిమీరిన వేట, అడవుల నరికివేత వల్ల పులులన్నీ అంతరించి ఈ సంబ్య రెండు వేలకు పడిపోయింది. 1973 నాటికి ఈ సంబ్య వెయ్యికి పడిపోయింది. దాంతో భారత ప్రభుత్వం 1973లో ఒక చట్టాన్ని తీసుకుని వచ్చి పులిని జాతీయ జంతువుగా ప్రకటించింది. అప్పటినుండి పులులు సంరక్షణకు అనేక చర్యలు చేపట్టారు. ఈ కారణంగా 1989 నాటికి ఈ సంబ్య గణనీయంగా 4300లకు పెరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ సర్వే ప్రకారం 1989లో మన దేశం నుండి 210 పులి చర్యలు, 600 చిరుత చర్యలు విదేశాలకు అక్రమంగా రవాణా అయ్యాయని తేలింది. మనదేశంలో పులి, జింక చర్యలపై కూర్చుని ధ్వనం చేస్తుంటారు. చైనావారు దుష్టశక్తులు ఇళ్లల్కి రావనే నమ్మకంతో పులి చర్యాన్ని గృహశల్లో ఉంచుతారు. మరికొందరు పులిగోరును బంగారు గొలుసులలో అమర్చి ధరిస్తుంటారు. ఇంకొందరు పులి కాలర్ బోన్ లక్కీ ఎముకగా భావించి ఇంట్లో పెదుతుంటారు.

జనావాసాల్లోకి వస్తున్న వన్యప్రాణులు

ప్రభుత్వాలు అనేక కార్బ్రూక్మాలు చేస్తున్నపుటికీ వన్యప్రాణులు జనావాసాల్లోకి అడుగు పెదుతూనే ఉన్నాయి. అవి ఇలా ప్రజల్లోకి రావడం కొత్తమీ కాదు. ఒక సింహం 1995లో తన పిల్లలతో కలసి కేంద్రపాలిత ప్రాంతమైన దయ్యాలో జనావాసాలలో వచ్చింది. గతంలో దట్టమైన అడవులు, నీటిపనదులతో నిండిపోయి ఉండేవి. నేడు అడవులు నరకడంతో పాటు జలవనదులు తగ్గిపోవడం వల్ల వన్యప్రాణులు తమ ఆహారాన్ని వెతుక్కుంటూ జనావా సాల వైపు దూసుకుని వస్తున్నాయి. పైగా వన్య ప్రాణులన్నీ ఒకదానిపై మరొకటి పరస్పరం ఆధారపడి జీవిస్తున్నానయి. ఒక జాతి ప్రాణులు నశిస్తే ఆ ప్రభావం మరో జాతి నశించడంపై ఉంటుంది.

కీటకాన్ని కప్పు తీంటే, కప్పను పాటు ఆరగిస్తుంది. పామును గద్ద చీల్చి చెండాడితే, గద్దను వేటగాడు కాల్చుకుని తింటాడు. ఇదే రీతిలో వన్యప్రాణులు ఒకదానికి మరొకటి ఆహారం కావడం వల్ల సష్టం వాటిల్లతుంది. ప్రభ్యాత పర్యావరణ శాస్త్రవేత్త ఇ.వో. విల్సన్ అభిప్రాయం ప్రకారం ప్రపంచమంతటా ఉన్న పది వేల జాతుల్లో రోజుకు 27 జాతులు అంతరించిపోతున్నాయి. ఈ విధంగా వన్యప్రాణి జాతులు అంతరిస్తూ పోతే మానవ మనుగడకు ప్రపంచవ్యాప్తంగా వన్యప్రాణి సంరక్షణ అనేది ఒక సహాలుగా మారింది. వన్యప్రాణి సంరక్షణ కోసం అనేక సంస్థలు వెలిసాయి. వన్యప్రాణుల ఆకలి, దాహం తీరినట్టయితే అవి అడవుల్లో నుండి జనావాసాలకు రావనేది కొండరి అభిప్రాయం.

తెలంగాణ ప్రాంతంలోని కొమురంభీం అసిఫాబాద్, జయశంకర్ భూపాలపల్లి, భద్రాద్రి కొత్తగూడెం, ఆదిలాబాద్ ప్రాంతాలతో పాటు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని వై.ఎస్.ఆర్.కడప జిల్లా, చిత్తూరు జిల్లా ప్రాంతంలో విస్తరించి ఉన్న శేషాచలం అటవీ ప్రాంతం కూడా క్రమంగా అంతరిస్తోంది. ఈ ప్రాంతంలో ఉన్న అరుదైన జంతువులు కనుమరుగవుత్తున్నాయి. ఇక్కడ కూడా చాలా త్రూర జంతువులు పలుమార్లు జనావాసాల్లోకి వచ్చి భయంతాలకు గురి చేశాయి. మనదేశంలో ప్రకృతిసిద్ధంగా ఉన్న ఆతి పెద్ద జంతు ప్రదర్శనశాలలో తోలి స్థానం తిరుపతి ఎన్నో జాపార్కు వన్యప్రాణి సంరక్షణ కేంద్రానికి దక్కుతుంది. ఇక్కడ అరుదైన పునుగు పిల్లలు, అడవికోళ్లు, కొండ గొర్రెలను ప్రత్యేక చర్యలు చేపట్టి సంరక్షిస్తున్నారు. గతంలో అంతరించిపోయే దశకు చేరుకున్న అడవికోళ్లు, కొండ గొర్రెలను రక్షించి వాటి ఉత్పత్తిని పెంచారు. తరిగిపోతున్న అడవుల్లో పెంచాల్చిన అవసరం ఉంది. వ్యవసాయ భూములను తీరిగి అటవీ భూములుగా మార్చడం వల్ల ఇది సాధ్యమవుతుంది. ఉష్ణమండల అరణ్యాల్లో ఈ ప్రయోగం చేసి సత్తలితాలను

సాధించారు. 22 దేశాల్లో కలప చెట్లను పెంచారు. అడవుల్లో భారీ ఎత్తున పెంచడానికి ప్రయత్నిస్తే 2050 నాటికి పది శాతం భూభాగం మేర అడవులు పెంచే అవకాశం ఉందని అంచనా. క్రమ పద్ధతిలో కలపను ఉపయోగిస్తే అడవుల్లో నరకవలసిన అవసరం ఉండదు.

తెలుగు రాష్ట్రాలలో వస్తున్న వన్యప్రాణులు

తెలుగు రాష్ట్రాలలో ప్రభుత్వాలు తన వంతుగా వన్యప్రాణి సంరక్షణా కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసి వాటిని పరిరక్షిస్తున్నాయి. మృగ సంరక్షణాల యాలు, పక్కల సంరక్షణాలయాలు నదీ పరివాహక ప్రాంతాలలో కనిపిస్తాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని విశాఖపట్టంలోని ఇందిరా జులాజికల్ పార్కు 425 ఎకరాలలో విస్తరించి ఉంది. ఇక్కడ 80 రకాల జంతువుల్లో చూడవచ్చు. చిత్తూరు జిల్లాలోని కౌండిన్య శాంక్యార్ రమారమి 50 చ.కి.మీ. విస్తరించి ఉంది. కౌండిన్య అనే రెండు ప్రవాహాలు ఈ అభయారణ్యం గుండా వెళ్లడంతో వన్యప్రాణుల దాహం తీర్చుకోవడానికి మంచినీరు అందుబాటులో ఉంటుంది. కొల్లేరు సరస్సు, ఇక్కడి అభయారణ్యం అనేక పక్కలకు ఆవాసమైంది. నెల్లూరు సమీపాన పులికాట్ సరస్సుకు అరుదై షైలింగో పక్కలు కూడా వస్తాయి. శ్రీశైలంలో రాజీవ్ టైగర్ ప్రాజెక్టులో అనేక పెద్ద పులులున్నాయి. ఇత్యాది అనేక ప్రాంతాలలో వన్యప్రాణి సంరక్షణా కేంద్రాలున్నాయి. కర్కూలు జిల్లా నంది కొట్టూరు నియోజక వర్గంలోని రోళ్లపాడు వన్యప్రాణి సంరక్షణ కేంద్రంలో

కనుమరుగోతున్న బట్టమేక పక్కలను సంరక్షించి సంతానోత్పత్తి చేస్తున్నారు. కాకినాడ పోర్కు సమీపంలో కోరంగి అభయారణ్యం ఉంది. ఇది ఉప్పునీటి మొసక్కు ప్రసిద్ధి. పలు రకాల పక్కిజా తలులు, కీర్తరజాతులు మొత్తం 119 రకాల జీవజాలం ఇక్కడ నివసిస్తున్నాయి. చిత్తూరు జిల్లా తిరుపతికి 15 కి.మీ. దూరంలో శేషాచలం అడవుల్లో శ్రీవేంకట్టశ్వర జాతీయ ఉద్యానవ నం నెలకొని ఉంది. అడవికుక్కులు, చిరుతలు, నక్కలు, అడవి పిల్లలు, పైనాలు ఇత్యాది అనేక వన్యప్రాణులకు ఇది ఆవాసంగా ఉంది.

బ్రహ్మశ్వర అభయారణ్యం మూడు జిల్లాలకు వ్యాపించి ఉన్నప్పటికీ ఎక్కువ భాగం ప్రకాశం జిల్లాలో ఉంది. ఇదేవిధంగా తెలంగాణాలోని వరంగల్, ఏటూరు-నాగారంని వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం ఉంది. ఆదిలాబాద్ లోని కవ్యల్ వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం 893 కి.మీ. మేరకు విస్తరించి ఉంది. ఈ అడవుల్లో వులులు, చిరుతలు, జింకలు, ఎలుగుబంటి అనేక అడవి జంతువులు, పక్షులు నిపసిస్తున్నాయి. ఖమ్మంలోని కినెరసాని అభయారణ్యం భద్రాది సమీపంలో ఉంది. ఇది పాల్వంచ పట్టణానికి 12 కి.మీ. దూరాన 635 చ.కి.మీ. మేరకు విస్తరించి ఉంది. ఈ ప్రాంతం చిరుత, మచ్చల జింక, కృష్ణజింక, ఎలుగుబంట్లు, గుర్రాలు, కొంగలు, సింహులకు ఆవాసమై ఉంది. అంతరించిపోతున్న అరుదైన జంతువులతో పాటు 300 రకాల అరుదైన పక్షులు ఇక్కడ పరిరక్షించబడుతున్నాయి. మెదక్ జిల్లాలో మంజీరా వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం ఉంది. 1974లో అంతరించిపోతున్న ‘మగ్గర్ మొసలి’ని ఇక్కడ సంరక్షిస్తున్నారు. దాదాపు 300 మొసళ్ల ఇక్కడ ఉన్నాయి. ఇక్కడే ఒక పక్షికేంద్రం కూడా ఉంది. ఇవికాక పాకాల, పోచారం, ప్రాణహిత, శివారం.. ఇత్యాది వన్యప్రాణుల అభయారణ్యాలు తెలంగాణాలో ఉన్నాయి. ఇన్ని విధాలుగా ప్రభుత్వాలు వన్యప్రాణులను సంరక్షిస్తున్నప్పటికీ కరోనా మహమ్మారి ఉధృతంగా ఉన్న సమయంలో వన్యప్రాణులు అనేక ప్రాంతాలలో జనావాసంలోకి వచ్చేశాయి. మెదక్, నిజామాబాద్, కరీంనగర్, వరంగల్ అభయారణ్యం నుండి చిరుతపులులు, దుప్పీలు, కొండంగలు, జలాశయాల్లో మొసళ్ల నీరు, ఆహారం కోసం పొలాల్లో, వ్యవసాయ క్షేత్రాలలో, జనావాసాల మధ్యకు చేరిన సందర్భాలు అనేకం ఉన్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని తిరుమలలో కూడా శేషాచలం అడవుల నుండి వన్యప్రాణులు తిరుమల రహదారులతో పాటు జనావాసంలోకి వచ్చి భయభ్రాంతులను చేశాయి.

భారతదేశంలో జాతీయ వనాలు

మన దేశంలోని 14 శాతం భూభాగం అడవులు ఉన్నాయి. అనేక చోట్ల జాతీయ వనాలను ఈ ఆటవీ ప్రాంతంలోనే ప్రత్యేకంగా అభయారణ్యాలను ఏర్పాటు చేసి వన్యప్రాణుల్ని సంరక్షిస్తున్నారు. భారతదేశంలో 1935లో అభయారణ్యాలను స్థాపించారు. దీనికి ప్రార్థించాలను జాతీయ వనం అని పేరు పెట్టారు. దీన్నే జిమ్ కార్బ్యూట్ జాతీయ వనం అని పిలుస్తారు. ఇది ఉత్తరాఖండ్ లోని రామునగర్ పట్టణ సమీపంలో ఉంది. దీన్నే వోయలె జాతీయ పార్కు రామునగర్ జాతీయ పార్కు అని కూడా పిలుస్తున్నారు. ఇక్కడ బెంగాల్ టైగర్లు, ఎనుగులు మొసళ్లు.. ఇత్యాది అనేక వన్యప్రాణులను సంరక్షిస్తున్నారు. 1972లో వన్యప్రాణి సంరక్షణ చట్టం చేసి ప్రాజెక్టు టైగర్ ప్రారంభించారు. 1980లో ఫెదరల్ లెజిస్లేచర్ చట్టాలు చట్టాలు చేశారు. మనదేశంలో

166 జాతీయ వనాలు అధికారికంగా ఉన్నాయి. ఇవికాక అభయారణ్యాలు కూడా ఉన్నాయి. ఇవి వన్యప్రాణులకు ఆవాసాలుగా మారి సంరక్షిస్తున్నాయి. అసోంలో ఉన్న కటీరంగా జాతీయ పార్కులో ఒంటి కొమ్ము ఖడ్గమ్మగాలను సంరక్షిస్తున్నారు. దీన్ని యునెస్కోవారు ప్రపంచ వారసత్వ సంపదగా గుర్తించారు. ఇంకా అనేక అభయారణ్యాలు భారతదేశంలో ఉన్నాయి.

ఈ మూగ జీవాలన్నీ పరోక్షంగా పర్యావరణానికి, ప్రకృతికి మేలు చేస్తున్నాయని గుర్తించాలి. సింహలు, పులులు, రాబందులు, కృష్ణజింక.. ఇలా ఎన్నో జంతువులు అంతరించే స్థితిలో ఉన్నాయి. వీటిని కాపాడుకోవలసిన ఆవసరం ఉంది. జంతుజాతుల సహజ సంరక్షణకోసం సంతానోత్పత్తి సంరక్షణ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయాలి. వాటితో పాటు ప్రయోగశాలలు కూడా ఏర్పాటు చేయాలి.

వన్యప్రాణులను హింసించడం, వేటాడటం చట్టవిరుద్ధం అనే అవగాహన అందరికీ కల్పించాలి. అలా వేటాడే వారిని కలిసంగా శిక్షించాలి.

ఇప్పటికే జంతు సంరక్షణకోసం భారతీయ జంతు సంక్షేప బోర్డు, సెంట్రల్ జూ అధారిటీ, వైల్ లైఫ్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇండియా, నేపసల్ బయో డైవర్సిటీ అధారిటీ, నేపసల్ టైగర్ క్లైమ్ క్లబ్ క్లైమ్ ఇండియా ఇత్యాది అనేక సంస్థలు వనిచేస్తున్నాయి. వన్యప్రాణులకు జీవనాధారమైన అడవుల్ని కాపాడటం వల్ల అందమైన ప్రకృతితో పాటు జంతుజాలాన్ని కూడా సంరక్షించినట్లవుతుంది. కనుమరుగవుతున్న, అరుదుగా కనిపించే జీవజాతుల్ని పరిరక్షించాలి. ఆవసరమైన చోట్ల వన్యప్రాణి సంరక్షణ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయాలి. ముఖ్యంగా వన్యప్రాణుల ఆకలి, దాహం తీర్చిస్తే అవి అడవుల నుండి జనావాసానికి రావు. మూగ జీవాలపై దయ చూపాలి. కొన్ని దేశాలలో పులి, సింహం వంటి ప్రూర జంతువులను కూడా దత్తత తీసుకుని పిల్లలు, కుక్కల వలె ఇంట్లో బోనుల్లో ఉంచి పోషించడం విశేషం. ఆప్రికాలోని కెన్యా వంటి అనేక ప్రాంతాలలో సఫారీలను చూడవచ్చు. అక్కడ వాహనంలో పర్యాటకులు వెళ్తా స్వేచ్ఛగా తిరుగుతునన త్రూరుముగాలను చూడవచ్చు. అనేక సందర్భాలలో వెళ్తా స్వేచ్ఛగా తిరుగుతునన త్రూరుముగాలను చూడవచ్చు. అనేక సందర్భాలలో

త్రూరుముగాలను చూడవచ్చు. అనేక సందర్భాలలో కుక్కపిల్లల్లా రహదారులకు అడ్డంగా కూర్చున్న సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి. పర్యాటకులు ఎటువంటి చప్పుడు చేయకుండా అవి వెళ్లిపోయిన తరువాత వాహనాలలో తిరిగి బయలుదేరతారు.

కొన్ని దేశాలలో వన్యప్రాణులు సంప్రదాయ ఆహారంగా చేసుకుని భుజిస్తున్నాయి. వారి మనోభావాలు దెబ్బతినకుండా అందరికీ అవగాహన కల్పిస్తా వన్యప్రాణులను సంరక్షించే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాయి. నాగరికత అభివృద్ధిలో జంతువులు, పక్షులు కూడా భాగమే అని గుర్తించాలి. వన్యప్రాణుల సంరక్షణకు ఇంకా కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకొని కాపాడుకోవాలి. అలా కాపాడలేకపోతే భావితరాలవారు వాటిని ప్రత్యక్షంగా కాక దృష్ట మాధ్యమాల ద్వారానే చూడవలసి ఉంటుంది. □

కలువల్లాంటి కళ్లు,
దానిమ్మ గింజల్లాంటి
పళ్లు, సంపెంగ
లాంటి ముక్కు,
దొండపండు లాంటి
పెదవి, నెలవంకలా
వంపు తిరిగిన

నడుము.. ఇలా కవులు అమ్మాయిల అందాన్ని ఎన్నో రకాలుగా పొగిదారు. కానీ మొత్తంగా అమ్మాయి చూడచక్కగా ఉందని ఒక్క ముక్కులో చెప్పాలంటే మాత్రం ఎవరైనా చటుకును బుట్టబొమ్ములా ఉందనేస్తారు. ఈ అర్ధంతోనే అల్లు అర్జున్, పూజాహాగ్ని జంటగా వచ్చిన ‘అల వైకుంఠపురములో’ సినిమాలో హీరోయిన్నని పొగుడుతూ ‘బుట్టబొమ్ము’ అని పాడేశాడు హీరో. ఇక.. ఆ పాట వినిపించగానే బుట్టబొమ్ము డాన్ని స్టేప్ కచ్చితంగా కళ్లమందు కదులుతుంది. అసలు

విషయానికొన్ని మామూలుగా సినిమాల్లో హీరోలు, హీరోయిన్లూ వేసుకున్న బట్టలు, నగలూ ఫ్లోవర్స్ గా మారుతుంటాయి. చిత్రంగా ఈసారి ఏకంగా బుట్టబొమ్ము సృత్య భంగిమ స్వార్తితో ప్రత్యేకంగా బుట్టబొమ్ము జుంకీలను దిజైన్ చేసి మార్కెట్లోకి తెచ్చారు ఫ్లోవర్ దిజైనర్లు.

నాట్యమాదుతున్నాయా అన్నట్లు..

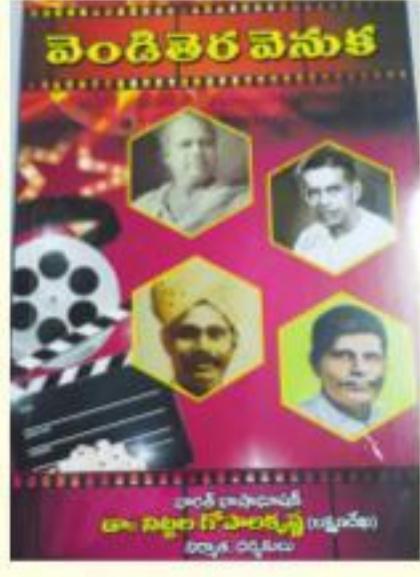
ఆమె మాట్లాడుతుంటే ఆవి ఊగుతాయి. ఆమె నడుస్తుంటే అవి సృత్యం చేస్తాయి. నిజంగా ముద్దగుమ్మ చెవులకు వేలాడే జుంకీలు/బుట్టలు అటూ ఇటూ ఊగుతుంటే నాట్యం చేసినట్టే ఉంటుంది కదా. అందుకే దిజైన్లు మారాయిగానీ అమ్మమ్మల కాలం నుంచీ నేటి వకూ బుట్టల ఫ్లోవర్ మాత్రం తెరమరుగవలేదు. మామూలు బుట్టలే అంత సాగసుగా ఉంటే అందాల బొమ్మ డాన్ని చేసినట్లు ఉన్న బుట్టలు ఇంకెంత

బుట్ట బ్రాష్మల జుంకీలు

బాగుంటాయో! ఈ ఆలోచనలోనే ఫ్లోవర్ గుర్తాలు బుట్ట బొమ్మ పాటలోని సృత్య భంగిమతో పాటు ఇతర సంప్రదాయ, ఆధునిక సృత్య భంగిమల్లోనూ జుంకీలను తయారుచేయడం మొదలుపెట్టారు. వీటిలో చెవిదుద్ద భాగంలో అమ్మాయి బొమ్మ నడుము వరకూ ఉంటుంది. కింద వేలాడే బుట్ట భాగంలో బుట్టలూ ఉన్న డ్రెస్సు, కాల్పా ఉంటాయి. చెవులకు పెట్టుకున్నప్పుడు ఈ కింది భాగం అటూ ఇటూ కదులుతూ ఊగుతూ నిజంగా బుట్టబొమ్మ నాట్యం చేస్తున్నట్టే ఉంటుంది. ఈ జుంకీల్లో వన్ గ్రామ గోల్డ్ టో పాటు వెండి మీద బంగారు పూత పూసినపీ రంగు రంగుల రాళ్ల పొదిగి వస్తున్నాయి. బాగున్నాయి కదూ.. అందుకే మన దగ్గర మొదలైన బుట్టబొమ్మ జుంకీల త్రైండ్ తమిళనాడు, కర్ణాటకలతో పాటు ఇతర రాష్ట్రాలకూ పాకింది. □

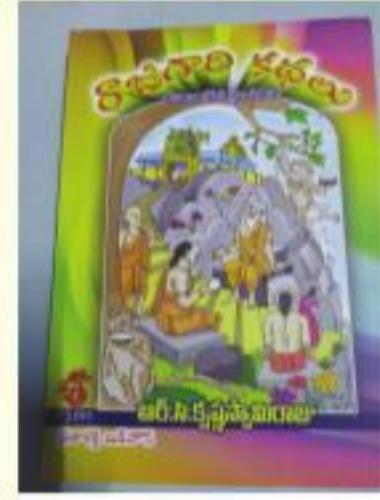

వెండితెర వెనుక..

సినీనిర్మాతగా, దర్శకునిగా సుపరిచితులైన ‘లక్ష్మణరేభి’ గోపాలకృష్ణ ‘వెండితెర వెనుక’ పుస్తక శీర్షికగా, 58 జాతీయ, అంతర్జాతీయ విజ్ఞానాత్మక ఆసక్తికర అంశ లను వ్యాసరూపకంగా గ్రంథస్థం చేసారు. తెలుగు సినిమా కాకుండా, ప్రపంచ సినీరంగానికి పతాకాన్ని రూపకల్పన చేసిన బాలల అంతర్జాతీయ చలన చిత్రాన్ని వాల జ్యూరీసబ్యూనిగా, నంది అవార్డుల జ్యూరీ సబ్యూనిగా, సేవ టెంపుల్ అంతర్జాతీయ, ఫిలిం ఫెస్టివల్ చైర్మన్ గా వ్యవహరించిన డా॥గోపాలకృష్ణకు, చలన చిత్రరంగంతో వున్న గాఢానుబంధం అనుభవ పరిజ్ఞానం ఈ పుస్తకం లోని వివిధ వ్యాసాలలో స్పృష్టమాతోంది.

ఎన్.టి.ఆర్ ముఖ్యమంత్రిగా పది డాక్యుమెంటరీ చిత్రాల ప్రశంసలు సాధించిన డా॥గోపాలకృష్ణ, నంది అవార్డుల విజేతగా గుర్తింపు పొందారు. సినీసర్వస్యం వెండితెర వెనుకలో నిక్షిప్తం చేసారు. సినిమాగా మారిన నవలలు, కళాకారుల జన్మదిన, మరణతేదీలు, ఆనాటి స్వాదియోలు, మహిళా దర్శకులు, అవార్డు గ్రహీతుల వివరాలు, సినిమా సంబంధిత పుస్తకాలు, రియల్ నేమ్స్ -రీల్సేమ్స్, ముఖ్యమట్టాలు. ఒకటేమిటి? 145 పేజీల ఈ గ్రంథంలో సినీసర్వస్యం ఎంతో వ్యయప్రయాసంతో ఏడ్చికూర్చారు. లక్ష్మణరేభి గోపాలకృష్ణగారి ఈ బృహత్తర సత్కృతి అభినందనీయం. (వెండితెర వెనుక, రచయిత: డా॥నిట్లుల గోపాలకృష్ణ (లక్ష్మణరేభి), వెల: 100రూ, ప్రతులకు, ఎన్.గోపాలకృష్ణ, 202, శివసాయి సదన్, శ్రీనివాసపురం, రామాంతపుర్, హైదరాబాద్-13)

- జయసూర్య

బాలలనుదేశించి కథలు రాయటం అంత సులభం కాదు. కథావస్తు సంగ్రహం భాషాసారళ్ళత, నీతి బోధ, వీటన్నింటినే దృష్టిలో ఉంచుకుని కథలు రాయగలగాలి. పిల్లల్లో ఆలోచనాత్మకతను పెంచి వారికి విజ్ఞానాన్ని కలగచేయాలి. ఈన్ని ప్రతిబంధకాలు ఉంటాయి గనుక తెలుగులో బాలసాహిత్యం అతి తక్కువ అనవచ్చును. మీటికి తోడు, ఈ పుస్తకాల్సీ తల్లిదండ్రులో, అన్న, లేక అక్కలో కొనాలంటే అందుబాటు ధరలో ఉండాలి. ఆకట్టుకునే బొమ్మలుండాలి. వీటన్నింటి ‘కలబోత్గా ఆర్.సి.కృష్ణస్వామి రాజుగారి ‘రాజుగారి కథలు’ చెప్పవచ్చును. సంకలనంలోనీ 30 కథలు పిల్లలతో ఆసక్తికరంగా చదివింప చేస్తూ, వారిలో సృజనాత్మక తను మంచి ఆలోచనల్ని పెంపు చేస్తాయి. 1984 నుండి రాస్తున్న రాజుగారి ఈ కథల్లో తన పరిశీలనానుభవాన్ని రంగరించారు. పాయ సంలో జీడిపలుకుల్లా ప్రతి కథలోనూ రాజుగారు, తెలుగు సామెతలు, నానుడులను వాడి ఆసక్తి అవగాహన లోకజ్ఞానం పెంచే ప్రయత్నం అభినందనీయం. పొరుసంబంధాలపై అవగాహన (హోరతిపుష్టిం గుణపారం) పొరుగువారితో సఖ్యత (గడ్డపెరుగు), కష్టపడాలని (సుందరనగరం), పర్యావరణ రక్షణ (విత్తనబంతి) చినుకుచినుకు కలిస్తేనే సముద్రం అని (పడికెడు బియ్యం) చెబుతాయి. మనుషుల్నే కాకుండాల్నీ జంతువుల్నీ, పాతలుగా చేయడం బావుంది. ఇంద్రధనస్సులా రకరకాల పూలున్న రమ్య ఆరామంలా భాసిల్లే కథలు ఇవి.

(రాజుగారి కథలు, బాలల బొమ్మల కథలు, రచయిత: ఆర్.సి.కృష్ణస్వామిరాజు, వెల రూ.125, ప్రచురణ, ప్రతులకు: ప్రజాశక్తిప్రింటింగ్ హాస్) - కూర చిదంబరం

కాసేపు నవ్వుకోవాలనుండా..

ఆయన మాట్లాడినా, రాసినా హస్యం తోపికిసలా ద్వందుంది. చిన్నచిన్న పద్యాల్లో హస్యోక్తంగా జీవన సందర్భాలను, జీవిత సత్యాలను ఉటంకిస్తూ వ్యక్త మవుతుంటాడు. అందుకే ఆయనను ‘హస్యబ్రహ్మా’ అన్నారు. ఫన్బాంబులు పేలుస్తూ హస్యప్రియులకు చిరపరిచితులైన శంకర నారాయణ తన చిలిపి పద్యాలను ‘శంకరాలు’ అంటున్నాడు. అన్ని ‘హన్’ బాంబులే. స్లేష అంతర్ముఖంగా ధ్వనిస్తుంది. ఇది రెండవ సంపటి మొదటిది 2016లో వెలువరించి పారకులకు సుపరిచితుడు శంకరనారాయణ. ‘నాకు బందరు అంటే చాలా కోపం. మీలో చాలామంది బందరు వాళ్ళ వుండవచ్చు. ఎందుకు కోపమంటే అది మా అత్తగారు ‘డోరు’. ఇదీ అనేక వేదికల నుండి శంకరనారాయణ తరచుగా సంధించే హస్యాస్తం. ఇలా సున్నిత హస్యాన్ని మేళవించి గ్రంథస్తం చేసిన శంకరనారాయణ చేవాలులు ‘శంకరాలు’. ‘నోట్లు పెట్టి ఒట్టు కొంటే అది జనాభిప్రాయం కాదు ధనాభిప్రాయం’ ‘మందు కొట్టడం దేవతల నుంచి వచ్చిన బారు సత్యం’, ‘స్వర్ణకారులు గోల్డ్ గిల్లుకోవడం సహజం’, ‘ప్రతిచోటూ తాను వుండలేక తల్లుల్ని సృష్టించాడు దేవుడు ఇంతెకాదు. ప్రతి ఇంట్లో పోలీసుల్ని పెట్టలేక భార్యల్ని సృష్టించాడు’ వ్యాఖ్యానం అక్కరలేని శతాదిక హస్యాక్టుల్ని ఆస్వాదించాంటే ‘శంకరాలు-2’ తిరగెయ్యండి. కొన్ని నవ్వుని తెప్పిస్తాయి. ఇంకొన్ని గిలిగింతలు పెడ్తాయి. మరి కొన్నింటిని చదివి భుజాలు తడుముకోవచ్చు.

(శంకరాలు-2, హస్యబ్రహ్మా, విశ్వవిభ్యాత హస్యరస సార్వబోమ, డాక్టర్ శంకరనారాయణ, ప్రచురణ: శ్రీరఘు వేంద్ర పబ్లిషర్స్, ప్రతులకు ఎన్.ఆర్.పబ్లికేషన్స్, విజయవాడ రూర్ల-12) - రఘు వెలమకన్ని

కృతి

విశ్వతత్త్వవేత్తలు ప్లాటో-అరిస్టోటీల్

ప్రాచీన తత్త్వశాస్త్ర చరిత్రలో గ్రేకు తత్త్వశాస్త్రానికి ఒక ప్రత్యేకస్థానం ఉంది. సమాజంలో ఉత్పత్తిశక్తులు అభివృద్ధి జరిగి మీగులు ఉత్పత్తి అధికం అయిన దశలో మాత్రమే ఆచరణ, సిద్ధాంతాల మధ్య తోలి విభజన జరుగు తుంది. తోలివర్గ సమాజం అయిన బానిస వ్యవస్థ గ్రేస్లో సంపూర్ణంగా అభివృద్ధి చెందటంతో తత్త్వశాస్త్రం కూడా పూర్తిగా వికసించింది. ప్రాచీన గ్రేకు తత్త్వశాస్త్ర చరిత్రలో సోక్రటీస్, డెమోక్రటీస్, ప్లాటో, అరిస్టోటీల్ గురించి చెప్పుకోవాల్సింది ఎంతో ఉంది. రాజ్యాన్ని ధిక్కరించి తన ప్రాణాలను పణంగా పెట్టాడు సోక్రటీస్. గ్రేకు తత్త్వశాస్త్ర స్వర్ణయుగం బి.సి.4వ శతాబ్దం. డెమోక్రటీస్ భాతికవాదానికి ప్రాతినిధ్యం వహించాడు. పరమాణు సిద్ధాంతాన్ని అభివృద్ధి చేసాడు. ప్లాటో భావవాద తత్త్వవేత్త జ్ఞానాన్ని విజ్ఞాన శాస్త్రం, భావన అని రెండూ అంశాలుగా విభజించడం ఆయన ప్రధాన సిద్ధాంతం. ప్రాచీన గ్రేకు తత్త్వశాస్త్ర చరిత్రలో స్వర్ణయుగానికి చెందిన ఇద్దరు తత్త్వవేత్తలు ప్లాటో, అరిస్టోటీల్ జీవితాల గురించి చక్కటి విషయాలతో బాగోమెలోవ్ రాసిన పుస్తకాన్ని చక్కటి తెలుగు అనువాదం అందించిన మక్కెను. సుబ్బారావు అభినందనీయులు.

(ప్లాటో-అరిస్టోటీల్, రచయిత: ఎ.ఎస్.బాగోమలోవ్, వెల: 65 రూ, ప్రతులకు: నవతెలంగాణ పబ్లిషింగ్ హాస్, ఎం.పోచ.భవన్, అజామాబాద్, హైదరాబాద్-20) - తంగిరాల చక్కవర్తి

ఆది

వారణాసిలో బ్రహ్మాద
త్తుడు రాజ్యం
చేస్తున్న కాలం.
ఆ కాలంలో భోదిసత్యుడు అతడికి
మంత్రిగా ఉండేవాడు.

రాజు పురోహితుడి నోటికి అదుపు ఉండేది
కాదు. అతడు ఎప్పుడూ మాట్లాడుతూనే
ఉండేవాడు. మాట్లాడటం మొదలుపెడితే
అగేవాడు కాదు. అతడు ఏదైనా చెప్పుంటే
అందరూ భయపడి దూరంగా పారిపోయే
వారు. ఎందుకంటే, చెప్పటం మొదలుపెడితే

అది పూర్తయ్యది కాదు. పూర్తయితేగానీ
అతడు అగేవాడు కాదు.

రాజుకి ఇది పెద్ద తలనొప్పిగా
పరిణమించింది.

పురోహితుడి సోదిని ఆపే వ్యక్తిసం
రాజు వెతకటం ఆరంభించాడు.

ఆ కాలంలో వారణాసిలో కుంటివాడు
ఒకడు ఉండేవాడు. అతడు కుంటివాడే
అయినా మట్టిగుళికలు విసరటంలో అత్యంత
నేర్పరి.

పిల్లలు అతడిని ఒక చిన్నబండిలో కూర్చో
బెట్టి ఉఱిబయటకు తీసుకువెళ్లేవారు.

చతుర్ధైన బాలుడు

పటవృక్షం దగ్గర అతడిని దింపేవారు.
పిల్లలకు ఆ చెట్టు ఆకులు కావాలి. ఇతడు
మట్టిపెడ్డలను ఆకులపై విసిరేవాడు. సరిగ్గా
ఆకులు తెగి కింద పడేట్టు విసిరేవాడు. ఆ
కొట్టటం ఎలా కొట్టేవాడంటే ఆకులు పిల్లలు
కోరిన జంతువు ఆకారంలోకి వచ్చేవరకూ
కొట్టేవాడు. ఒక శిల్పి ఎలాగయితే రాయి
తాను కోరిన ఆకారం ధరించేవరకు ఉలితో
కొడతాడో, అలాగే ఆకు తాను కోరిన ఆకారం
ధరించేవరకూ మట్టిపెడ్డలతో కొట్టేవాడు.

పిల్లలకు ఈ ఆట అత్యంత ఉత్సాహ
భరితంగా ఉండేది.

అతడు కొట్టి తెంపిన ఆకుల గుట్టలతో ఆ
ప్రాంతం నిండేది.

ఒకరోజు ఎప్పటిలాగే పిల్ల
లంతా కేరింతలు కొడుతూంటే
ఆ కుంటి పిల్లవాడు మట్టిపెడ్డ
లతో ఆకుల రూపాలను
మారుస్తున్నాడు.

ఆ సమయానికి రాజు
అటువైపు వచ్చాడు.

రాజు వస్తున్నాడని తెలియ
గానే పిల్లలంతా భయపడి
కేకలు పెట్టి పారిపోయారు.

కుంటి పిల్లవాడు మాత్రం
కదలలేకపోయాడు.

ఆకుల గుట్టలు చూసిన
రాజుకు కోపం వచ్చింది.

‘ఎవరీపని చేసింది?’
కళ్ళిర్చేసి అడిగాడు.

రాజభటులు
పరిశోధించారు.

వారికి భయంతో వణకుతున్న కుంటి
పిల్లవాడు కనిపించాడు.

వాడిని రాజు దగ్గరకు పట్టి తెచ్చారు.

‘నువ్వేనా ఈ పని చేసింది?’ గద్దించాడు
రాజు.

‘చిత్తం.. మిత్రులంతా అభ్యర్థించారు’
వణకుతూ చెప్పాడు పిల్లవాడు.

రాజు అతడిని పరిశీలనగా చూశాడు.

‘ఆకులను నువ్వు చెప్పినట్టు వినేట్టు
చేసుకుంటున్నావు. నా దగ్గర ఓ వదరబోతు
బ్రాహ్మణుడున్నాడు. వాడి నోరు కట్టగలవా?’
అడిగాడు రాజు.

పిల్లవాడు కాసేపు మౌనంగా
ఆలోచించాడు.

చివరికి రాజుతో అన్నాడు.

‘రాజు! నేను ఆ వదరబోతు బ్రాహ్మణుడి
నోరు మూయించగలను. అయితే ఎండిన
మేకపెంటికలు నింపిన నాళిక తెప్పించి ఇస్తే
వాడి నోరు మూయించగలను’ అన్నాడు.

రాజుకు పిల్లవాడి మాటలతో విశ్వాసం
వచ్చింది. ఎండిన మేక పెంటికలు గల
నాళికను తెప్పించి ఇచ్చాడు.

‘ఇతడు చెప్పినట్టు చేయండి’ సేవకులను
ఆజ్ఞిపించాడు.

పిల్లవాడి కోరికపై గదిలో ఒక తెరను
వేశారు. తెరకు నడుమ ఒక రంధ్రం చేశారు.
రంధ్రానికి అటువైపు బ్రాహ్మణుడు
కూర్చునేందుకు పీరం వేశారు.

రంధ్రంలో మేకపెంటికలు నించిన
నాళికను ఉంచారు.

బ్రాహ్మణుడిని పిలిచారు.

అతడు వచ్చి కూర్చున్నాడు.

చుట్టూ ఉన్నవారు సంభాషణను
ఆరంభించారు.

అతడు నోరు తెరచినప్పుడల్లా, కుంటి
పిల్లవాడు చిల్లు సుంచి మేకపెంటికలు
సూటిగా, గురి చూసి బ్రాహ్మణుడి నోటిలోకి
విసిరేవాడు.

మాట మధ్యలో మేకపెంటిక వచ్చి నోట్లో
పడటంతో దాన్ని ఉమ్మలేక మింగక
తప్పలేదు బ్రాహ్మణుడకి.

అలా మేకపెంటికలు పూర్తయ్యేదాకా
విసుర్కానే ఉన్నాడు పిల్లవాడు. వాటిని
మింగుతూనే ఉన్నాడు బ్రాహ్మణుడు.

కడుపులోపలకు వెళ్లిన మేకపెంటికల
ప్రభావంతో బ్రాహ్మణుడి కడుపు ఉప్పి
పోయింది. అతడు బాధపడటం
ఆరంభించాడు.

అతడి బాధను గమనించిన రాజు
చెప్పాడు.

‘మీకు ఇబ్బందిగా ఉన్నట్టుంది. ఇంటికి
వెళ్లి మందు తీసుకుని వాంతి చేసుకోండి.
కడుపు శుభ్రపడుతుంది. మరీ నోరు
ఎక్కువగా తెరిస్తే నోట్లోకి ఏం వెళ్లందో
మనకు తెలియదు. త్వరగా వెళ్లండి’
అన్నాడు.

బ్రాహ్మణుడు ఇంటికి పరుగెత్తాడు.

అతడు జరిగింది గ్రహించాడు. తన వాచాలత ఆధారంగా నోరు తెరచినప్పుడల్లా మేక పెంటికలు నోట్లోకి విసిరారని గ్రహించాడు. ఇక ఆరోజు నుంచీ అందరి ముందు నోరు తెరవటం మానేశాడు.

ఎవరయినా పలకరిస్తే చిరునవ్వు, తల ఊపటం వంటి సంజ్ఞలతో సమాచారం ఇచ్చేవాడు.

ఇది రాజుకు మహాదానందం కలిగించింది.

ఆ కుంటి బాలుడికి నాలుగు గ్రామాలపై అధికారం ఇచ్చాడు. గ్రామం నుంచి చెరో లక్ష వోప్పున సంవత్సరానికి నాలుగు లక్షల ఆదాయం వచ్చేట్టు చేశాడు.

అప్పుడు బోధిసత్యుడు రాజుకు బోధన చేశాడు.

‘వ్యక్తిని ధనవంతుడిని చేస్తే సరిపోదు, గుణవంతునిగా కూడా చేయాలి.

తనకు లభించిన సంపదము సత్కృత్యాలతో, ధర్మబద్ధంగా ఉపయోగించటం నేర్చాలి. లేకపోతే ధనం దుర్వినియోగం అవుతుంది. అతడు దుష్టుడు అవుతాడు. కాబట్టి ధనం ఇచ్చేవాడి గుణం చూసి ఇవ్వటం మంచిది’ అని బోధించాడు.

ఆ బోధన విన్న కుంటిపిల్లలవాడు ధనాన్ని ధర్మబద్ధంగా వ్యయం చేయటం గురించి తెలుసుకున్నాడు. ధర్మబద్ధంగా జీవించాడు.

ఈ గాథ చెప్పి చివరగా బుద్ధుడు చెప్పాడు.

‘ఆ మట్టిపెడ్డలు విసిరే పిల్లలవాడు హంసను రాయితో కొట్టిన భిక్షువు, రాజు ఆనందుడు, పండితుడయిన మంత్రిని నేనే’.

* * *

ఆ కాలంలో విచ్చవిరాజు శ్రద్ధాప్రసన్నుడు.

బుద్ధుడిని ఆహ్వానించి మహాదానం చేశాడు.

భోజనమయిన తరువాత బుద్ధుడు దానాన్ని స్వీకరించి తన విహారానికి వెళ్లాడు.

భిక్షువులకు ఉపదేశం ఇచ్చాడు. గంధకులీకి వెళ్లాడు.

ఆరోజు ధర్మసభలో భిక్షువులంతా

మహారాజు గొప్పతనం గురించి చర్చించారు.

రాజు బోద్ధులను ఎంతగా అభిమానిస్తున్నాడో ఆశ్చర్యంగా, సంతోషంగా చెప్పుకున్నారు.

ఇంతలో వారిలో ఒక భిక్షువు అన్నాడు.

‘రాజు సుందరరూపుడు. చూడచక్కని వాడు. కానీ అతని భార్య ఎంత లావుగా, అసహ్యంగా ఉందో! ఆమెను ఇంత చక్కటి రాజు ఎలా భరిస్తున్నాడో? ఆమెతో ఎలా ఉండగలుగుతున్నాడో?’ అన్నాడు.

సంభాషణ ఆ వైపు మళ్ళింది.

ఇంతలో బుద్ధుడు సభలోకి అడుగు పెట్టాడు.

‘ఇప్పుడు మీరేం చర్చిస్తున్నారు?’ అని మందహసం చేస్తూ అడిగాడు.

వాళ్ల విషయం చెప్పారు.

బుద్ధుడు శాంతంగా

వారికి విషయం

చెప్పాడు.

‘ఎప్పుడూ మనం ప్రపంచాన్ని మన దృష్టితో చూస్తాం, తీర్మానిస్తాం. కానీ మనం ఎవరి గురించి నిర్ణయాలు, తీర్మానాలు చేస్తామో వారి కళతో.. వారి దృక్కోణంలో ప్రపంచాన్ని చూడగలగాలి. ఈరోజు ఇప్పుడే కాదు.. పూర్వం కూడా ఈ సూల శరీరంతోనే కలసి ఉండేవాడు’.

బుద్ధుడి మాటలు భిక్షువులలో కుతూ హలం కలిగించాయి. గత జన్మ కథ వినిపించమని బుద్ధుడిని అభ్యర్థించారు.

వారి అభ్యర్థను విన్న బుద్ధుడు ఆ కథ చెప్పటం ప్రారంభించాడు.

* * *

అది వారణాసిలో బ్రహ్మదత్తుడు రాజ్యం చేస్తున్న కాలం.

ఆ కాలంలో అతని మంత్రిగా బోధిసత్యుడు ఉండేవాడు.

ఆ కాలంలో అనేక జానపద స్త్రీలు రాజు దగ్గర పని చేస్తాండేవారు.

అలా ఓ సూల శరీర అయిన యువతి కూడా రాజ భవనంలో పనిచేసేది.

ఒకరోజు ఆమెకు కడుపు ఉచ్చింది.

నొప్పి వల్ల ఆమె కడుపు పట్టుకుని వొంగింది.

ఆమె వాస్త్రాలు సరిగ్గా లేకపోవటంతో అవి జారాయి. ఆ బట్టలు జాకుండా పట్టుకుని ఆమె వొంగింది. నొప్పి తగ్గగానే మళ్ళీ బట్టలను సరిగ్గా కప్పుకొంది.

ఇదంతా రాజు పై నుండి కిటికీలోంచి చూశాడు.

అతడు.. ఆమె అత్యంత ఆరోగ్యవతి అనుకున్నాడు. అద్భుతమైన సౌందర్యరాశి అనుకున్నాడు.

ఆమెను అత్యంత పరిశుద్ధ అనుకున్నాడు. ఈమెకు జన్మించే పుత్రుడు అత్యంత ఆరోగ్యవంతుడు, పుణ్యత్వుడు అపుతాడు’ అనుకున్నాడు.

వెంటనే ఆమెని వివాహమాడు. ఆమెను రాణిగా చేశాడు.

ఆమె రాజు మనసు దోచింది. రాజుకు అత్యంత ప్రీతిపాత్రమయింది. ఆప్సురాలు, సన్మహితురాలు అయింది.

ఆమెకు ఒక పుత్రుడు కలిగాడు. అతడు అచిరకాలంలోనే చక్రవర్తి అయ్యాడు.

అప్పుడు బోధిసత్యుడు రాజుతో అన్నాడు.

‘ఈమె అత్యంత తెలివిషుయరాలు. సిగ్గు విడవకుండానే, వస్తుం మాటలతోనే రాజు మనస్సు దోచింది. యత్క నియమాలు పాటించేవారు అత్యంత గుణవంతులు’ అన్నాడు.

కథను ముగించాడు, బుద్ధుడు.

‘అప్పటి భార్యాభర్తులు, ఇప్పటి భార్యాభర్తులు. ఆ రాజు మంత్రిని నేనే’ అని అన్నాడు.

రచనలకు ఆహ్వేనం

రచయితల నుండి కథలు, కవితలు, సమకాలీన వ్యాసాలు స్వాగతిస్తున్నాం. రచనలతోపాటు మీ పేరు, చిరునామా, హమీ పత్రం తప్పసినలిగా జితచేయాలి. ఎంపిక కాని రచనలు తిప్పి పంపగోరేవారు తగిన వెణ్ణోజీ జిత చేసిన కవరు పంపించాలి. ఇతర పత్రికల పరిశీలనలో ఉన్న రచనలు పంపించకండి. రచనలు పంపించాల్సిన చిరునామా: ఎడిటర్, ఆదివారం వార్త నం.396, లోయర్ ట్ర్యాంక్బండ్, డిబిల్ మిల్స్ పక్కన, హైదరాబాద్-80

మంత్రజలం

కథ

మగధ రాజ్యాన్ని చంద్రసేనుడు అనే రాజు పరిపాలిస్తుండేవాడు. ఒకరోజు రాజు అడవి జంతువులను వేటాడు తూ దారితప్పి అడవిలోనికి చాలాదూ రం వెళ్లాడు. గుర్రాన్ని పచ్చిగడ్డి మేసేలా కట్టివేసి దాహం తీర్చుకోవడానికి నీటికోసం వెదుకుతుండగా, ఒక సాధువు కనిపించాడు. ‘స్వామి దాహంగా ఉంది మంచినీళ్లు ఈ ప్రాంతంలో లభిస్తాయా?’ అన్నాడు రాజు. ‘మహారాజా నేను నా తపోశక్తిచే ఆకలి దాహం లేకుండా ఉండేలా వరం పొందాను. ఈ కమండలంలోని నీరు ఒక్కచుక్క తమ నాలికపై వేసుకుంటే జీవితంలో ఎన్నడూ ఆకలి దాహం వేయదు. ఈ కమండలంలోని నీరు ఎంత వాడినా తరగదు. ఒక్కసారి ఈ మంత్రజలం తీసుకుంటే ఏ ప్రాణి అయినా తమ జీవితాంతం ఆకలి దప్పులకు దూరంగా ఉంటుంది. దీన్ని మన రాజ్యప్రజాసీకానికి ఉచితంగా పంపిణీ చేయాలి అనుకుంటున్నాను అన్నాడు సాధువు.

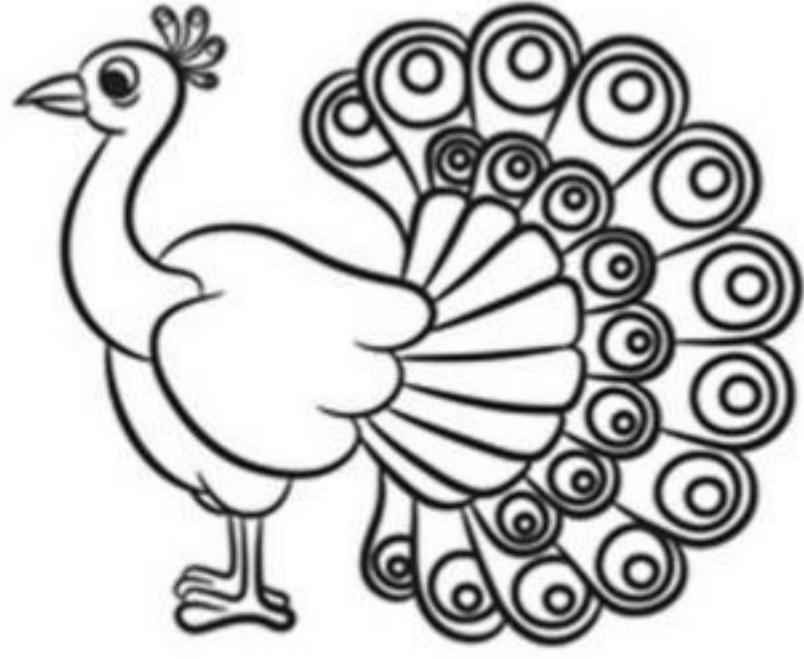
రాజును వెదుకుతూ వచ్చిన సైనికులు అప్పటికే అక్కడికి వేరారు. భట్టులు అందించిన నీళ్లతో దాహం తీర్చుకున్న రాజు ‘స్వామి నాతో రండి’ అని సాధువును తనతోపాటు రాజ్యానికి తీసుకువెళ్లాడు. మంత్రి కాశీయాత్రకు వెళ్లినందున రావడానికి మూడునెలలు సమయం పడుతుంది కనుక రాజుగారే స్వయం నిర్మయం తీసుకుని తన రాజ్యంలోని బావులు, చెరువులు తదితర నీటి నిల్వలలో మంత్రజలం భట్టుల చేత కలిపించాడు. ఆకలి లేకపోవడంతో ప్రజలు పంటలు పండించడం మానివేసారు. అన్ని

వృత్తుల వారు తమ వృత్తిని మానివేసారు. మేతలేక పశువులు అల్లాడసాగాయి. మగవారంతా బారెడు గడ్డంతో తిరగసాగారు. ఆదాయం లేని ప్రజలు పన్నులు కట్టడం మానివేసారు. ప్రజలు తమ వృత్తి మాని ఆటపాటులతో కాలక్షేపం చేయసాగారు. రాజుగారి కోశాగారం ఖాళీ అయ్యంది. రాజ్యంలోని ప్రజలందరికీ ఆకలి లేకపోవడంతో సౌమరితనం అలవడింది. అప్పుడు కాశీయాత్ర కు వెళ్లిన మంత్రి తిరిగి వచ్చి రాజుగారితో సమావేశమై, ‘మహారాజా తమరి ఆలోచనల వలన ఎంతటి విపత్తు మన రాజ్యానికి వాటిల్చిందో చూసారుగా! శ్రమలో ఆరోగ్యం, ఆసందం దాగి ఉంది. మనిషి తన శ్రమకు తగిన ఘలితం పొందినప్పుడు కలిగే అనుభూతి వర్ణనాతీతం. ఈ స్నేహిలో ప్రతి ప్రాణి శ్రమించి పొట్ట నింపుకోవలసిందే. అది ప్రకృతి నియమం. మనిషి కాలానికి తల ఒగ్గి జీవించవలసిందే. తప్పుడు దారులు వెదికితే ముప్పు తప్పదు. ఇప్పటికైనా మించి పోలేదు మనం ఆ సాధువును కలిసి విరుగుడు తెలుసుకుండాం’ అని రాజుకి మంత్రి సెలవిచ్చాడు. అలా వారిద్దరు సాధువును కలిసి మంత్రజలానికి విరుగుడు అడిగారు.

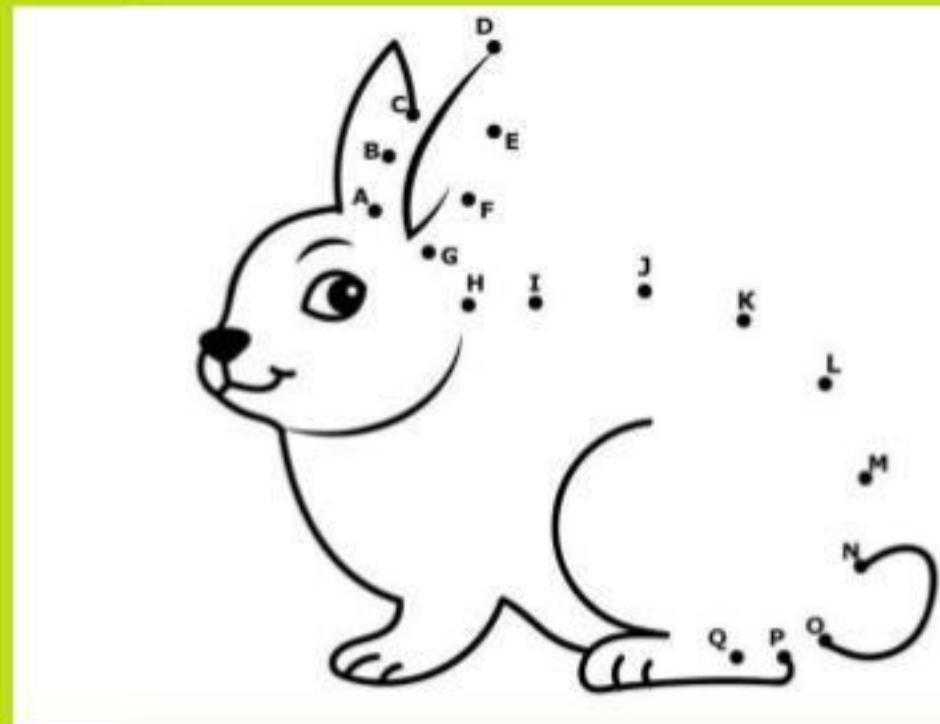
‘మహారాజా! సున్నం ప్రజలు తాగేనీళ్లలో కలపండి ఎప్పటిలాగా ప్రజలు యథాస్థితికి వస్తారు’ అన్నాడు. వెంటనే ప్రజలు దాహం తీర్చుకునే అన్ని నీటి ప్రాంతాల నీటిలో సున్నం కలిపించాడు మంత్రి. ఎప్పటిలా ప్రజలు తమ పనులు చేసుకుంటూ రాజుగారికి సుకం చెల్లించారు.

- డా॥బెల్లం కొండ నాగేశ్వరరావు

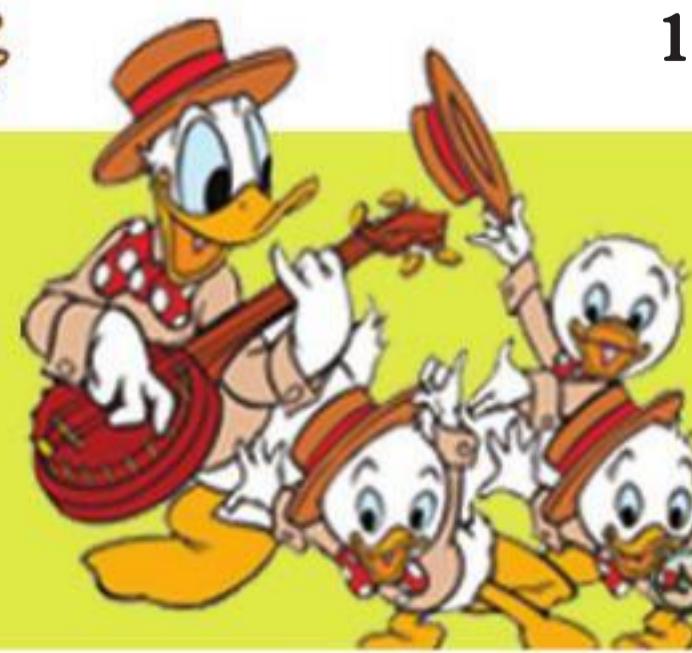
రం
గు
లు
వే
యం
డి

చు
క్క
లు
క
ల
పం
డి

29 నవంబరు 2020

16 ఆదివారం వారు

కుసుమంతిల్లు

వార్త ఆచివారం

బాలగేయం

అంకెల గేయం

పాదుదాం

ఒకటి ఒకటి రెండు
తేనె తియ్యగ వుండు
రెండు ఒకటి మూడు
కోఱుల కమ్మగ పాడు
మూడు ఒకటి నాలుగు
చీకటి తర్వాతే వెలుగు
నాలుగు ఒకటి పదు
తీగకు మూలం పాదు

పదు ఒకటి ఆరు
చెట్టుకి ఆధారం వేరు
ఆరు ఒకటి ఏడు
పరులకు చెయ్యకు కీడు
ఏడు ఒకటి ఎనిమిది
కమ్ముని ప్రేమ అమ్ముది
ఎనిమిది ఒకటి తొమ్ముది
అలంకారం బొమ్ముది
తొమ్ముది ఒకటి పది
రంగుల కల పాపది

- రజిత కొండసాని

హల్త పైండ్...

చిన్నారుల ప్రశ్నలకు

వార్త సిఎండి, మేనేజింగ్ ఎడిటర్

గిరీష్ అంకుల్ సమాధానాలు

- ఎస్.సుమన్, విజయనగరం

ప్రశ్న: గిరీష్ సంఖ్య అంకుల్ గాలికి నమస్తే. అణువిద్యత్ ఉత్పత్తికి యురేనియం అవసరం ఏమిటి?

జవాబు: **సుమన్!** ప్రకృతిలో సహజసిద్ధంగా లభించే దాదాపు 92 మూలకాల్లో యురేనియం ఒకటి. మొత్తం మూలాల్లో దీని ద్వారా మాత్రమే అణువిద్యత్ ఉత్పత్తి చేయవచ్చు. అస్థిరమైన అణు నిర్మాణం, రేడియో ధార్మికత లక్షణాలు దీనికి కారణం. అందువల్లనే ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అణువిద్యత్ ఉత్పత్తిలో యురేనియం కీలకపాత్ర పోషిస్తోంది. నేల, సీరు, మనిషితో పాటు అన్ని జంతువుల్లో అతి తక్కువ మోతాదులో యురేనియం ఉంటుంది. కానీ ఏటి నుంచి ఎక్కువగా ఉన్న ఖనిజాలను గుర్తించి వాటి నుంచి యురేనియంను వేరే చేసి ఉపయోగిస్తారు. 2003లో మన సల్గొండ జిల్లాల్లో ఈ తరఫో ఖనిజాలు లభ్యమవుతున్నట్లు గ్రహించి తవ్వకాలు జరపాలని, ఉత్పత్తి కర్మగారాలు నెలకొల్పాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించి, ప్రజల ఆందోళనతో నిశ్చభం ఆవహించింది.

- ఎల్.సుభ్రత, ఖమ్మం

ప్రశ్న: గిరీష్ సంఖ్య అంకుల్ గాలికి నమస్తే. ఐఐఐ అంటే ఏమిటి?

జవాబు: **సుభ్రద్ర!** ఇక్కొఱ్యాజ్యసమితి (యుఎస్బి)కి అనుబంధ సంస్థగా ఉండే ‘ఐ.ఎ.ఐ.ఎ.’ అంటే ఇంటర్వెషనల్ అట్యామిక్ ఎన్జైం ఏజెస్ట్. దీని ప్రధాన కార్యాలయం ఆస్ట్రేయా రాజధాని వియన్‌న్‌లో ఉంది. ఈ సంస్థ 1957లో జులై 29న ఆవిర్భవించింది. ఇది ఐ.రా.స.కి అనుబంధమే అయినప్పటికీ స్వంతంగా నిర్ణయాలు తీసుకోగలదు. అణుశక్తిని శాంతియత ఉపయోగాలకి వాడేందుకు ఈ సంస్థ అంతర్జాతీయ సాయిలో కృషి చేస్తోంది. యుద్ధాల్లో అణుశక్తిని వాడితే అంతా నాశనమే కనుక అణువరిశోధన, అభివృద్ధి మానవుని శక్తి అవసరాలను తీర్చే దిశగా సాగాలని కృషి చేస్తున్న సంస్థ ఇది.

29 నవంబరు 2020

ఆదివారం వార్త 17

డబ్బు, పాపులర్, కలర్స్‌ల వెండితెర ముందు కనిపించే పచ్చదనం ఆ వెనుక చాలావరకు చీకటి అలుముకునే ఉంటుంది. నిరాశ, కుంగుబాటు, ఒంటరితనం, ఎంతకీ దొరకని ఆనందం, ప్రేమను పంచే గుప్పెడు మను కోసం ఆరాటం. అందం, ఆకర్షణ, మెరుపుతీగల వెలుగులో కనిపించని, అందుకోలేని చీకటి, అగాధం నిండివుందనే సత్యం అందులో దిగితే తప్ప గ్రహించలేని సత్యం.

మానసిక నిర్వ్యాలయానికి ఏ సినిమారంగమైనా ఒకటే. పొళ్ళాత్య సమాజంలోని నటులు కూడా ఆత్మహత్య అనే బలహీన క్షణాన్ని కొగలించుకున్నారు.

తెలియదు. ప్రేమవైఫల్యం అని ఇండస్ట్రీ అప్పట్లో అనుకుంది.

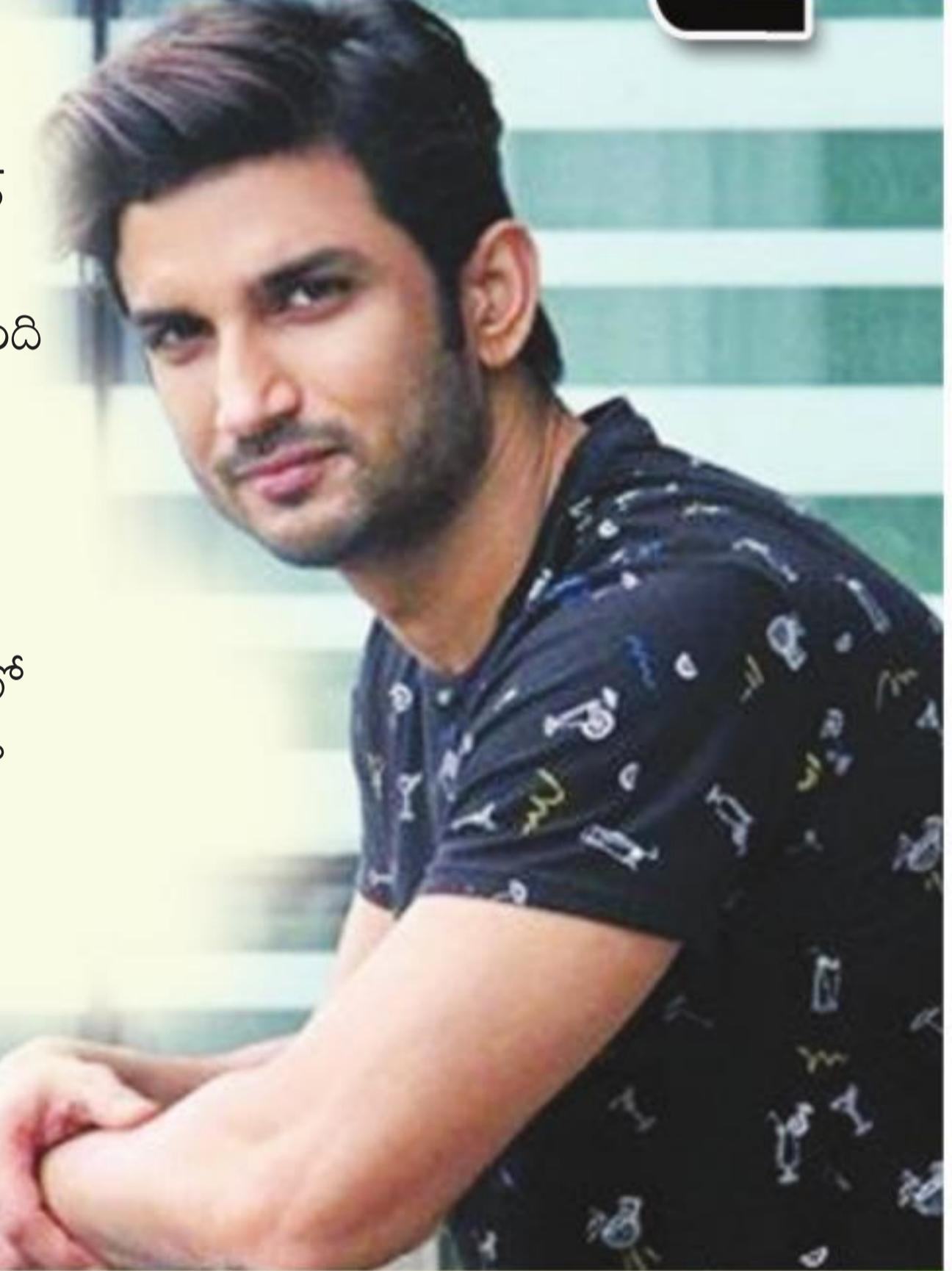
ఫటాఫట్ జయలక్ష్మి: తెలుగు తమిక, మలయాళ నటి. అంతులేని కథలో ఆమె పోషించిన పొత్త ఊతపదం ఫటాఫట్. దాంతో ఆమె స్ట్రీన్ నేమ 'ఫటాఫట్ జయలక్ష్మి' అయింది.

తక్కువకాలంలోనే మంచి నటిగా పేరొందిన ఆమె నిజజీవితంలో సెగ్గులేకపోయింది. ప్రేమించిన వ్యక్తి మోసం చేయడంతో ఆ బాధను తట్టుకోలేక 1980లో ఆత్మహత్య చేసుకుంది.

ప్రేక్ష మోహతా
క్రైమ్ పెట్రోల్ (క్రైమ్ సీరియల్) యాక్టర్.

కలవరపెద్దతున్న తారల నుస్కెడ్

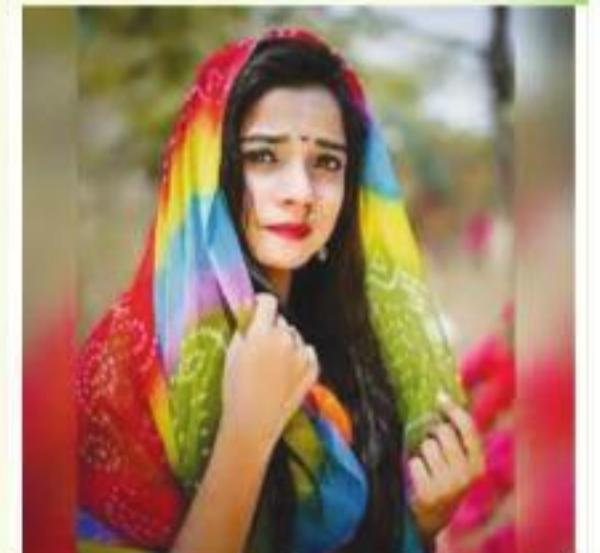
చేతికొళ్ళిన కొడుకు ఇంజినీరింగ్ చదివి, ఉద్యోగం చేసి, తమను ఆదుకుంటాడని భావించిన తల్లిదండ్రులకు నిరాశ మిగిలింది. టూపీలర్ కొనివ్యమని తండ్రిని అడిగిన కొడుకు కాస్త డబ్బు సమకూర్చిన తర్వాత కొనిస్తానని చెప్పాడు ఆ తండ్రి. దీంతో ఆ కురాడు బండిలేనిదే బతుకు లేదని భావించి, ఆత్మహత్యకు పాల్పడ్డాడు. కెనడాలో ప్రణయ అనే యువకుడు ప్రేయసి తనను మోసం చేసిందని ఆత్మహత్యకు పాల్పడ్డాడు. చదువుకున్న విద్యార్థులు, ఉద్యోగం చేస్తున్న వారు మాత్రమే కాదు సినీ, టీవీరంగాల్లో కూడా ఈ ఆత్మహత్యల పరంపరలు కొనసాగుతున్నాయి.

గతకొంత కాలం క్రితం టివీ సీరియల్ నటి శ్రావణి అనే నటి ఆత్మహత్య చేసుకుంది. తెలుగురాప్పాల్లో ఆమె ఆత్మహత్య సంఘ టన సంచలనం సృష్టించినది. ఆత్మహత్యకు కారణం ప్రేమ వ్యవహారమని సమాచారం. ఈ ఏడాది జూన్ 14వ తేదీన సుశాంతసింగ్ రాజ్‌పూర్త ఆత్మహత్య చేసుకోవడం దేశసిరంగాన్నే కుదిపేసింది. అతని ఆత్మహత్యకే సు సిబిల దర్యాపు చేస్తున్నది. చేతినిండా సినిమాలున్నాయి, డబ్బు ఉంది, పేరుప్రభ్యాతులు పొందాడు. అయినా ఆత్మహత్యకు పాల్పడిన సుశాంతసింగ్ సంఘటన నేటికి అనేకుల్లో బాధ వెంటాడుతూనే ఉంది. చేతినిండా

హాలీవుడ్ ప్రసిద్ధులు రాన్ అలెగ్జాండర్, మార్లిన్ మార్లో, స్టాన్లీ ఆడమ్స్, ఎలిజిచెత్ హార్ట్‌మన్, బ్రాండ్‌డేవిస్, రిచర్ష్ ప్రోఫ్స్ వర్ట్, రాబిన్ విలియమ్స్ ఇలా ఎంతోమంది ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు. గతంలో పోల్చుకుంటే నటీనటులకు ఆర్థికంగా దెమ్యున్రేషన్ పెరిగింది. ఫాలోయింగ్ ఉన్నప్పుడే లైఫ్‌ను సెటీల్ చేసుకోవాలనే ఎరుకా పొచ్చింది. ఈ సంపాదనను మరో రంగంలో మదుపుగా పెట్టాలనే ఆలోచనా వచ్చింది. పాతతరం నటీనటుల్లా ఎముకలేని దానాలతో కష్టార్జితాన్ని కరిగించుకోవట్టేదు. అవసరం ఉన్నప్పుడు మాత్రం చేయి అందివ్యాదానికి వెనుకంజ వేయడం లేదు. ఇంతగా ప్లాన్ చేసుకున్న ఈ షెడ్యూల్‌లో హాతాత్మగా ఆత్మహత్యలెందుకు ఫేల్స్ అవుతున్నాయి?

సిల్ఫ్సైట: ఈమె అంటే తెలియని వారుండరు. వందల సినిమాల్లో నటీంచి అప్పటి యువతకు ఆరాధ్య దేవతగా నిలిచింది. కొన్ని ప్రత్యేకపాతల్లో నటించి, యువత మెప్పును సొంతం చేసుకుంది. 1996 సెప్టెంబర్ 23న అభిమానులందరినీ పొక్క గురిచేసింది. ఆమె ఆత్మహత్యకు కారణం

బుల్లితెరలో తనకంటూ ఒక స్టానాన్ని సంపాదించుకుంది. అప్పుడప్పుడే పైకి వస్తున్న ఈ తార వయసు 26 ఏళ్లు. ఇండోర్లోని తన ఇంట్లో ఇటీవల ఆత్మహత్య చేసుకుంది. కేరీకు సంబంధించిన ఆందోళన, నిరాశ, వ్యక్తులతతో బాధపడుతున్నట్లు సూసైట్ నోట్లో రాసింది.

మోనల్ నావల్: సినీనటి సిమాన్ చాలామందికి తెలుసు. ఆమె చేల్లేలు మోనల్ కొన్ని సినిమాల్లో నటించి, పేరు సంపాదించుకుంది.

సినీజిండస్టీలో తనకంటూ ఒక స్థానాన్ని సంపాదించుకుంటున్న సమయంలో 2002లో

చెన్నైలోని తన ఇంట్లో ఉరివేసుకుని ప్రాణాలు తీసుకుంది.

శోభ: అసలు పేరు మహాలక్ష్మి మీనన్. బాలసటిగా తమిళ చిత్రశీమ ద్వారా పరిచయమై తర్వాత తమిళ, మలయాళ సినిమాల్లో హీరోయిన్గానూ నటించింది. పలుచిత్రాల్లో నటించి, మంచి గుర్తింపును పొందింది. డబ్బు, కావాల్సినంత పేరును సంపాదించుకుంది. కానీ పదిపేడేళ్లకే (1980)లో ఆత్మహత్యకు పాల్పడింది.

ఉయ్యమ్కిరణ్: ‘చిత్రం’ సినిమాతో తెలుగు ప్రేక్షకులకు హీరోగా పరిచయమై ‘నువ్వు నేను’, ‘మనసంతా

నువ్వేతో ఫేవరేట్ యాక్టర్గా

మారాడు. ఆర్థిక ఇబ్బందుల వల్ల

డిప్రైషన్కు గురై 2014, జనవరి 5న

ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు.

ఉయ్యమ్కిరణ్ ఆత్మహత్య అప్పట్లో

తెలుగుటాప్టోలో సంచలనం

సృష్టించింది. సినీరంగంలో అతనిని

పైకిరాకుండా ఆణచివేసారనే విమర్శలు

వెల్లువెత్తాయి.

రంగనాథ్: ఒకప్పుటి తెలుగు హీరో, క్యారెక్టర్ ఆర్టిస్ట్. దాదాపు

300పైచిలుకు చిత్రాల్లో నటించిన రంగనాథ్ 2015, డిసెంబరు

19న బలవన్సురణంతో తనువు చాలించాడు. కారణం డిప్రైషన్.

నటనలో ఎంతో ఎత్తుకు ఎదిగిన ఈ నటుడు నిజజీవితంలో

గెలవలేకపోయాడు.

జయఖాన్: రామ్సోపాల్ వర్మ దర్శకత్వంలోని ‘నిశ్శబ్ది’ సినిమాతో బాలీవుడ్లోకి ఎంటర్ అయింది. అమిర్ఖాన్ ‘గజీన్’లోనూ నటించి మంచి పేరు తెచ్చుకుంది. 2013

జూన్3న ఆత్మహత్య చేసుకుంది. కారణం బాలీవుడ్ నటుడు ఆదిత్య పంచోలీ కొడుకు సూరజ్యపంచోలీతో ప్రేమ వైఫల్యంతో ఈ

దారుణానికి పాల్పడినట్లు అప్పట్లో

సినీజిండస్టీలో చర్చనీయాంశాలుగా

మారాయి.

ప్రత్యుష బెన్టీ

‘బాలికా వథు’ సీరియల్లో

అనందిషాత్రతో ప్రాచుర్యం పొందిన

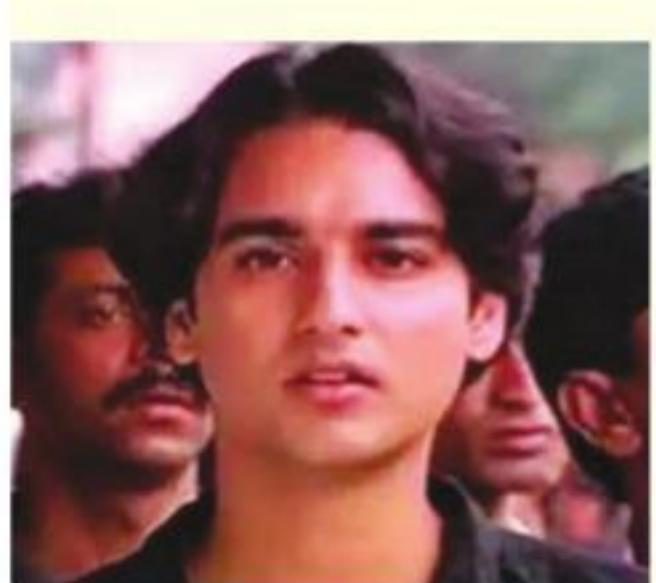
నటి. బిగ్బాన్ సీజన్ 7

కంటెస్టింట్ కూడా. 2016, ఏప్రిల్

1న ఆత్మహత్య చేసుకుంది.

కునాలీసింగ్: ప్రేమికుల రోజు సినిమా గుర్తుండే ఉంటుంది. ఆ సినిమా హీరోనే కునాలీసింగ్. 2008, ఫిబ్రవరి 7న ఉరివేసుకొని చనిపోయాడు. అంతకు కొన్ని నెలల ముందు కూడా ఆత్మహత్య యత్యానికి పాల్పడ్డాడట. యివ హృదయాలను దోచిన ఈయన తను తాను అంతం చేసుకున్నాడు. కారణం తెలియదు. యివహీరోగా మంచి

పేరుపొందిన ఈ కుర్రహీరో మరణం సినీపరిశ్రమకు తీరసిలోటు.

కుశల్ పంజాణ్:

మోడల్, సినిమా,

టీవీ నటుడు

అయిన ఈయన

2019 డిసెంబరు

26న ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు.

కారణం డిప్రైషన్

కారణంగా

తెలుస్తున్నది.

కరోనాతో

కృంగిపోవాల్సిన అవసరం లేదు

ప్రస్తుతం కరోనా

మహామార్గి

ప్రజలను అతలా

కుతలం చేస్తున్నది. అన్నిరంగాలను కుదిపేసింది. ఇందులో

సినీజిండస్టీ గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పుకోవాల్సిన అవసరం లేదు.

అనేక రంగాల మాదిరిగానే సినిమా, బుల్లితెర రంగంలోని తారలకు తగినంత ఆదాయం లేదు. అంతమాత్రానే నిరాశతో జీవితాన్ని

అంతం చేసుకోవాలని భావించకూడదు. కష్టాలు ఎప్పుడూ వుండవు.

ఆదాయానికి కాస్త ఇబ్బంది ఉండని మాట వాస్తవమే అయినా అది

జీవితానికంటే మించింది కాదు. డబ్బు కంటే ప్రాణం గొప్పది.

అయితే కరోనాతో కాస్త కలిస్తాచ్చిందనే చెప్పాచ్చు. ఫిల్మ్ దునియాలో

బటటి ఒక విష్వవమే. సెన్సార్, డిస్ట్రిబ్యూషన్, ధియేటర్ల తలనొప్పి

లేకుండా ఒట్టిటిలో ప్లే చేసుకోవచ్చు. పైగా ఎట్పిల్స్, అమెజాన్లు

సిర్సెస్, సినిమాలు నిర్మించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి. భారతీయ

ప్రధాన భాషల్లో కథ నచితే. దీంతో త్వరలోనే ప్రధాన స్రవంతి

సినిమా సోగ్రెప్ తగ్గుతుందనే అంచనాలు మొదలయ్యాయి. కరోనా

ఆ త్వరలో అనే భవిష్యత్తును వర్తమానం చేసేసింద. సమూహాలు,

సమూహ ప్రదేశాలు నిషేధించింది. ఒక దారి మూసుకుపోతే ఇంకో

దారి తప్పకుండా తెరిచే ఉంటుంది అనే మాటను వింటూనే

ఉంటాం. కరోనాతో సినిమాలు ఆగిపోతే ఒట్టి ఒపెన్ అయింది.

దాని పట్ల ప్రేక్షకులన్న క్రేజ్ కూడా అర్థమైంది. ఘాటింగ్లీలు

అగిపోవడం తాత్కాలికమే. ఇప్పుడంతా ఇన్స్ట్సంట్ టైమ్ వేచి

చూసేంత ఓపిక లేదు. క్లాషల్లో ఫలితాలు కావాలి. లేకపోతే

భయం, ఆందోళన, అభ్యర్థత. దాన్నుంచే ఒత్తిడి..వ్యాకులత.

కుటుంబంతో గడిపితే ఉపశమనం కలుగుతుంది. సన్నిహితులతో

చెప్పుకుంటే బరువు తగ్గుతుంది. ఆ పేరింగే మిస్ అయింది

చాలామంది సెలుబ్రిటీల ఆత్మహత్యల కేసుల్లో సుశాంత్రిసింగ్ సహా.

ఈ డిప్రైషన్ నుంచి బయటపడేందుకు ప్రయత్నించాలి. కొంతమంది

తారలు దీనిసుంచి బయటికొచ్చారు. రిలో దీపికా పడుకోణ్.

ప్రియాంకచౌప్రా, పరిణీతి చౌప్రా,

నో

నుగారు కాలం చేసి రెండు నెలలు దాటుతుంది. అప్పటి నుండి ఆయన గదికి వేసిన తాళం వేసినట్లు ఉంది. ఆయన గదిలోకి వెళ్లి ఆయన జ్ఞాపకాలు నన్ను వెంటాడే భయంతో ఆ గది తలుపులు తీసే సాహసం తాళం వేసి ఉంచాను.

అమ్మ బతికున్నప్పుడు నాన్నగారు ఆ గదిలో చాలా తక్కువ సమయం గడిపే వాడు. ఎప్పుడూ హోలోనే కూర్చుని వంట గదిలో ఉన్న అమ్మతో కబుర్లు చెబుతూ ఉండేవారు. అమ్మ పోయిన దగ్గర నుండి నాన్నగారు తన గది వదిలి బయటకు రావటం మానేశారు.

అప్పుడప్పుడు మాత్రం వంట గదిలోకి వచ్చి ఒ పది నిమిషాలు తేరిపార చూసుకుని మళ్ళీ తన గదిలోకి వెళ్లి పోయేవాళ్లు మౌనంగా. బహుశా అమ్మ గుర్తుకు వచ్చి ఉంటుంది. వంట గదిలో ఏ వస్తువుని పలకరించినా అమ్మ గురించే చెబుతాయి. వంటగదిలో అణువణువు ఆమె జ్ఞాపకాలే దోబూచు లాడుతూ ఉంటాయి.

అమ్మ బతికున్నంత వరకు మా ఆవిడకు వంటగదికెళ్లాల్సిన అగత్యం ఏర్పడలేదు. వంట పనులన్నీ అమ్మ చేసుకొనేది. పై పనులన్నీ మా ఆవిడ చూసుకొనేది. వంటింటికి మా అమ్మ మహారాణి. కానీ మా ఆవిడ గోరవం ఏనాడూ తగ్గించేది కాదు. బయట వాళ్లకు మా ఆవిడ మా ఇంటికి యువరాణి. అందుకనే అమ్మ పోయినా మా ఆవిడ వంటగదిలో ఏ సామాన్లు మార్చలేదు.

అమ్మ వాడిన రాచిప్ప నేటికీ ఘుమఘు మలాడే వాసనలను వెదజల్లుతూ ఉంటుంది. ఆవిడ పెట్టిన పచ్చడి జాడీ లను చూస్తే నేటికీ నోట్లో నీళ్లు ఉఱాల్సిందే. అందుకనే నాన్నగారు వంట గదిలో ఆమె లేకపోయినా ఆమె చేతి స్ఫుర్తి అలవాటైన వస్తువులను తడిమి చూసుకొని తృప్తిగా వెళ్లేవారు.

నాన్నగారు కాలం చేయక ముందు మూడు నెలల పాటు మంచాన ఉండిపో యారు. ఆ మూడు నెలలు నేను ఆయనతో పాటు ఆ గదిలోనే తోడుగా పడుకుని ఆయన అవసరాలను చూసేవాళ్లి. ఆ మూడు నెలలు నా ఆలోచనలన్నీ ఆయన చుట్టూ తిరిగేవి కానీ ఆ గదిలో ఉన్న వస్తువులను ఎప్పుడూ నిశితంగా

వరిశీలించలేదు.

“ఎన్నాళ్లు ఆ గదిని అలా పాడు పెడతారు మీలాగే మామయ్యగారు అనుకుంటే ఈ పాటికి వంటగది పాడుపడిపోయేది” అని మా ఆవిడ పదే పదే పోరటంతో నాన్నగారి గది తాళాలు తీయక తప్పలేదు.

గదిలో ఆయన మంచం మీద ఇంకా అలాగే పడుకున్నట్టు అనిపిస్తుంది. మంచా నికి ఎదురుగా ఆయన కోసం ఏర్పాటు చేసిన ఎల్సిడి టీవీ గోడకు వేలాడుతున్నది.. మంచం మీద

జ్ఞాపకాలు

మనిషి

లేదనే బాధతో.

ఈలోపు శ్రీమతి కూడా నా వెనకాలే వచ్చి నాన్నగారి బీరువా తెరిచింది. అమ్మ చీరలు మడత నలగకుండా అలాగే ఉన్నాయి. అమ్మ చనిపోయిన తర్వాత ఆవిడ సగలను మా ఆవిడకి ఒక నగ, చెల్లికి ఒక నగ నాన్నగారు సమంగా పంచారు. మంగళ సూత్రం మాత్రం నాన్నగారి దగ్గర పెట్టుకున్నారు అమ్మ గుర్తుగా. నిజానికి తల్లి నగలన్నీ

కూతురికి ఇప్పటం మన

తెలుగు సంప్రదాయం.

కానీ అమ్మ కోడల్ని

కూడా కూతురు

ఏదర నరసింహరెడ్డి

అనుకోవడం వల్ల ఇద్దరు కూతుర్లు అనుకుని నాన్నగారు ఇద్దరికి సమానంగా పంచాడు. ఆ విషయంలో చెల్లికి కాస్త కోపం వచ్చినా బయట మాత్రం పడలేదు. అది ఆవిడ సంస్కారం.

అమ్మ చీరలు మాత్రం ఆవిడ గుర్తుగా తన దగ్గర పెట్టుకుంటా అంటే నాన్నగారికి ఎవరూ ఎదురు చెప్పలేదు. ఆ చీరలు చూడగానే మా ఆవిడకి దుఃఖం కట్టలు తెంచు కుంది. వాటిని గుండెలకు హత్తుకుంటూ వల వలా ఏద్దేసింది.

అమ్మ చీరల కిందే నాన్న ప్యాంటు, పర్పులు కూడా పొంది కగా మడత నలగకుండా అలాగే ఉన్నాయి. రిటైర్ అయిన దగ్గర నుండి నాన్నగారు ఎప్పుడూ లుంగీ, లాల్చీ మీదే ఉండేవాడు. పండగలకు కొత్త బట్టలు కొండాం అనుకున్నా లుంగీ, లాల్చీ చాలు అనేవాళ్లు.

ఏడాదికి ఎప్పుడో ఒకసారి ఎవరైనా దగ్గరవాళ్ల ఇంట్లో ఘంక్షన్ ఉండని పిలిస్తే ప్యాంటు, పర్పు వేసుకుని వెళ్లేవాళ్లు.

నాన్నగారి బట్టలు చూడగానే గతం గుర్తుకు వచ్చి నా గుండెలో నుండి బుక్కు వరద పొంగు వచ్చింది కానీ మగాడిని కాబట్టి కల దగ్గరే ఆ వరదకు కట్టేశాను.

బీరువాలోని చిన్న అరని తెరిచాను దుఃఖాన్ని అపుకుంటూ. ఆ చిన్న అరలో అమ్మ ఫొటో, ఫొటో కింద ఆమె మంగళ సూత్రం, మంగళసూత్రం పైన ఎండిపోయిన పూలు కనబడ్డాయి.

అమ్మ బతికున్నంత వరకూ నాన్నగారికి ఉదయం దేవుడికి పూజ చేయండే మంచినీళ్లు అయినా ముట్టేవాడు కాదు. అమ్మ పోయిన తర్వాత పూజ చేయడం మానేశారు. బహుశా దేవుడి మీద కోపం వచ్చిందో లేక అమ్మనే దేవతగా పూజ చేస్తున్నారేమో తెలియదుగానీ చిన్న అరలో ఎండిపోయిన పూలు చూసిన తర్వాత రెండోది నిజమే అనిపించింది.

ఆ చిన్న అరలో ఇంకా రెండు గ్లాసులు తప్ప ఏమీ లేవు. అమ్మ చనిపోయినప్పుడే బంగారు నగలతో పాటు వెండి సామాను కూడా సమానంగా పంచాడు.. కోడలికి, కూతురికి. నాన్నగారికి మళ్ళీ ఇవి ఎక్కడివి అని వాటిని తిప్పి చూశాను. వాటి మీద 1970-71 బ్యాచ్ స్ట్రోడెంట్స్ అని రాసి ఉంది, ఆయన స్ట్రోడెంట్స్ ఇచ్చి ఉంటారు.

నాన్నగారు జిల్లాలోని ప్రభుత్వ స్కూల్లలో పొద్దుప్పర్గా చేసి రిటైర్ అయ్యారు. ఆయన పనిచేసిన ప్రతి స్కూల్లకి అంతో ఇంతో మంచివేరు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించారు. స్కూల్లకి మంచివేరు రావడంతో మాడ్జరివాళ్ళకు అక్కడి స్ట్రోడెంట్స్ కు నాన్నగారు గుర్తుండిపోయారు. ఆయన రిటైర్ అయిన తరువాత ఆయన పనిచేసిన ప్రతి స్కూల్లో విద్యార్థులు అయినకు సన్మానం చేశారు. 1970 బ్యాచ్ విద్యార్థులు అంటే మాత్రం ఆయనకు ఎనలేని ప్రేమ. ఎందుకంటే తన ఉపాధ్యాయ వృత్తిని ప్రారంభించింది వాళ్ళతోనే. అందుకనే ఆ బ్యాచ్ విద్యార్థులు ఇచ్చిన వెండి గ్లాసులను అపురూపంగా చూసుకునేవారు.

నాన్నగారు కేవలం ఉపాధ్యాయుడే కాదు మంచి రచయిత కూడా. సందర్భాన్ని బట్టి కవితలు, కథలు ఎన్నో రాశారు. రాసిన ప్రతి కథ/ కవిత అమ్మకి చదివి వినిపించేవాడు. నిజంగా అమ్మ షష్ఠపది విందో, లేక తప్పక విస్మిదో తెలియదుగానీ మాకు మాత్రం అవస్త్రీ చాదస్తంగా అనిపించేవి.

నేను ఒకసారి నాన్నగారితో “ఎందుకండీ! ఈ పనికిమాలిన రాతలు రాస్తూ కాలం వెళ్లబుచ్చేబదులు ఏదైనా ప్రైవేటు స్కూల్లో పనిచేస్తే డబ్బు వస్తుంది, నలుగురు పిల్లలకు పాతాలు చెప్పినట్లు ఉంటుంది కదా!” అన్న

నా మాటలకు ఎంత నొచ్చుకున్నారో, ఏమో తెలియదు కానీ-

“మీ ఆక్క, నువ్వు మాత్రం నాతో అమ్మ నీకు అంతగా మేం భారంగా అనిపిస్తే వేరే వెళ్లిపోదాం” అని మొఖం మీద అంది.

నా ఉడ్డోశాన్ని నాన్నగారు తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నారు అనుకుని ఆ విషయం ఆక్కడితో వదిలేశాను. పైపెచ్చ అమ్మ నాన్నలకు క్షమాపణ కూడా చెప్పుకున్నాను.

కానీ కొన్ని రోజుల తర్వాత నాన్నగారి కవితా సంకలనానికి ఉత్తమ బహుమతి రావడంతో ఆయన రచనల మీద నాకు గౌరవం పెరిగింది. అప్పటినుండి ఆయన రచనలు నేను చదవటం మొదలుపెట్టాను.

అవి కేవలం కబుర్లు కోసం రాసినవి కాదు అని నాకు అర్థం అయింది. ప్రతి రచనలో ఏదో ఒక ప్రజా సమస్యలను లేవనెత్తేవారు.

ఆయన కబోర్డ్లోని పుస్తకాలన్నీ చదవాలంటే నాకు మిగిలిన జీవితం సరిపోదు ఏమో నేను ఏం తప్ప చేశాను.. ఆ పుస్తకాలన్నిటినీ చూస్తూ ఉంటే తెలుస్తోంది. ఏ విషయం ఏదైనా న్నగారు అనర్థంగా మాటల్లాడగలరు. కానీ... కానీ... అనవసరంగా

ఒక్క ముక్కు కూడా ఎప్పుడూ ఎక్కువగా మాటల్లాడేవారు కాదు నేను మాత్రం ఏ విషయాన్ని లోతుగా అధ్యయనం చేయ కుండా మిడి మిడి జ్ఞానంతో మాటల్లాడేవాణి.

దానికి నాన్నగారు తనలో తనే నవ్వుకుని ఏ రోజునీది తప్ప అని నేను అనడం లేదు అలా చేస్తే మా ఆవిడ ముందు నేను మలకన అయిపోతానేమో!

నాన్నగారికి వాచీలు అన్నా, పెన్నులు అన్నా మహా మోజు. ఏనాడైనా బంగారపు ఉంగరాలు కానీ బంగారు గొలుసులు కానీ

ఆశపదేవారు కాదు. కానీ ఎవరైనా ఒక పెన్ను తెస్తే మాత్రం తెగ మరిసిపోయే వాడు. ఒక రకంగా చెప్పాలంటే ఆయన దగ్గర వివిధ రకాల పెన్నుల కలెక్షన్ ఉండని చెప్పవచ్చు.

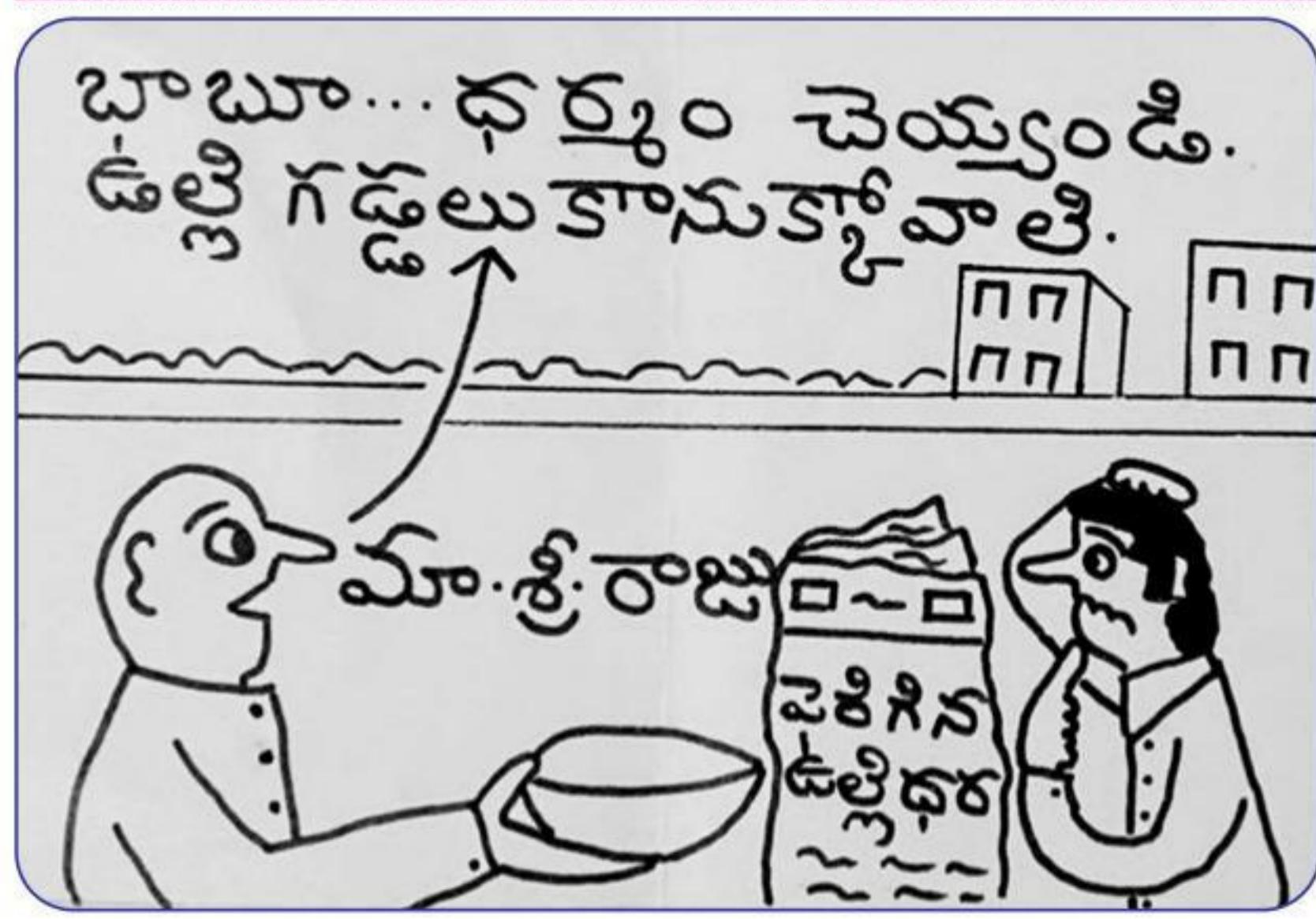
“పెద్ద కలెక్షన్ ఏముంది? ఆయన దగ్గర నుండి వెస్ట్ మినిస్టర్ వరకు అనేక పనులు చేశారు. ఇదేం పిచ్చి?” అని ఎవరైనా అడిగితే- “మన జీవితంలో తిరిగి పొందలేం.. ఆ కాలాన్ని సూచించే వాచీ ఎంతో విలువైంది. అందుకనే నువ్వంటే నాకిష్టం!” అనేవాళ్ల. ఆయన అభిప్రాయం నిజమే అనిపించేది.

కబోర్డ్స్ పై అరలో ఆయన రాసిన డైర్లు పేర్చబడి ఉన్నాయి. నేను పుట్టక ముందు నుంచి ఆయనకు డైరీ రాసే అలవాటు ఉంది. ఈ రోజు రాత్రిపూట ఒక అరగంట పాటు రాయకుండా పడుకునేవాడు కాదు. అప్పుడప్పుడు పిల్లలకు తాతయ్య రామాయణం రాస్తున్నారని ఆటపట్టించేవాళ్ల.

దానికి ఆయన నవ్వేసి ఊరుకునేవాడు కానీ వాళ్లని ఏమీ అనేవాడు కాదు.

ఒకరి డైరీ చదవటం సంస్కారం కాకపోయినా నాన్నగారు చనిపోయారు కాబట్టి చదవడంలో తప్ప లేదేమో అనిపించింది.. అమ్మ చనిపోయిన సంవత్సరం డైరీ తీసి నాలుగు పేజీలు తిరగేశాను. ఆ డైరీ చదివిన తర్వాత నాన్నగారి మీద గౌరవం ఇంకా పెరిగింది. ఆయన గుండెల్లో అమ్మకి ఎటువంటి స్థానం ఉందో డరీ చదివిన తర్వాతగాని నాకు పూర్తిగా అర్థం కాలేదు. నాకు ఊహ తెలిసిన తర్వాత ఆయన అమ్మని పల్లెత్తు మాట విని ఎరుగను. అమ్మను ప్రేమగా “ఏమోయ్! కాముడూ!!” అని పిలిచేవాళ్ల.

అప్పుడప్పుడు అమ్మ చెప్పేది... వాళ్ల నాన్నగారు అదే మా తాతగారు కూడా ముద్దుగా ‘రాముడు’ అని పిలిచేవారట. అందుకని నాన్నగారులో వాళ్ల నాన్నగారిని చూసుకునేదాన్ని అని మాతో అనేది.

ఎంతైనా భార్య భర్తల బంధం గట్టి పదా
లంటే వారి మధ్య సరైన అవగాహన
ముఖ్యం. దానికి మూలం తీయనైన పలక
రింపు లేదు.

“ఏమిటీ! ఎంత తదేక దీక్షగా చదువుతు
న్నారు? ఏమన్నా ఆస్తి కాగితాలా?” అంటూ
వంట పని ఉండని మధ్యలో వెళ్లిపోయిన
శ్రీమతి మల్లి వచ్చింది.

“నీకు తెలియకుండా అమ్మా నాన్నలు
ఎప్పుడన్నా డబ్బులు తెచ్చారా?” అన్నాను
తల ఎత్తకుండానే.

నా మాటలకు నొచ్చుకుందేమో...కానీ
శ్రీమతి కళ్లంట జర జర కీళ్లు రాలాయి.

“నిజమేనండీ.. మీరన్నా అప్పుడప్పుడు
మీకు వచ్చే జీతం గురించి చెప్పేవారు కాదు
కానీ మావయ్యగారు మాత్రం వచ్చే ప్రతి
రూపాయి, ఖర్చు పెట్టే ప్రతి పైసా గురించి
నాకు చెప్పేవాళ్లు” తనదే తప్ప అన్నట్లు
సంజాయిషీ కోరింది.

“ఇవి నాన్నగారి డైరీలు. వీటిని చదువు
తుంటే అమ్మకు, తన కుటుంబానికి నాన్న
గారు ఎంత విలువ ఇచ్చేవాళ్లో అర్థం అవ
తోంది” అంటూ ఓ డైరీని ఆమె చేతికి
ఇచ్చాను.

నాలుగు పేజీలు అటు ఇటు తిప్పి పెద్దగా
ఏడవడం మొదలుపెట్టింది.

“ఏమైంది?” అంటూ ఆమె చేతిలో ఉన్న
డైరీ తీసుకుని చూశాను.

అందులో “ఎన్నో జన్మల పుణ్యం చేసు
కుంటేగానీ కూతురు లాంటి కోడలు దొర
కదు..” అని రాసి ఉంది.

“మా అమ్మ, నాన్న పోయినప్పుడు కూడా
ఇంత బాధ పడలేదు, మావయ్యగారు
పోయారంటే సమ్మలేకుండా ఉన్నాను”
అంటూ చీరచెంగుతో కళ్లు వత్తుకుంటూ
చెప్పింది మా ఆవిడ.

ఇంతలో పిల్లలిద్దరూ స్వాలు నుండి
వచ్చినట్లున్నారు. మేం నాన్నగారి రూములో
ఉన్నామని తెలిసి నేరుగా అక్కడికి వచ్చారు.

“ఈ గది మాకు ఎప్పుడు ఇస్తారు? తాత
గారి గదినిండా పాత సామాన్లు, పుస్తకాలే.
వీటన్నింటిని ఎప్పుడు
బయట పారేస్తారు?”
అన్నాడు పెద్దోడు.

వాడికి మధ్యతుగా
చిన్నోడు కూడా “త్వరగా
వీటిని బయట పారేస్తే
మా సామాను సర్ద
కుంటాం!” అన్నాడు.

వాళ్లకి ఏం జవాబు
చెప్పాలో నాకు
అర్థంకాలేదు.

“మనుషులు పోగానే
వాళ్ల వస్తువులు కూడా
పోవాలా? అలాంటప్పుడు చచ్చిన శవాన్ని
తీసుకెళ్లే వాడితోపాటే వాళ్లు వాడిన వస్తు
వులు కూడా పారేస్తే పోలా?” అనిపించింది.

నా అంతరంగం అర్థమైన నా శ్రీమతి
“ఈ గదిని మీకు ఇవ్వట్టేదు. నేను, నాన్న
గారు ఈ గదిలోకి మారుతున్నాం. మీరూ
వాడుకోంది. ఇవి మా వస్తువులు కావు అని
మీకు అనిపిస్తే పారేయంది. మాకు అభ్యం
తరం లేదు” అన్నది.

“అది కాదమ్మా! మా ఉద్దేశం... తాతగారు
వాడినా ఇవ్వో ఏనాటివో కదా!” అని
ఇద్దరూ వాళ్ల అమ్మ చిరుకోపం చూసి
నసిగారు.

“పాతబడిపోయాయి కదా అని బంగా
రపు వస్తువులు పారేస్తామా?” అని ప్రశ్నిం
చింది నా శ్రీమతి, పిల్లలిద్దరీను.

“లేదు..” అన్నారు ఇద్దరూ తల అడ్డంగా
ఆడిస్తా మెల్లగా.

“మరి తాతగారి వస్తువులు అంతకంటే
విలువైనవి. ఒక వస్తువు విలువ రూపాయ
లతో లెక్క కట్టకూడదు. మనకు ఆ వస్తు
వుతో ఉన్న అనుబంధాన్ని బట్టి దాని విలువ
పెరుగుతుంది. ఈ గదిలోని ప్రతి వస్తువు

తాతగారి జ్ఞాపకాలను గుర్తుకు
తెచ్చేవే. ఆయనతో వీటికున్న
అనుబంధాన్ని వెలకట్టలేం. ఆ
అనుబంధాన్ని నాన్నగారు, నేను
తెలుసుకోదు. అందుకనే మేం ఈ
గదిలోకి మారదామని నిర్ణయించు
కున్నాం” అంది, నా శ్రీమతి

సరిగ్గా నా మనసులో ఏ ఆలో
చన అయితే ఉందో అదే ఆలోచన
అక్కరం పొల్లు పోకుండా ఎలా
చెప్పిందా? అని ఆశ్చర్యపోవడం
నా వంత్తెంది.

“మమ్మల్ని క్షమించమ్మా! పాత
వస్తువు బయట పడితే మా వస్తువులకు
చోటు దొరుకుతుంది అని అనుకున్నాం. కానీ
తాతగారి మీద ప్రేమ లేక కాదు..!” అంటూ
ఇద్దరూ వాళ్ల అమ్మ పక్కన చేరారు.

“అదొక్కటే కాదు, తాతగారు ఏ ఆలోచన
లతో, ఆశయాలతో జీవించారో వాటికి
ప్రత్యక్ష సాక్ష్యం.. ఆయన వాడిన వస్తువులే.
ఈ వస్తువులను చూసినప్పుడల్లా ఆ ఆలోచ
నలు, ఆశయాలు మనకు గుర్తుకు వచ్చి
మరింత ప్రేరణ ఇస్తాయి. ఆ ఆలోచనలే
మిమ్మల్ని ఉన్నత స్థాయికి తీసుకువెళతాయి”
అన్నాను పిల్లలతో.

అయితే మేమిద్దరమూ ఇక మీదట ఆ
తాతగారి గదిలోనే ఉంటాం. ఆయన వస్తు
వులు బయట పడేయాల్సిన అవసరం లేదు.
మీరు మీ గదిలోనే ఉండండి” అంటూ వాళ్లు
వాళ్ల సామాన్లని తాతగారి గదిలో ఉన్న
సామాన్ల పక్కనే సర్దుకోవడం
మొదలుపెట్టారు.

పెద్దయ్య గారికి
పైల్ వెంటనే
కావాలి.

అందుకే...

“నేనేమీ వినదలచుకోలేదు. నేను టీ
తాగి, కిట్టి వేసుకొని, సిగరెట్ తాగి వస్తాను.
అప్పుడు నాకు మూడు ఉంటే పైల్
తీస్తాను..”

అలా చెప్పి అయ్యగారు చాంబర్ నుండి
బయటకు వెళ్లిపోగానే ఆఫీసర్ తన నుదు
టినున్న చెమట తుడుచుకొని కుర్బులో
కూలబడిపోయాడు.

సద్ ప్రజ్ఞాని..

“కానీ యిది
ఎవరైనా నన్ను
పిలిచే టైమా
చెప్పండి? ఇప్పుడు నేను టీ తాగేందుకు

హిందీ: లక్ష్మణ్ భంభాణి
తెలుగు: కాలిపు కూర్చువతారం

వెళ్లన్నానని మీకు తెలుసా? దిస్ ఈజ్ మై
టీ టైమి ”.

“సారీ, తప్పయిపోయింది. కానీ,

ఆఫీసర్గారి ఛాంబర్ తలుపు
తెరుచుకొని అయ్యగారు ఎప్పుడు లోనికా
చ్చారో వారిని చూసి ఆఫీసర్ తుల్చిపడ్డాడు.
లేచి, నిల్చిని చేతులు జోడించి వినయంగా
అడిగాడు “సార్, సార్.. సెలవియ్యండి”.

అయ్యగారు మాత్రం రీవితో అన్నారు
“మీరు యిప్పుడు నన్ను పిలిచారా?”

నత్తి నత్తిగా ఆఫీసర్ అన్నాడు “అవ
నండి.. ఆక్కపలీ పెద్దయ్యగారు మిల్కు
సప్పయ్ స్క్రోముకు సంబంధించిన పైల్
అడుగుతున్నారు. అందుచేతనే నేను తమకు
కష్టపెట్టాను”.

జారిపోతను అస్తిత్వపు ఉత్తరీయాన్ని
 పొరపాటు కూడా జారసీకు
 వల్లెవాటుగా వేసుకు వడిగా నడువ్
 మాయదారి ప్రపంచం
 మాయాతుఫాస్సని సృష్టించోచ్చు?!
 సముద్రంలా నిలబడి వాటిని
 గర్జంలో దాచుకో
 నీ లోంచి నిన్ను తీసేయటాన్ని
 కార్పోరేట్ శాస్త్రవేత్తలు కొత్త లెక్కల
 సూత్రాలను ఒకటో తరగతి నుంచి
 నీ వంట్లోకిగ్నించోచ్చు!?
 ప్రశ్నగా మారి నువ్వే సమాధానం వెతుక్కో.
 ప్లాస్టిక్ వనంలో కృత్రిమ వసంతాలను
 నవీన జీవన సౌభాగ్య రుతువులుగా నిన్ను ఏమార్చించు!
 నువు అడవిగా మారి సహజమైన ఆమనిని ఆహ్వానించు
 గేతల్లేని సరికొత్త భూగోళం ఆవిష్కరిస్తున్నామని

జా(గృ)తీయ గ్రత్తం

వాణిజ్య భాష్యకారులు
 నవీన వ్యాఖ్యలు
 రచించోచ్చు!

ఆ నెఱం క్రావ్యం

నిన్ను విశ్వవిపణి కేంద్రంగా స్తుతిస్తూ
 నవీన వికాస గేతాలను శ్రావ్యంగా
 ఆలపించనూవచ్చు!

మనిషితనాన్ని పణంగా పెట్టే ఏ వైభవమైనా
 వినాశమని నువ్వే ఆక్షరమై నినదించు.
 అరే! నేస్తం!

సహజత్వం కోల్పోయిన దేహమైనా, దేశమైనా
 సహస్రగా మారక తప్పదని
 ఏలగొంతుతోనైనా సరే అరువ్
 ఏదో ఒకరోజు వేలగొంతులు నీతో జతకడ్డాయ్!
 దిక్కులు పిక్కటిల్లేలా ‘జా(గృ)తీయ’ గేతాన్ని ఆలపిస్తాయ్!

- నందిరాజు విజయకుమార్

వ్యాస్త మణి

అకాశాన్ని మబ్బు కమ్మేసినట్టు
 మొహన్ని మాస్కు..
 బాపు బొమ్ములాంటి మొహం కన్నడ్డంలేదు
 పికాసో పెయింటింగ్ లాంటి మొహం అగుపించడం లేదు
 ఎదురుగా ఎవరొస్తున్నారో
 తెలియడం లేదు
 ఎరుకయ్యేలోపే నిప్పుమణ
 రోడ్డుమీదో.. ఏధిలోనో తారసపడితే
 మాట్లాడిన నోరు
 కరోనాతో భయపడ్డున్న ఊరు
 విపత్తుల సమయంలో అప్రమత్తత ఆవసరం
 ఆ సీడ వికటసృత్యం చేస్తుంటే
 మాస్కు మణి.. అదే మూలిక.
 మాస్కు బెస్టు.. అదే గుళిక

- కోటం చంద్రశేఖర్

అలుపెరుగ్గి అభైట్

కాలం..
 అలుపెరుగని అభైట్
 నిరంతరం పరుగెడుతూనే ఉంది..
 అనితరసాధ్యంగా.. అసమానంగా.. అజేయంగా..

సెకస్టను ఋడిస్తూ
 నిమిషాలను అధిగమిస్తూ
 గంటల్ని దాటేస్తూ
 రోజుల్ని నెలలుగా మార్చేస్తూ
 నెలల్ని జయించి
 సంవత్సరాల సమాధుల్లో తోసేస్తూ!

కాలం.. నిరంతరాయంగా
 పరుగులు తీస్తూనే ఉంది.
 తన వెంట ఎవరూ పరిగిడలేక
 చతుర్మిలపడుతున్నా
 ఋడిపోయి పారిపోతున్నా!
 తన వెంట
 కొంత కాలమైనా
 పరుగులు తీసినవారిని
 కనికరించి కనకాభిషేకం చేస్తోంది
 తనతో కనీసం నడవలేక.. నడవలేక
 తన విలువ తెలియక వెంట రాక
 కుంటి నడక నడిచే వారిని
 అసలు.. పరుగే తీయనివారిని
 మాసి కాలం నవ్వుకుంటోంది
 వీరంతా పరాజితులని.. పరిహసిస్తూ!

- విజయకుమార్ గడియా

క్వార్టర్ సరది!

శ్రీనివాస్,

పృథివీలు కొలీగ్గా. శ్రీనివాస్ అప్పుడప్పుడు ఆఫీస్ పని మీద క్వాంపుకు వెళ్లిస్తుంటాడు.

ఒకరోజు పృథివీ శ్రీనివాస్తో “నన్ను కూడా సరదాగా నీతోబాటు క్వాంపుకు తీసుకేళ్లగూడడూ!” అని అడిగాడు.

“దానికేం భాగ్యం. అలాగే తీసుకెడతాన్నే” అని అన్నాడు.

“ఈసారి నేను క్వాంపుకేళ్లటప్పుడు ఒక్క సారి గుర్తు చెయ్యి. తప్పకుండా నిన్ను నాతోపాటూ క్వాంపుకు తీసుకెడతాను” అని శ్రీనివాస్ తన పనిలో నిమగ్గమయ్యాడు.

* * *

శ్రీనివాస్, పృథివీలు కలసి క్వాంపుకేళ్లరోజు రానే వచ్చింది.

శ్రీనివాస్ పృథివీతో “ఇప్పుడు నేను చెప్పేది శ్రద్ధగా విను. నీకు రోడ్ పక్కన, బండి మీద ఇడ్డిలు తినే అలవాటు ఉంది కదా! నీ అలవాటు ప్రకారం రోడ్స్ పక్కన బండి మీద ఇడ్డిలు తినావనుకో ఆఫీసు వాట్లు డబ్బులివ్వరు. ఆఫీసు నుంచి మన టిఎ, డిఎ బిల్లులు క్లెమ్ చేసుకోవాలంటే బిల్లిచ్చే హోటల్లోనే టిఫిన్గానీ, భోజనం గానీ చెయ్యాలి, సరేనా!” అన్నాడు.

“అలాగే!” అన్నాడు, పృథివీ.

పృథివీకి రోడ్ పక్కన బండి మీద టిఫిన్ చేస్తున్న వారిని చూడగానే నోట్లో నీళ్లారిస్తే. రోడ్స్ పక్కన బండి దగ్గరకు అలవాటుగా వెళ్లబోతుంటే రక్కుల కొలీగ్గా శ్రీనివాస్ అన్న మాటలు జ్ఞాపకానికొచ్చి టిఫిన్ తినడానికి బిల్లిచ్చే హోటల్ దిశగా తన నడకను సాగించాడు.

* * *

హోటల్కేళ్లిన తర్వాత పృథివీ వాషిబే సిన్ దగ్గరకేళ్లి చేతులు కడుకొని, ఉపేటుల దగ్గరున్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడో లేదో తన ముందు బేర్చర్ ప్రత్యక్షమయ్యాడు. “ఎంకావాలంటూ?” కళ్లగేరేశాడు. దానికితోడు పృథివీ మాంచి ఆకలి మీదున్నట్లున్నాడు కాబోలు.. బేర్చర్తో “ప్లేట్ ఇడ్డి” అని అనడంతో-

ప్లేట్ రెండు ఇడ్డి, ఒక కప్పులో సాంబారు, మరో కప్పులో చెట్టు వేసుకొని తీసుకొచ్చి పృథివీ ముందు పెట్టాడు. అదే రోడ్ పక్కన బండామైతే ఎనిమిది ఇడ్డిలు ఒక ప్లేట్ పెట్టి వేడి వేడి సాంబారు పోసి,

- సిహెచ్.నాగార్జున శర్మ

ఒక కప్పులో చెట్టు తీసుకొచ్చి ఇచ్చేది... అని లోలోపల అనుకుంటూ బేరు తెచ్చిన రెండిడ్డి లను ఒక్క రెండు నిమి పొల్లో గుటకాయ స్వాహ చేసి, బేర్చర్తో “ఇంకో ఆరిడ్డి తీసుకురాపో” అని గదమాయించాడు ఆకలికి తట్టుకోలేక. బేరు ఆరిడ్డి, దానికి తగినంత సాంబారు, చెట్టు తీసుకురావడంతో పృథివీ తను తిన్న ప్లేట్లోనే తీసుకొచ్చిన ఇడ్డిలను పెట్టమని, సాంబారు, చెట్టుని పేబుల మీద పెట్టమని చెప్పాడు. వాటిని కూడా తిన్న తర్వాత కడుపు నిండిందనడానికి సూచనగా బేవ్మని తేన్నాడు.

* * *

బేరు క్వాప్ కొంటర్లో పృథివీ బిల్లిస్తూ “నాలుగు ప్లేట్ ఇడ్డి” అని చెప్పడంతో క్వాప్ కొంటర్లో క్వాపియర్ “బిల్లు ఎన్బై రూపాయలైంది ఇప్పు” అని పృథివీతో అన్నాడు.

“సార్! నేను నాలుగు ప్లేట్లోనే ఇడ్డిలు తినాను” అని అన్నాడు పృథివీ అమాయకంగా మొహం పెట్టి.

అక్కడే వున్న శ్రీనివాస్ పృథివీతో “బరే అమాయక చక్రవర్తి! బిల్లిచ్చే హోటల్లో ఒక ప్లేట్కి రెండిడ్డిల చొప్పున అలా నాలుగు ప్లేట్లంటే ఎనిమిది ఇడ్డిలన్నమాట” అని విడమరచి చెప్పాడు.

“ఓహో! అదా సంగతి!” అని ఎన్బై రూపాయలు బిల్లు చెల్లించి, బిల్లు తీసుకుని జాగ్రత్తగా తన మని పర్సులో పెట్టుకు న్నాడు. మధ్యాహ్నాం పూట భోజనానికి నూట యాభై రూపాయలు, సాయంకాలం పూట స్వాక్ష్మకు డెబ్బు రూపాయలు, రాత్రి డిస్కుర్కి నూట యాభై రూపాయలు. మొత్తంగా తిండి ఖర్చులకుగాను నాలుగు వందల యాభై రూపాయలైంది. వాటికన్నింటికి మర్చిపోకుండా బిల్లు కొంటర్లో బిల్లులు తీసుకుని వాటిని తన మని పర్సులో జాగ్రత్తగా పెట్టుకున్నాడు, పృథివీ.

* * *

మరున్నాడు ఉదయం క్వాంపు ముగించుకుని శ్రీనివాస్, పృథివీలు ఆఫీసుకొచ్చారు. ఇడ్డరూ విడి విడిగా ట్రావెలింగ్ బిల్లులను తయారు చేసుకుని సంబంధిత అధికారి దగ్గర సంతకం చేయించుకొని డబ్బులు

తీసుకోవడానికి ఎకొంట సెక్షన్కి

వచ్చారు. ఎకొంట సెక్షన్లో సంబంధిత అధికారి సంతకం చేసుకున్న తర్వాత క్వాప్ కొంటర్ దగ్గర ట్రావెలింగ్ బిల్లులు ఇచ్చారు.

శ్రీనివాస్ కొంటర్లో తన బిల్లిచ్చాడు. క్వాపియర్ ఉచరు రాసి, దానిపైన శ్రీనివాస్ వద్ద సంతకం పెట్టించుకుని డబ్బులిచ్చింది.

తర్వాత పృథివీ క్వాప్ కొంటర్లో తన బిల్లిచ్చాడు.

క్వాపియర్ ఉచరు రాసి పృథివీ దగ్గర సంతకం పెట్టించుకుని పృథివీకి నాలుగు వందల యాభై రూపాయలకు బదులుగా రెండు వందల యాభై రూపాయలే ఇచ్చింది.

“ఏంటి మేడమ్! నాలుగు వందల యాభై రూపాయలకు బిల్లిస్తే మీరు నాకు రెండు వందల యాభై రూపాయలే ఇచ్చారేంటని?” గద్దించి అడిగాడు, పృథివీ క్వాపియర్ని.

“మీరు నాలుగు వందల యాభై రూపాయలకు బిల్లిస్తే మీరు నాకు రెండు వందల యాభై రూపాయలే ఇచ్చారేంటని?” అని యాజమాన్యంవారు జారీ చేసిన ఎలిజిబిలిటీ ఉత్సవమైంది.

పృథివీకి చూపించడంతో “క్వాంపుకెళ్లి గొడ్డు చాకిరీ చేసి వచ్చినందుకు నాకు రెండు వందల రూపాయలు బోక్కు” అని క్వాపియర్ వైపు కోపంగా చూస్తూ ఆవిడిచ్చిన రెండు వందల యాభై రూపాయలు ప్యాంటు జేబులో కుక్కుకొని తన వర్కు ప్లేస్ దిశగా శ్రీనివాస్తో పాటు తన నడకని సాగించాడు.

* * *

ఈ క్వాంపు కారణంగా రెండు వందల రూపాయలు నష్టపోయిన పృథివీ శ్రీనివాస్తో “ఇక బుద్ధుంటే జన్ములో నీతోపాటు నేను క్వాంపుకు రాను బాటు!” అని అన్నాడు.

ఆ మాటలు విన్న శ్రీనివాస్ పృథివీతో “క్వాంపుకొస్తాను... క్వాంపుకొస్తాను” అని సరదా పడ్డావు కడా, క్వాంపు సరదా తీరిందా? అని అడిగాడు కళ్లగేరేస్తూ.

ఆ మాటలు విన్న పృథివీ శ్రీనివాస్తో “నీతోపాటు క్వాంపుకొచ్చినందుకు రెండు వందల రూపాయలు నష్టపోయి ఒక పక్కన నేనేడుస్తుంటే మరోపక్క క్వాంపు సరదా తీరిందా?” అని వేళాకోళం చేస్తున్నావా మిత్రమా? అని తన వర్కు ప్లేస్ దిశగా భారంగా అడుగులు వేశాడు.

■

సుధాకర్ - వనపర్తి

ప్రశ్న: మా ఇల్లు ముందు రైన్ మిల్లుగా ఉండేది. ఇప్పుడు ఇల్లుగా మార్చుకున్నాం. కిటి కీలు ఎక్కువగా వచ్చాయి. ద్వారబంధాలు కూడా ఎక్కువగా వున్నాయి. మీరు మా ఇంటి ప్లాను చూసి వాస్తు చెప్పగలరు. మేం ఇప్పుడు ఎటూ తేల్చుకోలేక ఇబ్బందుల్లో వున్నాం.

మేం ఒక కొత్త టిప్పర్ కొన్నాం. చాలా కష్టాలు పడుతున్నాం. అప్పుల బాధలు ఎక్కు వయ్యాయి. సలహా ఇవ్వగలరు.

జవాబు: రైన్ మిల్లులు, కోళ్ళ పొరాలు, గోడాన్స్, ఫ్యాక్టరీ షెడ్యుల్ మొదలయిన వాటిని మొత్తంగాగానీ, పాక్షికంగాగానీ నివాస యోగ్యంగా మార్చుకోవడం వల్ల అనేక వాస్తు దోషాలు ఏర్పడి చెడు ఘలితాలు అనుభవిం

ఆగ్నేయం వైపు కట్టాం. సెప్టిక్ ట్యాంక్ మార్చులని చెప్పే రెండు గుంటలు తీసి బావి ఒరలు వేసాం. కానీ అపి తీసిన దగ్గర సుండి చేతిలో ఉన్నదంతా ఖర్చు యిపోతోంది. తూర్పు గోడను ఆనుకొని వున్న

ఇల్లు తీసివేసి గోడ కట్టాం. కానీ పరిస్థితి మరింత అధ్యాన్నంగా తయారయింది. ఘలితం మాత్రం లేదు. ఏం చేయాలో తెలి యటం లేదు. సలహా చెప్పండి.

జవాబు: గుమ్మానికి ఎదురుగా సెప్టిక్ ట్యాంక్ వుండటం వల్ల చాలా అనర్థాలు జరుగుతాయి. ఆర్థిక మాంద్యం, ఆటంకాలు,

వాస్తువార్త

వాస్తు విద్యాన్ సాయిశ్రీ

డా॥ దంతూరి పండిరినాథ్

3-2-4, కింగ్స్ వే, సికింద్రాబాద్

సెల్స్: 9885446501/9885449458

పోర సంబంధాలకు విశిష్టమైంది. ప్రజా సంబంధ వ్యవహారాలకు సంబంధించి చేసే వ్యాపారాన వ్యవహారాలు లాభిస్తాయి.

సెప్టిక్ ట్యాంక్ పైన బాత్రూమ్ నిర్మించవచ్చా?

కుమార్ - హన్సుకొండ

ప్రశ్న: మాకు ఇంట్లో ఖాళీ స్థలం తక్కువగా ఉన్నందువల్ల సెప్టిక్ ట్యాంక్ మీద బాత్రూమ్ నిర్మించాలిని వచ్చింది. అప్పటి సుండి మాకు చాలా కష్ట నష్టాలు జరుగుతున్నాయి. సెప్టిక్ ట్యాంక్ మీద బాత్రూమ్ కట్టవచ్చా? కట్టకూడదా?

జవాబు: సెప్టిక్ ట్యాంక్ మీద బాత్రూమ్ నిర్మాణం చేయకూడదు. అందువల్ల కొన్ని కష్టాలు జరిగే అవకాశం ఉంది కనుక మీరు ఆ బాత్రూమ్ ను తోలగించి వాస్తురీత్యా సరైన మరోచేట నిర్మించుకోగలరు.

వాస్తు దీపాలున్నాయా?

శ్రీకాంత్ - చిత్రురు

ప్రశ్న: మేం ఏ పని తలపెట్టినా ఆటంకాలు ఎదురపుతున్నాయి. మా ఇంట్లో చిన్న చిన్న గోడవలు జరుగుతున్నాయి. చేతిలో డబ్బు వుండడం లేదు. మా ఇంటి ప్లాను చూసి ఏమి యినా వాస్తుదోషం వుంటే తెలుపగలరు.

జవాబు: ఆగ్నేయంలో వంటపాక కాకుండా తూర్పున మరోక పొయి వున్నట్టు చూపిం చారు. అక్కడ వంట చేయకూడదు కనుక పొయి తీసేయండి.

ఆవరణలోకి రావడానికి దక్కిణంలో వున్న గేటుని కాక మరోక గేటును దక్కిణ ఆగ్నేయంలో అంటే వంటపాకకి తూర్పు ప్రహరీ గోడకి మర్యాద గేటు తెరపండి. ఈ దక్కిణ ఆగ్నేయ గేటు ద్వారా ఎక్కువ నడుస్తుండండి. కల్యాణప్రదమైన నడక వల్ల దుష్పరిణామాలు క్రమంగా తగ్గుమిథం పడతాయి.

చాల్సి వస్తుంది. ఈ విధంగా బాధ లకు లోనైనవాళ్ళ అనేక మంది వున్నారు. గృహ సింహ ద్వారాలకు ఫ్యాక్టరీ లేదా పైన పేర్లౌన్న కట్టడాల తలుపులకు ఎంతో తేడా ఉంటుంది. ముఖ్యంగా గృహహవర ణాలకు, తలుపులకు, పైన కప్పు ఎత్తుకు సంబంధించి దోషాల డటం వల్ల ఈ విధమయిన ఘలితాలుంటాయి. పైన పేర్లౌన్న స్థలాలను గృహాలుగా మార్చుకొని వాటిల్లో నివసించడం నిషేధం.

సంపాదనంతా ఖర్చుయిపోతోంది!

లక్ష్మీ - కడవ

ప్రశ్న: మా ఇంటికి కొన్ని మార్చులను చేసాం. పడమర వైపు పెరిగిన నైరుతి, వాయువ్యాలను సరిచేసి ప్రహరీగోడ కట్టాం. తూర్పు వైపు బాత్రూమ్, తెట్టిను

మనస్థాపాలు, అనారోగ్యాలు.. ఇలా అనేక సమస్యలు ఉత్సవ్సుమయ్యే అవకాశాలు న్నాయి. ప్రస్తుతం వున్న సెప్టిక్ ట్యాంక్సు పూర్తిగా మట్టితో పూడ్చేయాలి. కొత్తగా కట్టడలచిన సెప్టిక్ ట్యాంక్ కోసం మీరు తీసిన గుంతలు కూడా ఆపాదించేవిగా వున్నాయి. వాటినీ పూడ్చేయాలి. పక్కవాళ్ళ నుండి కొన్న ఉత్తరపు స్థలంలో తలుపులకు, గేటుకు ఎదురుగా కాకుండా ఉత్తర మర్యాద భాగంలో కాస్త అటు యిటుగా సెప్టిక్ ట్యాంక్ నిర్మించవచ్చు. ప్రకృతి సిద్ధంగా పశ్చిమ వాయువ్యం పెరిగిన స్థలం కనుక చిన్న చిన్న మార్చుల జరుగుతున్నాయి. చేతిలో డబ్బు వుండడం లేదు. మా ఇంటి ప్లాను చూసి ఏమి యినా వాస్తుదోషం వుంటే తెలుపగలరు.

వాస్తువార్త

పూర్తి పేరు : .....
పుట్టిన తేదీ : ..... ఊరు.....
జన్మనక్షత్రం..... తల్లి పేరు .....
చిరునామా: ..... పోన్ : .....

మిళనాడు రాష్ట్రంలోని దిండిగల్ జిల్లా కొడైకెనాల్ పొగమంచు పర్వతాలకు, ఉత్తేషాన్ని నింపే వాతావరణానికి ప్రసిద్ధి గాంచింది. పశని కొండల మధ్య ఉన్న కొడైకెనాల్ను పర్వత ప్రాంతాల రాణి అని కూడా పిలుస్తారు.

సక్కతపు ఆకారంలో ఉండే సరస్సు ఇక్కడ ప్రధాన ఆకర్షణగా ఉంటుంది. అద్భుతమైన జలపాతాలతోపాటు, అనేక పర్వతాల ప్రదేశాలు ఇక్కడ టూరిస్టులను ఆకట్టుకుంటాయి. రాత్రి స్తుంభాలు, బ్రయంట్ పార్క్, గ్రీన్ వ్యాలీ పూర్వ, బేర్ పక్కలా జలపాతాలు, డాల్ఫిన్స్ నోస్ వంటి ఎన్నో ప్రదేశాలు పర్వతాల మనస్సులను దోచుకుంటాయి. ముఖ్యంగా వింటర్ సీజన్లో కొడైకెనాల్ హాసీమూన్ ట్రైప్స్ కు వెళ్లే జంటలకు అది స్వర్గధామంగా చెప్పుకోవచ్చు. జీవితంలో మరచిపోలేని అనుభూతులను మిగిలిస్తాయి.

కొడైకెనాల్ సరస్సు

విహార యాత్రకు నెలవు కొడైకెనాల్

సరస్సు లో బోటింగ్

కొడైకెనాల్ బస్టాండ్కు సమీపంలో ఈ సరస్సు ఉంటుంది. పచ్చదనం నిండిన పరిసరాలు, స్వచ్ఛమైన నీటితో ఈ ప్రదేశం ప్రతీఒక్కరినీ ముఖ్యంగా ప్రేమికులను ఆకట్టుకుంటుంది. ఈ సరస్సు అందాలను ఆస్వాదించాలంటే బోటింగ్కు తప్పనిసరిగా వెళ్లితీరాల్సిందే. ఇది మిమ్మల్ని మరో లోకంలో విహారింపజేస్తుంది.

శీతాకాలంలో కొడైకెనాల్ సందర్శనకు వెళ్లిన ట్లయితే మంచుదుపుటిలో ప్రయాణిస్తున్న అనుభూతి కలుగుతుంది. ఈ అనుభూతులను ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ మిన్ కాకండి. ఇది ఎప్పటికీ మధురానుభూతులుగా గుర్తుండిపోతుంది. సరస్సు చుట్టూ వాకింగ్, బైకింగ్, గుర్రపు స్వారీలకు కూడా ఇక్కడ అవకాశం ఉంటుంది.

కోకర్స్ వాక్లో పికారు

కొడైకెనాల్లో చేయాల్సిన ముఖ్యమైన పనుల

జాబితాలో కోకర్స్ వాక్ ప్రముఖమైంది. వాన్ అలెన్ ఆసుపత్రికి సమీపంలో ఉండే కోకర్స్ వాక్ ప్రదేశం అద్భుతమైన ప్రకృతి దృశ్యాలను తనవితీరా అందిస్తుంది ఇక్కడి సూర్యోదయాన్ని ఎట్టి పరిస్థితు లోనూ వీక్షించడం మర్చిపో కండి. పెలిసోవ్ హాస్ ద్వారా చుట్టుపక్కల ప్రకృతి అందాలను తనవితీరా వీక్షించవచ్చు. కొడైకెనాల్కు వెళ్లేవారు తప్ప కుండా ఇక్కడ కాసేపు నడిచి వెళ్లేం దుకు ప్రాధాన్యం ఇస్తారు. మధ్యాహ్నం మూడు గంటలలోపు ఈ ప్రాంతాన్ని సందర్శించడం ఉత్తమం.

గుణా గుహలు

కొడైకెనాల్లో అత్యంత ఉత్కుంఠభరితంగా అనిపించే ప్రదేశం గుణా గుహలు. వీటిని డెవిల్స్ కిచెన్ అని కూడా పిలుస్తారు. 19వ శతాబ్దపు ప్రారంభంలో ఈ గుహలు అన్యాధించబడినట్లు చరిత చెబుతుంది. పచ్చని ప్రకృతి దృశ్యాలు, జలపాతాలు, పర్వతాల మధ్య ఉండే ఈ ప్రాంతం కొడైకెనాల్లోని అత్యంత రొమాంటిక్ ప్రదేశాల్లో ఒకటి. అయితే వీటిని సందర్శించేటప్పుడు జాగ్రత్త వహించడం అవసరం. లేదంటే జారి వడే అవకాశం ఉంటుంది.

గుణా గుహలు

బెరిజం సరస్వ

కురింజి పుష్టులు

బ్రయంట్ పార్క్

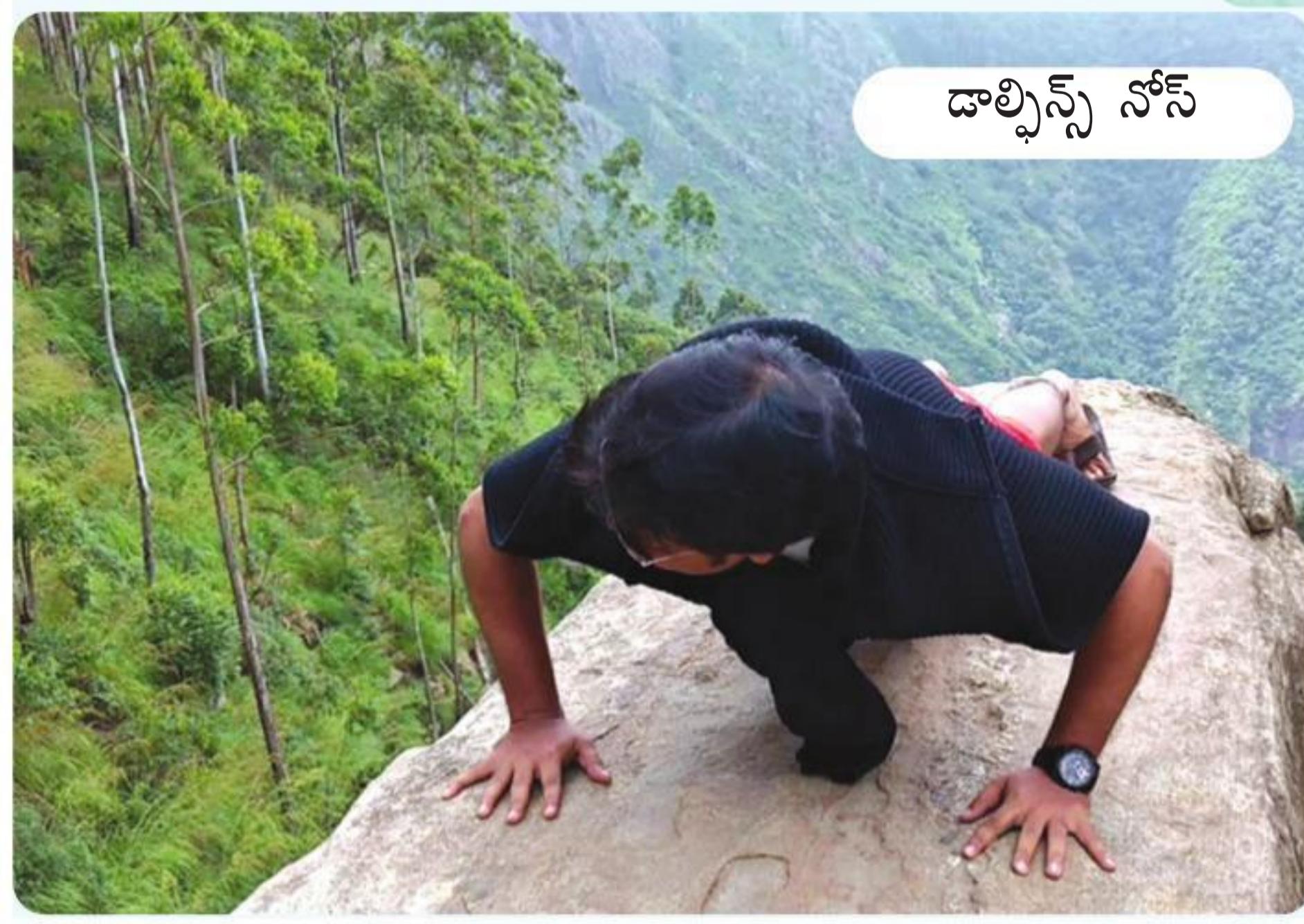
రంగు రంగుల పూల మధ్య నూతనోత్తేజాన్ని పొందాలంటే లోపర షోలా రోడ్లోని బ్రయంట్ పార్క్ సరైన ఎంపిక. కొడైకెనాల్లోని రోమాంటింగ్ ప్రదేశాల్లో ఇది ఒకటి. వేలాది రకాల మొక్కలు, పువ్వులతో ఆకర్షణీయంగా కనిపించే ఈ పార్క్ ఉత్తమ పిక్న్యూ స్ప్యాట్‌గా ప్రసిద్ధి చెందింది. గ్లాస్ హాస్, అందమైన రోజ్ గార్డెన్ వంటి అనేక ప్రదేశాలు ప్రేమికులకు, సందర్భకులకు అనిర్వచ నీయమైన అనుభూ తులను కలిగిస్తాయి. వేసవి కాలంలో ఇక్కడ అద్భుతమైన ఘనర షోలు కూడా జరుగుతాయి. ఈ పార్క్‌లో నడకకు వెళ్లడం ఎంతో అహోదభరితంగా అనిపిస్తుంది.

డాల్ఫిన్స్ నోస్

కొడైకెనాల్లో చూడాల్సిన, చేయాల్సిన సాహసోపేత కార్బూకమాల్లో డాల్ఫిన్స్ నోస్ ట్రైకిగ్రంగ్ ఒకటి. పర్వతారోహణ చేయడం ఇష్టపడే వారికి ఇది ఎంతో గొప్పగా అనిపిస్తుంది మొదటిసారి వెళ్లేవారికి కాస్త కిష్టంగా అనిపించినా ఆస్తికరంగా ఉంటుంది. దాదాపు మూడు గంటల ట్రాఫిక్‌గా తరువాత డాల్ఫిన్స్ నోస్ పాయింట్‌కు చేరుకోవచ్చు.

రోటీనకు భిన్నంగా చేసే ఇలాంటి పనులు మీరు జీవితంలో ఎప్పుడూ తలచుకుంటూనే ఉంటారు. ఎకో పాయింట్ నుండి కనిపించే అద్భుతమైన ప్రకృతి దృశ్యాలు మిముమలను మైమరపింప చేస్తాయి. పర్వతారోహణకు వెళ్లేటప్పుడు మాస్ ధరించడంతో పాటు, వాటర్ బాటిల్సు కూడా వెంట తీసుకెళ్లండి. ట్రియల్ సాయంత్రం ఆరు గంటలతో మూసి వేయబడుతుంది. దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని వీలైనంత తొందరగా బయలుదేరడం మంచిది.

డాల్ఫిన్స్ నోస్

బెరిజం సరస్వ

అందాలను ఆస్యాదించాలంటే బెరిజం సరస్వ ను మించింది ఏదీ లేదనే చెప్పవచ్చు. కొడైకెనాల్ నుండి ఇరవై నాలుగు కిలో మీటర్ల దూరంలో బెరిజం సరస్వ ఉంటుంది. స్వచ్ఛమైన నీరు కలిగిన రిజర్వాయర్‌గా ఇది ప్రసిద్ధి చెందింది. ఇక్కడి చేరుకునే ప్రయాణం ఎంతో అహోదభరితంగా ఉంటుంది. బెరిజం సరస్వ కు చేరుకున్న తర్వాత అక్కడ నీటి కలువలు, వృక్షజాలం, బౌషధ మొక్కలు.. వంటి ఎన్నో ప్రత్యేకతలు ఆశ్చర్యపరుస్తాయి.

ప్రేమికులు ఏకాంత సమయాన్ని గడిపేందుకు, చల్లని సాయం త్రాన్ని ఆస్యాదించేందుకు ఇది సరైన ప్రదేశం. ఇక్కడికి అటవీ అధికా

బ్రయంట్ పార్క్

రులు రోజులో నిర్దిష్ట సంఖ్యలో వాహనాలను మాత్రమే అనుమతిస్తారు.

కురింజి

కురింజి అండవర్ దేవాలయం కొడైకెనాల్కు దాదాపు మూడు కిలో మీటర్ల దూరంలో ఉంటుంది. ఇక్కడ వన్నెండు ఏళ్లకు ఒక సారి వికసించే కురింజి పూల కారణంగా ఈ ఆలయం బాగా ప్రసిద్ధి చెందింది. కురింజి పూలు తిరిగి 2030 సంవత్సరంలో వికసిస్తాయి. ఈ ఆలయంలో మురుగన్ దర్శనంతో పాటు, చుట్టూ పక్కల లోయలతో కూడిన ప్రకృతి అందాలను తనిఖిలీరా ఆస్యా దించవచ్చు. గిరిజనులచే రూపొందించబడిన హస్తకళలను స్థానిక దుకాణాల నుండి కొనుగోలు చేయవచ్చు.

- సిహెచ్ వి వి రఘుబాబు

వారఫలం

పాలక్కర్తి సంతోష శర్మ, స్నాత పండితులు
సుబ్బరాజు టవర్స్, 11-10-10/308
విజయపురి కాలనీ, కొత్తపేట,
హైదరాబాద్. ఫోన్: 9494608133

మేఘం

చోర భయం పొంచి వుంది, విలువైన వస్తువుల పట్ల జాగ్రత్తగా ఉండండి. వృత్తి రంగాల్లో ఉన్నవారికి లాభదాయకంగా ఉంటుంది. ఉద్యోగస్తులు పై అధికారుల ప్రశంసలు పొందుతారు. వ్యాపారులకు మొండి బకాయిలు వసూలవుతాయి. ఆక స్నిక ప్రయాణం చేయాల్సి వస్తుంది. దేవాలయాలు సందర్శిస్తారు.

కుటుంబ సభ్యులతో కలిసి శుభ కార్యాల్లో పాల్గొంటారు. దూర ప్రాంత ప్రయాణం చేయాల్సి వస్తుంది. ఆరోగ్య, ఆహార సలహాలు, సూచనలు తప్పనిసరిగా పాటించండి. విద్యార్థులు పోటీ పరీక్షల్లో విజయం సాధిస్తారు. ఉపాంచాలు ఉన్నాయి. ఏదురైనా దైర్యంతో ఏదుర్కొంటారు. స్వగృహ రుణాలు చెల్లించి ఉంటారు. నూతన వాహన యోగం.

వృషభం

మిథునం

రియల్ ఎస్టేట్ రంగంలో ఉన్నవారికి బాగుంటుంది. అకారణంగా మానసిక ఆందోళనకు లోనవుతారు. వ్యాపారులకు సామాన్య ధన లాభాలుంటాయి. అనుకున్న పనులు సమయానికి పూర్తి కాకపోవటంతో అసహనానికి లోనవుతారు. ధార్మిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటారు. ప్రయాణ సూచన.

విలువైన వస్తువులు సమకూర్చుకుంటారు. ఉద్యోగులకు అధికారుల వత్తించి పెరుగుతుంది. అనాధార్మాలు సందర్శించి ఇతోధికంగా సహాయం చేస్తారు. విద్యార్థులకు శ్రమ అధికమవుతుంది. వృధా ఖర్చులు తగ్గించడంలో విఫలమవుతారు. క్రయ-విక్రయాలు సామాన్యంగా ఉంటాయి. భాగస్వామ్య వ్యాపారశులకు సామాన్యంగా ఉంటుంది.

కర్మాకం

సింహం

గతంలో ఆగిపోయిన పనులు పూర్తి చేసి అందరి ప్రశంసలు అందుకుంటారు. వృత్తి విద్యాకోర్సులు అభ్యసించిన వారికి ఆవకాశాలు అధికంగా ఉంటాయి. అకారణంగా భయానికి లోనవుతారు. మీ దైర్యమే మీకు శ్రీరామరక్ష. శ్రమకు తగిన ప్రతిపత్తిలం పొందుతారు. సొంతింటి స్వప్నం నెరవేరే సూచనలున్నాయి. క్రయ-విక్రయాలు సామాన్యం.

ప్రత్యుర్ధుల వ్యాపాలను చాకచక్కంతో తిప్పికొడతారు. శారీరక, మానసిక అలసటకు లోనవుతారు. తల్లిదండ్రుల పట్ల మీ బాధ్యత సక్రమంగా నెరవేరుస్తారు. విలాసపంతమైన వస్తువుల పట్ల ఆసక్తి కనబరుస్తారు. చిరు వ్యాపారులకు ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది. ఉద్యోగాభివృద్ధి బాగుంటుంది.

కన్య

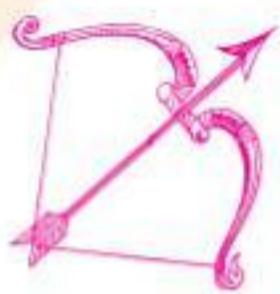

తుల

మీ చిరకాల స్వప్నం నెరవేరుతుంది. నిరుద్యోగులకు కోరుకున్న ఉద్యోగం లభించే సూచనలు అధికంగా ఉన్నాయి. అన్ని వ్యవహారాల్లో మీదే పై చేయగా ఉంటుంది. కుటుంబ ఖర్చులు అధికమవుతాయి. వ్యాపారులకు మొండి బాకీలు వసూలవుతాయి. ఇతరులకు ఆదాయానికి తగిన ఖర్చులుంటాయి. క్రయ-విక్రయాలు సామాన్యంగా ఉంటాయి.

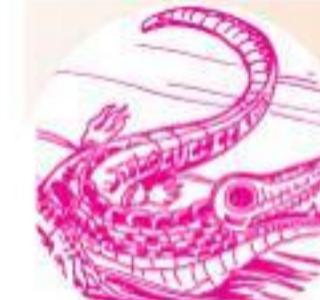
శృష్టికం

మీ శక్తి సామర్యాలకు తగిన గుర్తింపు లభిస్తుంది. సంఘంలో గౌరవం పెంపొందుతుంది. సేవా కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తారు. ఆకస్మిక కోర్పు వ్యవహారాలకు హజరు కావాల్సి వస్తుంది. సంతానాభివృద్ధి సంతోషం కలిగిస్తుంది. జీవిత భాగస్వామితో స్వల్ప విభేదాలు వచ్చే సూచనలున్నాయి. దూర ప్రాంత ప్రయాణం రద్దువుతండి. క్రయ-విక్రయాలు సామాన్యం.

ధనుస్సు

ధార్మిక చింతన అలవడుతుంది. శుభ కార్య చర్చలు ఫలిస్తాయి. వ్యాపారులు తమ వ్యాపారాన్ని మరింత విస్తరించాలని ఆలోచిస్తారు. ఇతరులకు అదనపు ఆదాయం లభిస్తుంది, ఖర్చులు కూడా అదే విధంగా ఉంటాయి. సామాజిక సంఘర్షణకు లోనవుతారు. విద్యార్థులు పోటీ పరీక్షల్లో విజయం సాధిస్తారు. పాత బాకీలు వసూలవుతాయి.

మకరం

ఉద్యోగులకు పదోన్నతి/స్థాన చలన సూచనలు న్నాయి. నూతన పెట్టుబడులకు అనుకూలం. వృధా ర్పులు తగ్గించుకుంటే మంచిది. ముఖ్యమైన పనులు సకాలంలో పూర్తి చేస్తారు. తీర్థ యాత్రలు చేస్తారు. వ్యాపారులకు పోటీ పెరిగినా ఎవరి లాభాలు వారికుంటాయి. విద్యార్థుల శ్రమకు ఫలితం లభిస్తుంది. శుభకార్య చర్చలు ఫలిస్తారు. అందరూ మీ మాటే ఆచరిస్తారు. స్వగృహ ఆలోచనలు ఫలించే అవకాశాలు అధికం.

కుంభం

ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు తీసుకుని అమలు పరుస్తారు. నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగం లభిస్తుంది. స్థిరస్తులు కొనుగోలు చేయాలన్న ఆలోచనలు ఫలిస్తాయి. కుటుంబంలో ఐక్యత్వం కొరవడుతుంది. వ్యవసాయదారులకు అనుకూలమైన సమయం. చిరు వ్యాపారులకు ఆసరా లభిస్తుంది. ఆహార, ఆరోగ్య సలహాలు-సూచనలు తూచ తప్పకుండా పాటించండి.

మీనం

ప్రయాణం లాభిస్తుంది. సంఘంలో కీర్తి ప్రతిష్ఠలు లభిస్తాయి. శారీరక, మానసిక అలసటకు లోనవుతారు. ఎన్ని వ్యతిరేకణలు ఎదురైనా ప్రారంభించిన పనులు పట్లుడలతో పూర్తి చేస్తారు. సాహిత్య సభలు, సమవేశాలు వాయిదా వడతాయి. వ్యవసాయ భూమి కొనుగోలు చేయాలని తీవ్రంగా ఆలోచిస్తారు. విలువైన వాస్త్రాభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు.

సరద.. సరద ఖుమ్కులు

* గంజికి గతిలేనమ్ము
బెంజికారెక్కి
బెట్టియందాకా
వెళ్లాచ్చిందట!

* అతి
శుభత
పాటించే ఉ
ఇల్లాలు
బియ్యాన్ని
వాపింగ్
పొందర్తో
కడిగిందట.

* దురదృష్టవంతుడు
జంజినీరింగ్ పాసై జంజిన్లో
బాగ్గెస్తుంటే అదృష్టవంతుడు

ఆయిదు పాసై
వస్తు
ప్రాయకర్తి
ఒన్ర అయ్యాడంట.
* బొంబాయి రవ్వ
తెమ్ముని తల్లి చేప్పే

బొంబాయికెళ్లడానికి
బస్సు టిక్కెట్కు
డబ్బులిమ్మాన్నట్ట
వెనుకటికి ఒక
పనిమంతుడు.

* నెలయ్యేసరికి జేబులో
జీతం డబ్బులు మిగలడం
లేదు, జీతం పెంచండి అని
ఓసరునడిగితే జేబుకు చిల్లు
పడిందేమో కుట్టించుకో!
అన్నాడట యజమాని.

* భోజనం చేయడానికి
ఆకు తెచ్చుకోమంటే చింతాకు
తెచ్చుకోవాలా, తమలపాకు
తెచ్చుకోవాలా? అని ఆడిగాట్ల
ఉ ప్రభుద్దుడు.

- కేదారి రామకృష్ణ,
సంతపేట, నెల్లూరు

టీచర్: చింటూ! చెవులు ఎందుకు
ఉపయోగపడతాయి?

చింటు: మాన్ను పెట్టుకోవడానికి
టీచర్!

***

టీచర్:
కిట్టు కరోనా వల్ల
నీకు ఏం తెలిసింది?

కిట్టు: బడికి సెలవులు వస్తాయని టీచర్.

***

క్రోన్ క్రూకులు

కూర్చొని ఎంచక్కా సెల్లలో గేమ్సు ఆడుకుంటే
బాగుంటుంది టీచర్!

టీచర్: ఆ...

- మా.శ్రీ.రాజు, పాల్వంచ

సరదా రచనలకు అప్పోనం

ప్యారడీ పాటలు, సరదా అనుభవాలు, పంచ ధైతాగులు వగైరాలు పంపించే,
పరిశీలించి, బాగుంటే ప్రచురిస్తాం. దయచేసి కాపీ రచనలు పంపకండి.

మీ రచనలు పంపించవలసిన చిరునామా:

నవ్వుల్.. రువ్వుల్, ఎడిటర్, ఆదివారం వార్త, నం.396,
లోయర్ ట్యూంక్ బండ్, హైదరాబాద్-500 080.

ఈ ఫాట్టోకి చమత్కారమైన వ్యాఖ్య రాసి పంపించండి.
ఎంపిక చేసిన వ్యాఖ్యలు ఇదే పేజీలో ప్రచురిస్తాం.

సంక్లిషించు క్రూమ్ములు

పారిపోవడానికి నీకు బండి కావాలేమో!
పట్టుకోవడానికి నాకు అవసరం లేదు.

- ముదుగంటి విష్ణువర్ధనరెడ్డి,
మ్యాడంపల్లి, జగిత్యాల

బైకు వేగంతో సమానంగా పరుగెత్తలేవు
కానీ పోటీ నుండి విరమించుకుంటే
మంచిదేమో!

- అత్తివిల్లి బాలసుబ్రహ్మణ్యం,
కూకట్టపల్లి, హైదరాబాద్

- శివలెంక శ్రీసైలం, మెహదీపట్టం
బైక్ మీద వెళ్తన్న జీబ్రాను చూసి తన
సరదా తీర్చుమని శునకం
అడుగుతున్నట్టుంది.

- ఆకెళ్ల వి.రమణమూర్తి

ఇద్దరిలో ఇంతకీ గెలుపెవరిదో!

- కౌండిన్య, చిట్టాల,

పుల్ స్పీడుతో వెళ్తన్న జీబ్రా వేగాన్ని
శునకం అందుకోగలదా? ఏమో మరి!

- కె.సుకన్య, హన్సుకొండ

ఇంతకూ.. ఎవరు ఎవరిని వెంబడిన్న
న్నట్టు చెప్పా? గెలుపు ఎవరిని
వరిస్తుందో?

- పి. రాజయ్ గౌడ, ముఖీరాబాద్,

జీబ్రా వేగాన్ని అందుకోవడం అంత

సులభం కాదేమో!

- సి.మధుసూదనరెడ్డి, ఖమ్మం

గత నాలుగయిదు సంవత్సరాల తెలుగు సినిమా చరిత్ర ఒక్కసారి సింహపలోకనం చేస్తే భారీ బడ్డెట్ చిత్రాలు ప్రేక్షకులకు విందులు చేశాయి. రేపటికి వెన్నెల కాంతులు కురిపించేవి. ఆ రోజుల్లో ప్రైవేట్ వాల్యూ తెలుగు చిత్రాల వందల కోట్ల కలెక్షన్లు కురి

ఏ స్థాయి ఆదరణ ఉంటుంది? ఎమిటీ వైపరీత్యం?

మనిషి ఆశాజీవి. ప్రతి మనిషి ఆశ అనే ఆక్రిజన్సోనే జీవిస్తున్నాడు. ఆశ అనేది లేకపోతే బతకలోం. కాలు కదిపి ముందుకు సాగలోం. ఇలాంటి ప్రయత్నాలకు ఎన్నో అవరోదాలు అడ్డం పడతాయి. కళాకారులు, సాంకేతిక నిపుణుల ఉత్సాహం తరగకపోయినా, రాజమౌళి వంటి దర్శకుల మేధస్సు మూడు పూవులు ఆరు కాయలుగా వికసిస్తున్న అసలు సినిమాకు మూలపురుషుడయిన నిర్మాత మనసు మబ్బులు

పరిస్థితుల్లో పెద్ద కళాకారులు, దర్శకులు తమ సగటు పారితోషికంలో ఇరవై శాతం తగ్గించుకున్నారన్న శుభవార్త చిన్న సినిమాలకు రంగుల రహదారి వేయవచ్చు. అలాగే డిస్ట్రిబ్యూటర్లు రావచ్చు. టెలివిజన్లకు ఆధారభూతమైన సినిమాలు మంచి రేట్లకు మార్కెటింగ్ చేయవచ్చు కూడా.

చిన్న సినిమాల నిర్మాణం గాలిలో దీపాల్లా అనిపించినా, అంతకుమించి ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రణాళికతో శుభారంభం చేస్తే ఘలితాలు జావుంటాయి. తెలుగుదనం విరఱుసే కథలనే ఎన్నుకుంటే అలాంటి చిత్రాలు తెలుగు

ఇసు ర్భక్తి చిన్న సినిమాయి!

పించేవి. ‘బాహుబలి’ వంటి చిత్రం తెలుగు సినిమాతో పాటు ఇతర భాషల్లోను సంచలనాలు సృష్టించాయి. తెలుగులోనే ఐదు వందల కోట్ల దాటిన పరిస్థితి వుందేది. ఆ స్థాయి సినిమాల నిర్మాణం రెండేళ్ళ కాలం పట్టేది. ఆ సినిమాలు మహాయజ్ఞంలా సాగేవి. ధియేటర్లు, ఎగ్జిబిటర్లు ఎగబడి చూశారు, ఆడించారు. మేధస్సుకు అడ్డం పట్టిన దర్శకుడు, ఆయన ఎంపిక చేసుకున్న తారాగణం, సాంకేతిక ప్రజ్ఞావంతులు అహారాత్రుల కృషితో వారు పనిచేసిన సినిమాను గొప్పగా విజయవంతం చేయటంతో పాటు, తెలుగు సినిమాకు విదేశీ మార్కెట్సు కూడా బహుకారించారు. రాజమౌళి లాంటి దర్శకుడు ఆయనకు ఆయనే సాటి అనిపించుకున్నారు. ‘సినిమా’ అనే స్వరూపాన్ని యింత అందంగా తీర్చిదిద్దగలమా? అంటూ ప్రేక్షకులు ముక్కున వేలేసుకున్నారు. ఈ రోజు అంతటి ప్రతిభావంతులు మన మధ్యనే వున్నారు. మన సినిమాకు శాశ్వత సంపదగా గౌరవం అందుకుంటున్నారు. అలాంటి సినిమాలే మళ్ళీ మళ్ళీ తీయాలన్న ఆశలతో వున్న ఒక్కసారి వాతావరణం మారిపోయింది.

కరోనా కాలిన్యం ప్రపంచ దేశాల మీద క్రూరంగా దాడి చేయటంతో, అన్ని రంగాలతో పాటు సినిమా రంగం పైన కూడా ఈ విష ప్రభావం పడింది. మానవాజికి, ముఖ్యంగా సినిమా రంగాన్ని వణికిస్తున్నది. దాంతో తాజాగా వచ్చిన భయకంపితులను చేస్తున్న ప్రశ్న భవిష్యత్తులో భారీ చిత్రాలకు

శతమానం భవతి చిత్రంలో ఒక దృశ్యం

కమ్మేస్తింది. ఇంత డబ్బు ఎలా పుట్టించాలి? ఆ డబ్బు తీరిగి కళ్ళతో చూడగలమా? పోనీ సినిమాలు విడుదల చేద్దమని తలచినా, ధియేటర్లవారు అనహాయ పరిస్థితుల్లో వున్నారు. డబ్బు అనేది చంచలం. ఒక్కసారి చెయ్యి దాటితే తిరిగి మన చేతుల్లోకి వచ్చే అవకాశాలు ఆకాశంలో హరివిల్లు మాత్రమే!

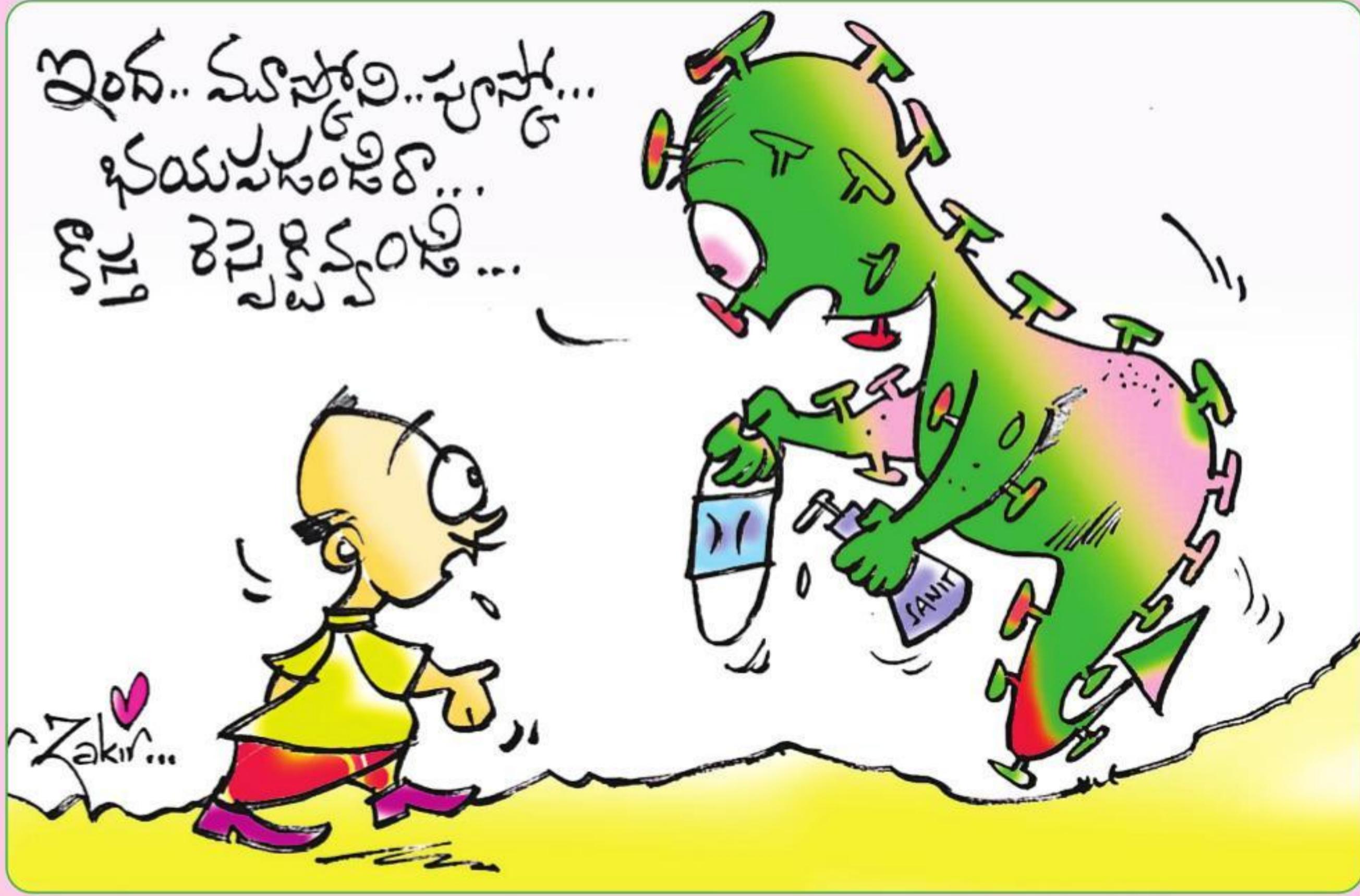
అవును.. ఇవన్నీ నిజమే! అందరికి తెలిసిన సత్యము అన్ని వర్గాల్లో చద్దులు జరుగుతున్నాయి. రేపటి సినిమాకు రహదారి ఏమిటి? అన్న ప్రశ్నకు మనసు పెట్టి ఆలోచిస్తే ఓ మంచి మార్గం వుంది. నిర్మాతలు, దర్శకులు ఒక్కసారి తమ ప్రణాళికలు తిరగరాసుకుని, మనసును చిన్న సినిమాల మీదనే లగ్గం చేస్తే పరిస్థితులు ఆశాజనకంగా మారతాయి. ఉదాహరణకు వందకోట్లకు మించకుండా ఒక్కో చిత్రం నిర్మించ గలిగితే నిర్మాత కాస్త తేరుకుంటాడు. ఈ

హృదయాలను పలకరిస్తాయి. చిరునవ్యలు విరఱుయిస్తాయి. ఈ స్థాయి చిత్ర నిర్మాణంలో ప్రతి నిర్మాత తోలిదశ లోనే “ఇదీ నా బడ్డెట్” అని భాయంగా అనుకుంటే దానికి తగినట్లు సన్నకారు కళాకారులు, సాంకేతిక నిపుణులు సహకరిస్తారు. అనుకున్న పరితోషికం త్రమశిక్షణతో ఇస్తే పరిశ్రమలో గౌరవం పెరుగుతుంది. సినిమా చివరి దశకు వచ్చాక, నిర్మాత ఇబ్బంది పదే పరిస్థితి వస్తే దీని వల్ల చాలా అనర్థాలు వస్తాయి. ఒక దశలో సినిమా ముగింపు దశలో పైనాన్నియర్లు అండగా, ఆప్తబంధువులుగా ఆదుకునేవారు. ఇప్పుడు ఆ పరిస్థితి చిత్రికిపోయింది. పైనాన్నియర్లు కూడా కొత్తగా పెట్టుబడులు పెట్టటానికి చాలా భయపడుతారు. ఈ కారణం వల్ల చిన్న సినిమా శ్రీరామరక్ష. ఈ లోబడ్డెట్ చిత్రాలకు నవతరం, యువతరం కళాకారులు కూడా చక్కగా ఉపయోగపడతారు కనుక మార్కెట్లో అందుబాటులో వున్న ప్రతిభావంతులను ఎంపిక చేసుకుంటే వారికి అవకాశాలు యచ్చినట్లు వుంటుంది. సినిమా బడ్డెట్లు చాలా తగ్గుతాయి. ఒక వైపు యిలాంటి ప్రణాళికాయుత కృషి జరుగుతుంటే, ఏమో.. ఆ పరమాత్మ కనికరించి, కరోనాను తరిమికొడితే వాతావరణం కాలుప్పురహితంగా మారవచ్చు. ఒకటి మాత్రం శ్రద్ధగా ఆలోచించాలి.. సినిమా నిర్మాణ విధానంలో మార్పు రావాలి. కొత్తదనికి స్వాగతం చెప్పాలి. యువతరం, మనం శ్రద్ధగా వెదికితే తప్పకుండా నందనవనంలా విరఱుస్తారు పరిమళాలు వెదజల్లుతారు. ఈ మార్పుకు సినిమా రంగమే శ్రీకారంచుట్టాలి. నిరాశకు ఏడోల్లు చెప్పండి!

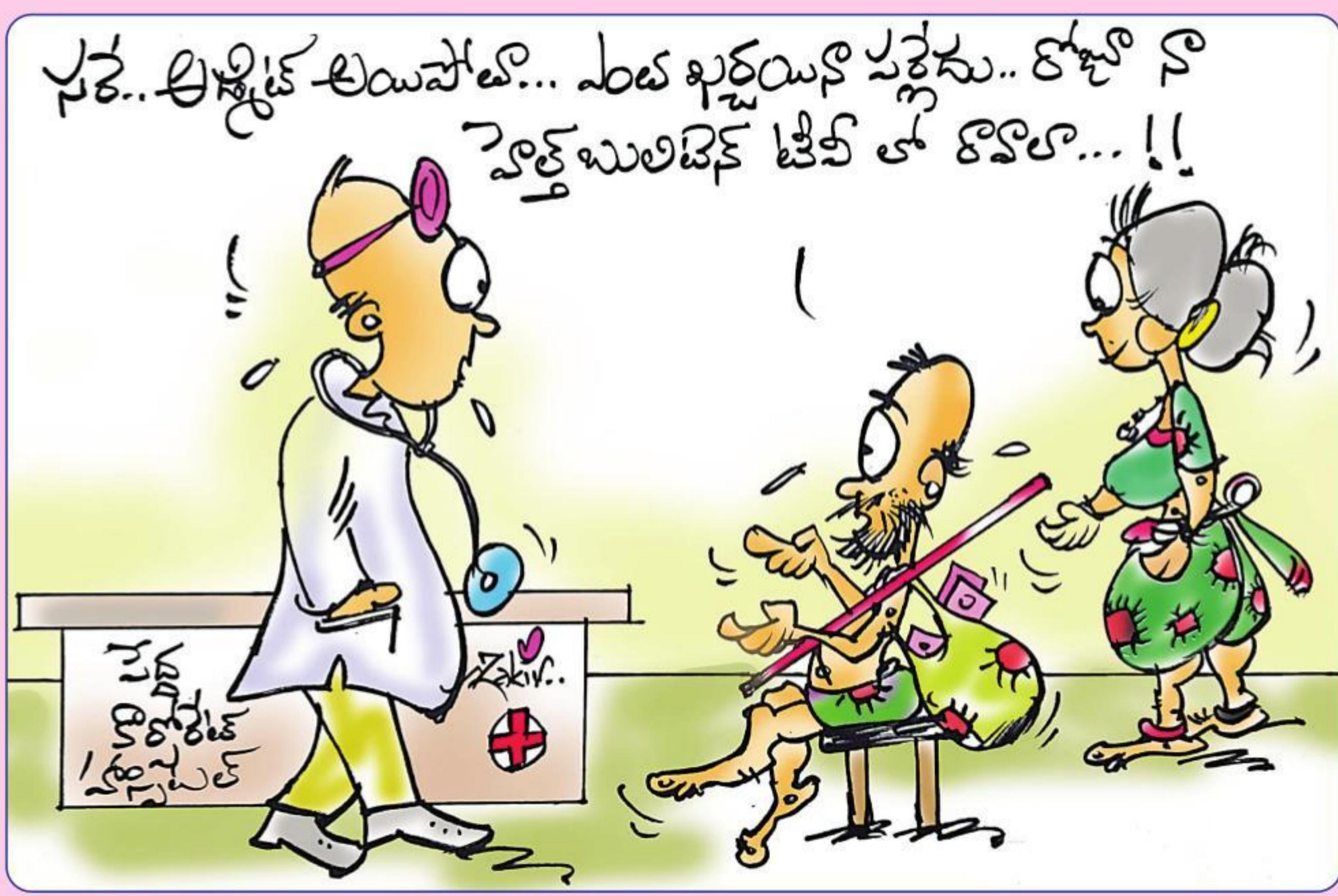
ప్రసంగి.. ఇంటి...!!

ప్రసంగి.. కుమారులు.. చూస్తుంది...
ఖుయసులుండిరు...
ఇక్కడ రహిక్కుంటి...!

ప్రసంగి.. బాధీక లాబాలు... ఎదు ఘృన్నయిన ప్రశ్నలు.. గట్టి నీ
వైత్తులులింఫ్ లేవు మీ కోలా...!!

అంగులి

S

రూపులు

రూపులు

ముఖులు

కనులకింపుగా కనిపిస్తున్న ఈ ఫాటీలు నమోగొ వ్యాలీ అనే పొంతంలోనివి. ఈ లోయ జిహెన్లోని టెంకవా పర్వతాల్లో వుంది. కొండ అంచుల మీదున్నవి చెర్చి వ్యక్తాలు. వాలు మీద ఉన్నవి కొనిఫేర్ చెట్లు. రుషువులు మారునపుడు చెర్చి చెట్లు ఆకుల రంగు మాల ఇలా వివిధ వర్ణాల పుష్పమాలలను తలపిస్తుంటాయి.

